

STĂRI DE SPIRIT ALE POPULAȚIEI ÎN PERIOADA 1948-1951

Doc. 1

14 octombrie 1948. Sintează cu privire la starea de spirit a muncitorilor și țăranilor din regiune, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara - Secretariat. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 1-10)

Doc. 2.

16 – 24 octombrie 1948. Sinteza informativă săptămânală, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara -Secretariat. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 11-17)

Doc. 3

Decembrie 1948. *Darea de seamă din luna decembrie 1948 asupra stării de spirit a ofițerilor și subofițerilor deblocați sau foști în CD*, Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, Secretariat. Documentul a fost semnat de lt. colonel Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 88-91)

Doc. 4

10 aprilie 1949, *Sinteza informativă pe săptămâna de la 5. IV la 10 aprilie 1949*, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara - Secretariat. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 263-276)

Doc. 5

1 iunie 1949. *Sintează* privind starea de spirit a muncitorilor și țăranilor din Timiș, Arad, Severin, Caraș întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnată de lt. colonel de securitate Ambruș Coloman și maior de securitate Moiş Aurel. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, ff. 44 - 51)

Doc. 6

6 iulie 1949, *Sinteza informativă* – Județul Timiș-Torontal, Direcțiunea Regională a Securității Poporului, Timișoara – Secretariat, cu semnătura lt. col. Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, Vol. 2, ff. 80-92)

Doc. 7

26 Septembrie 1949. *Sinteza informativă* privind starea de spirit a populației din județele Timiș Torontal, Arad, Severin și Lugoj, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnată de lt. col. Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş. Documentul este structurat pe următoarele teme: structura populației; profesii și ocupații - muncitorii, țăranii, militarii, studenții și elevii; minoritățile naționale; cultele și „sectele” religioase; activitatea diferitelor partide și grupări politice. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, vol. 2, ff. 202-220).

Doc. 8

14 noiembrie 1949. *Sinteza informativă bilunară a situației din industrie*, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara către Direcțiunea Securității Poporului București pe perioada 1 – 15 noiembrie 1949. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, vol 3, ff. 60 – 62)

Doc. 9

1949 - 1950. *Sinteza asupra spiritului și nemulțumirilor populației (germane, sârbe, maghiare, bulgare)* din mediul rural a județului Timiș. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, ff 137 - 151)

10

10 ianuarie 1951. *Raport* despre stările de spirit din mediul rural, întocmit de Serviciul Județean de Securitate Caraș-Oravița, semnat de căpitan de securitate Hahanu Iosif și lt. de securitate Magarim Gheorghe. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, ff. 292 - 295)

Doc. 11

17 septembrie 1951. *Raport informativ* despre zvonurile, manifestările, comentariile și stările de spirit ale populației din regiunea Timișoara, întocmit de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnat de lt. colonel de securitate Moiş Aurel și lt. maj. de securitate Gedö Andrei. (ACNSAS, *fond Documentar*, dosar nr. 3389, ff. 277 - 284)

Doc. 1

14 octombrie 1948. Sintează cu privire la starea de spirit a muncitorilor și țăranilor din regiune, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara - Secretariat.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 1-10)

№ 1/40765/14.5.54
1

S I N T E Z A

Cu privire la starea de spirit a muncitorilor și țăranilor din regiune.

Muncitorii sunt nemulțumiți în general din cauza salariilor mici din care nu pot face față la situația actuală, deoarece după ce se reține costul mesei la cantină muncitorii în general nu primesc mai mult de 600 - 1000 lei la mână săptămânal.-

Își mai manifestă nemulțumiri din cauza prețurilor crescânde de pe piață, așa că muncitorii cu mulți copii sunt într-o situație foarte dificilă din această cauză, deoarece cu începerea anului școlar au avut și alte greutăți ca, repararea încălțămintelor, procurarea de haine, cărți, caiete și altele pentru copii.-

Altă nemulțumire care frământă muncitorimea este că sunt întrebuințați după timpul de lucru, după ce sunt obosiți de ridicarea producției și de îndeplinirea normei de producție, iar în duminicile și sărbătorile la diferite munci voluntare. Muncitorii cari nu i-au parte la aceste munci sunt notați și ținuți în evidență.-

Muncitorii cer ca normele de acord să fie reduse deoarece cu normele de acord existente cu utilaj uzat și cu materii prime de o calitate inferioară sunt puși în situația de a câștiga mai puțin de cât salariu de bază. Totodată cer să se facă conometrații noi pentru a stabili prețurile de acord corespunzătoare situației actuale.-

Totodată muncitorimea cere ca Administrația fabricilor să se intereseze după materiile prime deoarece unele fabrici au trebuit să micșoreze producția din cauza lipsei de materii prime ca, bumbac, fier, etc.-

Dolianța primordială a muncitorimii este chestiunea locuinței, sunt foarte mulți muncitori cu copii mulți care stau într-o singură cameră, sau în locuințe umede, întunecate și nesănătoase, iar alții care nu i-au parte în munca de reconstrucția țării au locuințe luminoase și în majoritatea cazurilor, locuințe cu 6 - 7 camere sunt locuite de 2 - 3 persoane.-

O altă dolianță este care preocupă masele muncitorești fiind toamnă timpul aprovizionărilor de iarnă, muncitorii nu au

numerar pentru a se aproviziona, cer ca instituția sau fabrica unde lucrează să aprovizioneze cu toate cele necesare, iar muncitorilor să se rețină costul acestor alimente în rate mici săptămânale.-

O dolianță a muncitorilor mai este: să li-se dea haine de lucru. Deasemenea sunt neliniștiți din cauza că aprovizionarea cu lemne de foc să face într'un ritm foarte încet.

Revendicările muncitorilor sunt ca: salariile care sunt mici față de piață să fie majorate pentru a-și majora prin aceasta standardul de viață.-

În instituții și fabrici s,a comentat mult rezoluția Partidelor comuniste și muncitorești cu privire la greșelile Comitetului Central al Partidului Comunist din Jugoslavia, sau provoca discuții între muncitori cari îa început erau neliniștiți din această cauză iar după ce au fost lămurii de presa muncitorească și de îndrumători, starea de spirit s'a calmat, unii muncitori de naționalitate sârbă discută această chestiune cătând să-l desvînovească pe TITO, spunând că situația din Jugoslavia nu a fost bine examinată de aceia cari au eliberat și semnat această rezoluție

Chestiunea care preocupă muncitorimea în prezent este:discursurile tov.VASINSCHI și a celorlalți delegați la ședința Consiliului de Securitate din Paris. Muncitorimea se arată mândră că reprezentantul U.R.S.S-ului care este și reprezentantul întregii clase muncitoare depe întreg glob, demască față de toată lumea planurile de ațâțare la un nou războiu a imperialiștilor și a slugilor lor.-

Elementele reactionare au lansat un svon că de ziua de 1 Octombrie .a.c se va face o nouă reformă monetară,acest svon a fost viu discutat de muncitori din care cauză s'a creat o stare de spirit agitată. Acest lucru numai persistă deoarece a trecut și data de 1 Octombrie și nu s,a făcut nici o reformă monetară iar muncitorii văd clar că reactionea regurge la toate mijloacele care le stau în pînă pentru a creea nemulțumiri și spirite în rîndu claseimuncitoare.

Se mai comentează că Magazinele de Stat s'a făcut de către muncitori dar prețurile articolelor din acestor Magazine sunt atât de mari încât muncitorimea nu poate cumpăra așa că Magazinele de Stat servesc numai clienții cu mulți bani care nu sunt muncitori ci mica burghezie și rămășițele capitaliste.-

Se mai comentează intens de către părinții copiilor de școală, chestiunea naționalizării școlilor,părinții cari au avut copii la școli profesionale își manifestă prin discuții nemulțumirea față de naționalizarea acestor școli .

Cu privire la trecerea la ortodoxie a greco catolicilor până în prezent nu s'a observat că s'ar fi comentat acest lucru în industrii,uzine,fabrici și instituții.

O altă problemă care este viu discutată în Indus-
trii, întreprinderi, fabrici și instituțiile este: întrecerile socia-
liste între diferite ateliere, secții, fabrici, Uzine și instituții.
Majoritatea muncitorilor văd că rezultatul acestor întreceri va
aduce o îmbunătățire simțitoare a clasei muncitoare pe teren eco-
nomic, iar o parte neînsemnată a muncitorimii în general aceia
cari nu sunt încadrați în niciun partid progresist sau aceia cari
caută să desbina unitatea clasei muncitoare caută a da o altă ex-
plicație a acestor întreceri socialiste.-

În industrii, fabrici, uzine, instituții, se pot dăstina
-ge democrației pe deoparte iar reacțiunea pe de altă parte, reac-
țiunea care formează o parte foarte mică dar este încă destul de
periculoasă și care prin comentarii și prin discuțiile lor caută
să antreneze muncitorimea care are o educație politică mai subredă
ca să-i ducă pe pantă greșită a antisemitismului și a șovinismului
prin aceasta caută ca să creeze nemulțămiri în sânul clasei mun-
citoare pentru ca reacțiunea să tragă foloase. Reacțiunea mai caută
să arate Comitetele de fabrică ca un instrument al Direcțiunii
pentru exploatarea mai cruntă a muncitorimii, însă aceste discuții
provocate de reacționari și de acei membrii în P.M.R. care au în-
trat în acest partid pentru a-și ascunde trecutul nu au prize în
masse. Puțini sunt aceia dintre muncitori cari dau crezare acestora.

Clerul are o influență din ce în ce mai mică asupra
muncitorimii. Influența mai mare a clerului este asupra muncitorimii
de origine germană.-

În ultimul timp s'a descoperit în industrii, fabrici,
ateliere, uzine și întreprinderi, organizații serioase subversive,
a căror componentă o formează foștii legionari. Aceste organiza-
țiuni legionare care în majoritatea lor sunt membrii în P.M.R. au
colectat bani, alimente și au strâns armament și munițiuni.

Muncitorimea a luat cunoștință cu cea mai mare în-
dignare că în rândurile lor există elemente trădătoare cari com-
promit democrația populară, caută a da tot concursul pentru desco-
perirea și înlăturarea acestora din rândurile lor.-

În ceea ce privește starea de spirit a țăranilor,
în județul Timiș acțiunea de lămurire și antrenare a țăranimii
în îndeplinirea planului de însămânțări decurge într-un mod
destul de mulțumitor.

În comunele unde organizațiile politice au fost
antrenate și au depus munca de lămurire intensă, planul de însă-
mânțări de îndeplinește din ce în ce mai bine.

Plasa în care planul de însămânțări nu a fost încă
pus în aplicare, este Chizătău și Receaș.

4

Motivul invocat de autorități și de cetățeni din aceste două plase a fost acela că pământul este prea uscat și că sunt prea mult șoareci.

Influența reacțiunii în județul nostru, reacțiunea se manifeste sub diferite forme, ca sfonuri, știri false și acțiuni de sabotaj.

În cadrul unificării a bisericii greco-catolice cu cea ortodoxă, s-a făcut greutate în această muncă de către preoții greco-catolici ca comuna Clopodia, Izvin, Silagiu și Jebel.

În celelalte comune unificarea a decurs destul de liniștit și bine.

Reacțiunea a căutat să abate atenția țărânimei muncitoare de la campania însămânțărilor lansând anumite teorii ca exemplu - că nu e bine de arat acum că pământul e uscat și că șoarecii vor munca graul.

Problemele ce frământă țărânimea sunt următoarele:

Lipsa de săpun, lipsa de caele, fieră de roți și în unele locuri mai rar întâlnite, lipsa de sămânță.

S-au luat măsuri prin munca de lămurire în sânul țărânilor și de a-i antrena în demascarea acțiunilor ce le întreprind elementele chiabure, de exmp. în comuna Secusigiu s-a demascat acțiunea chiaburii Pistrui Maria care a ascuns mașina de sămănat iar țărânii au căutat ca împreună cu autoritățile locale să găsească această mașină și s-o dea în folosul țărânimei muncitoare.

La fel în comuna Alioș - țărânimea muncitoare a dat în folosința comunei selectorul ascuns de foștii conducători ai cooperativei gerne - din trecut.

În unele comune se întâmpină greutate în încasarea impozitelor cum a fost în comuna Ictar, Budint, Pesac etc.

O problemă destul de grea este colectarea de cartofi, la care sunt impuși uni producători, cari au produs cartofi vătătați și iau vândut în timpul verii și astăzi nu au cartofi de toamnă de predat Statului.

Nemulțumiri în sânul țărânilor s-au observat cu ocazia colectărilor de grâu, dar spiritele s-au liniștit acum când au văzut că la cota de porumb sunt impuși cu o cotă mică.

Au mai fost agitate spiritele la sate din cauza șvonului care circula înainte de 1 Octomvrie că se va face o nouă reformă monetară din care cauză țărânii cari au avut economisit bani pentru diferite îmbunătățiri în materialul agricol/ ca pluguri selectoare, mașini de sămănat, au risipit banii economiți înainte de 1 Octomvrie 1948, ca nu cumva să-i pieardă la o eventuală reformă monetară.

Dela 1 Octomvrie ștarea aceasta de șirit numai persistă

iar țărănimea care sma lăsat înșelată de svonuri burgheziei și a speculanților a tăzut că Partidul țărănimii F.P. îndrumează bine și pe cele spuse de acel partid se pot bizui.

Din punct de vedere politic situația la sate să înbunătățește pe zi ce trece, iar acei țărani cari erau aderenți al P.N.T.Maniu, astăzi se îndreaptă spre F.P. și caută să activeze în cadrul acelui Partid.

Chiaburimea se mulțumește de a lansa diferite svonuri cari în cele mai multe ori nu au prize în masse, s, au numai la acei șovăitori.

Județul A R A D

Problema care frământă mai intens muncitorii din fabricile și uzinele, din sectorul jud. Arad, este problema salariilor cari sunt mici în raport cu prețurile de pe piață. Această problemă crează o stare de spirit nemulțumitoare în rândurile acestora dând naștere la o mulțime de comentarii în rândurile lor.

Cu toate că în urma reducerilor de prețuri dela 1 Oct. puterea banului lor de cumpărare a crescut, acestea sunt totuși nemulțumiți deoarece reduceri de prețuri ce s, au realizat la articole de îmbrăcăminte și încălțăminte au fost aproape nesemnificative în articolele alimentare, cari acum în pragul iernii în sezonul de aprovizionare constituie o problemă foarte importantă pentru muncitorii.

Muncitorii manifeste nemulțumiri pentru ficarea normelor de lucru cari sunt prea mari și cari i-i pune în situație de an nu mai putea câștiga nimic în afara salariului fixat.

Aceste norme nu numai că nu se pot depăși dar uneori sunt foarte greu de realizat, chiar aceasta datorându-se lipsei de materii prime din unele fabrici ceace determină o stagnare a muncii și deci un rezultat nesatisfăcător.

Din lefurile mici ale muncitorilor aceștea sun impuși la diferite amenzi de bani cari uneori se ridică până la 20-40% din salariu, ceace-i crează o stare de spirit foarte nemulțumitoare mai ales că aceste amenzi se aplică și în cazuri de neexecutarea exactă a unei piese în lucru, care s, a datorit întocmai a celei lipse de material a cărei rezolvare muncitorii o cereau înainte.

Aceste nemulțumiri în legătură cu amenzile se obsearvă mai pronunțate la Atelierele CFR Arad,

Muncitorii dela atelierele CFR Curtici deoarece numai o parte din aceștia au primit lemne pentru iarnă - deși le-au plătit cu toții, restul rămânând să mai așteptet sosirea altor lemne.

La acest Atelier lefurile se primesc pe rând, o parte a muncitorilor iau salariile la data fixată, iar o altă parte este nevoită să aștepte sosirea statelor de plată dela Regionala CFR din Timișoara, resortul Financiar care întârzie de obicei în urma cărui fapt, muncitorii sunt nemulțumiți.

La Uzina electrică Arad, s, au luat măsuri ca paza de noapte să fie făcută de toți muncitorii Uzinei prin rotație, iar a 2-a zi aceștia să presteze munca în uzină. Aceasta măsură a creat nemulțumiri în rândurile muncitorilor din Uzina sus menționată, susținând că fiind prea obosiți numai pot presta munca în Uzină a 2-a zi, după noaptea de pază.

Prin înființarea cronometrării muncii, celor în fabrici și uzine, s, a creat o stare de spirit nemulțumitoare și îngrijorătoare în rândurile muncitorilor, datorită faptului că aceștia nu au fost lămurii suficient de importanța și rolul acestei cronometrării. Muncitorii au întrepertat aceasta măsură ca o exploatare a muncii lor printr, un control sever. Au primit cu multă neîncredere pe cronometristi, până, n când în urma acțiunilor duse de către Comitetele de fabrică, acolo unde s, au semnalat asemenea cazuri, muncitorii au înțeles rolul cronometrajului muncii lor, și ușurarea muncii lor prin aceasta, înțelegând că au întrepertat greșit apariția cronometristilor.

Aceste cazuri s, au semnalat la fabricile TEBA, la Steagul Roșu și ITA.

În vederea zilei de 7 Noiembrie, a, c, s, au programat întreceri în muncă între toate fabricile din Arad. În vederea acestor întreceri deși unele fabrici și chiar secții din fabrici și-au luat angajamente grumoză cazul secției tâmplărie din Fabr. Steagul Roșu, care și-a programat ridicarea producției cu 60% în vederea întrecerii susmenționate, unii muncitori din fabrici i-și manifestă nemulțumiri în sensul că nu vor putea realiza cele programate în vederea concursului din cauza lipsei de materii prime și de alte ordine din fabrică. Cazul muncitorilor din fabrica Steagul Roșu, secția mecanică și strungărie care afirmă că nu vor putea realiza cele programate din cauza că piesele turnate și forjate nu sunt trimise la timp acestor secții.

O altă întârziere care contribuie la neexecutarea planului sunt lucrările de birou, care sunt executate cu întârzieri foarte mare în special la biroul Tehnic.

La această fabrică colaborarea între ingineri tehnicieni și chiar și maeștrii și muncitorii este inexistentă. Primii nu numai că nu ajută și îndrumă pe muncitori, dar au atitudine netovărășești față de aceștia, ceea ce a creat o stare de nemulțumiri.

miri a muncitorilor în această fabrică.

Muncitoarele fabricii FITA în urma încadrării în fabrica FITA a muncitoarelor dela IRCA și ERA și-au manifestat nemulțumiri în sensul de a nu fi aceste noi venite considerate superioare lor în consecință retrebută tot așa. Nemulțumirea aceasta însă nu era justă, deoarece muncitoarele noi venite erau mai capabile decât cele vechi ale fabricii FITA cari au fost înlocuite chiar prin cele noi.

Muncitorii tuturor fabricilor și uzinelor din Arad și județ cer în unanimitate mărirea salariului sau răducerea prețurilor mai eccentuate, și mai ales a produselor alimentare.

Pentru a putea câștiga macar atât cât câștigau înainte de acorduri de muncă, cer o scădere a normei de muncă, deoarece aceasta foarte adesea nu sunt împlinite ceace determină că muncitorul să nu ridice nici măcar un salariu echivalent cu cel de bază.

La fabrica TEBA s, au semnalat cazuri în care unii muncitori au primit în total suma de 2000 Lei pe întreaga luna Septemvrie. În general muncitorii cari au cantine cer îmbunătățire a hranei dela aceste cantine. Deasemenea muncitorimea ca să dea cât mai repede la toți muncitori din fabrici și ateliere haine de protecție.

Odată cu încorporarea în contingentului 1948, au plecat mulți tineri muncitori, iar muncitorimea cere ca familiile acestora cari au rămas acasă lipsite de orice mijloace materiale să fie într, un fel omreș care ajutați. Astfel au cerut aceste ajutoare muncitorii fabricii ITA, Deporul CFR Arad, și cei dela Calea ferată electrică Podgoria Arad.

Problema viu comentată în rândurile muncitorilor din fabrici și uzine din acest sector, este scăderea prețurilor la articole raționalizate. Această măsură a Guvernului este comentată favorabil de toate fabricile și uzinele din acest sector. Cu toți au primit cu entuziam și cu satisfacție aceste scăderi ale prețurilor înțelegând că prin această măsură s, a venit în ajutorarea celor ce muncesc.

În fabrici s, a discutat înainte de 1 Octomvrie svonul referitor la reforma monetară.

Muncitorimea în general comentează viu discursul Gov. Visinschi la organizația O.N.U. din Paris în sensul că într, un viitor apropiat- războiul este inevitabil.

În aceeaș fabrică susmenționată se mai comentează trecutul și activitatea politică din trecut a conducătorilor fabricii, care sunt azi încadrați în P.M.R. Se citează cazul directorului Antoniu, care ar fi făcut parte din Mișcarea legionară, iar azi este dânsul încadrat în P.M.R.,

8

In rândurile muncitorilor se mai comentează sponul că in Banat și in Regiunea Turnu-Severinului, ar exista partizani sârbi cari ar crea stări de neliniște in rândurile populației, din acele locuri.

In afară de curentul Marxist - printre muncitori din fabrici și uzine din acest sector, nu există o altă influență politică.

O parte din muncitorii fabricii Steagul Roșu nutresc sentimente refractare față de regim, dar aceste elemente izolate sunt ținute in supraveghere urmând depistarea acestor. La fabrica ITA se mai observă cazuri izolate de șovinism, cari însă nu reușesc să aibă o influență asupra fabricii.

In general in rândurile muncitorilor in sectorul acesta predomină o stare de spirit de nemulțumire, determinată de cauză economice. Aceste nemulțumiri ale muncitorilor in special cele de ordin organizatoric sau cele cauzate de diferite lipsuri din fabrică in limita posibilităților, sunt satisfăcute de către comitetele de fabrică respective, ceace determină o imediată schimbare a stării de spirit a muncitorilor și un imbold de muncă.

Judetul C A R A S

La uzinele metalurgice sunt nemulțumiri din cauza că germanii din Detașamente de muncă lucrează la descărcatul vagoanelor unde câștigă câte 15-20.000 lei lunar, iar muncitorii din uzină nu au posibilitate de a descarca asemenea vagoane in timpul liber. Se mai comentează asupra rațiilor de făină care se primește pe cartel de la cooperativa "Munca" că ar fi insuficientă și că pe piață este prea scumpă și nici nu se poate procura. Comentează asupra reducerii prețurilor, care s-a făcut in favoarea muncitorilor și cari sunt convenabil și se discută asupra prețurilor de pe piață, care se mențin ridicate.

Muncitorii subterani dela minele Anina, sunt ingrijorați că la macelăria "Comcar" din Anina nu se taie porci, pentru aceștia ca să primească slănină și unsoare in vederea nutrimentului de care au nevoie, deoarece lucrează munca istovitoare.

Pentru remedierea acestor lucruri atât muncitorii subterani cât și cei dela suprafață, cari lucrează la muncă grea - cer intervenirea locului in drept pentru a li se aproba tăierea porcinelor in vederea aprovizionării acestora cu grăsimi necesară, avându-se in vedere că upă informațiile pe care le dețin muncitorii, din comuna Steierdorf Anina, in alte centre muncitorești miniere, s-ar distribui carne de porc, având autorizație Ministerului pentru tăierea porcilor.

In alt ordin de idei acestea sunt nemulțumiri ca atât

Sindicatul din Steierdorf Anina, cât și funcționarii în drept ai Direcțiunii minelor, nu i-au nici un fel de măsură în vederea aprovizionării cantinei muncitorilor, deoarece la această cantină se servește o mâncare mizerabilă atât muncitorilor cât și funcționarilor cari iau masă la această cantină.

În mai multe rânduri s, au servit la masă numai ardei fierți în apă fără pic de grăsină sau carne, iar prețuri sunt tot atât de mari ca și înaintea scăderii prețurilor.

La cooperativa Minieră din Anina nu aduce articole necesare muncitorilor în afară de făină și alte articole raționalizate, iar secția de manufactură este goală fără nici un fel de marfă, de care au absolută nevoie muncitorii și astfel sunt nevoiți de a se deplasa la Oravița, Reșița, sau alte localități pentru a face cumpărături.

Până, în prezent din partea conducătorilor Direcțiunii Minelor cât și a Sindicatului nu s, au dat nici un fel de măsuri pentru remedierea acestor lucruri. Acestea se datorează slăbiciunii conducerii administrative, care este însărcinată cu această chestiune.

Casa de Credit a muncitorilor din Anina a cumpărat un camion care va fi pus la dispoziția muncitorilor, pentru a face curse cu aceștia în comunele rurale, din apropiere de unde sunt originari.

Aceste curse vor fi făcute tot la 2 săptămâni pentru a duce muncitorii din comuna Moldova-Nouă care se află la distanța de cca. 90 Km. de aceasta localitate.

Prețurile vor fi reduse pentru muncitori mai cu seamă că acești muncitori nu au nici un mijloc de transport pentru a se deplasa în comuna lor de origină, spre a-și aduce alimente și îmbrăcăminte necesară, întrucât majoritatea muncitorilor sunt flotați.

Din lipsa școlilor de cadre cari ar fi necesare în aceste centre muncitorești, P.M.R.-ul din Anina a înființat cursuri serale pentru educarea tineretului și a muncitorilor cu cunoștințele ideologice marxisto-leniniste.

Comentarii în rândurile muncitorilor din județul Caraș până, în prezent nu s, a observat.

La toate bisericile din județul Caraș nu se face nici un fel de plitică din partea preoților, atunci când se servește slujba religioasă în biserică, iar muncitorii nu sunt sustrași din producție când se fac slujbe religioase serale de către preoții romano-catolici.

Alte nemulțumiri sau comentarii în rândurile muncitorilor din jud. Caraș nu s, au semnalat.

Starea de spirit a muncitorilor și a țăranilor în Regiune noastră este liniștită.

Micile nemulțumiri, cari se obsearvă în unele părți și cari sunt cazuri izolate, în urma muncilor de lămurire duse de membrii din Partidul Muncitoresc Român și Frontul Plugarilor, acelea persoane care-și manifeste nemulțumirea, sunt lămurite.

Din punct de vedere informativ, am luat și vom lua măsur: și pe mai departe de a penetra cât mai adânc în randurile acestor pături sociale.

Director Regional,
Lt. Colonel de Securitate
Ambruș Solomon

Seful Serviciului,
Lt. Colonel de Securitate,
Moisș Garel

Doc. 2

16 – 24 octombrie 1948. Sinteza informativă săptămânală, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara -Secretariat. (ACNSAS, *fond Documentar, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 11-17*)

SINTEZA INFORMATIVA SAPTAMANALA

dela 16 Octombrie până la 24 Oct.1948.

JUDETUL ARAD

SITUATIA POLITICA

PARTIDELE DIN OPOZITIE

Partidul liberal Brătianu :

În rândurile acestor membrii se discută toate evenimentele petrecute în cursul săptămânii, comentându-le nefavorabil și trăgând concluzia că în curând va izbucni un război între anglo-americani și U.R.S.S., din care război U.R.S.S.-ul va ieși învins, iar acest partid va fi promovat la conducerea țării.

Partidul Național Liberal Bejan:

În cursul săptămânii expirate, sosit la Arad profesorul TOMA ILIE, președintele organizației locale, împreună cu IONAS VASILE fost deputat de Arad și VULPE IOSIF, au plecat în județ și au cutreerat comunele: SEHIS, PRAJESTI, BUHANI, DESNA, RANUSA și MONEASA, în care comune în mod discret au luat legătură cu persoanele de încredere ale partidului Național Liberal, și anume: CURTA IGNAT din com.SEHIS, BARANCI NICOLAE din com.SEHIS, TOMA PAVEL din PRAJESTI, AGEU TEODOR din com.DESNA, IACOB TERENCE din com.RANUSA, și CONDEA PAVEL din com.MONEASA jud.Ar. - cărora le-a cerut ca să aibe încredere în partidul Național Liberal Bejan, arătându-le totodată adevărata li- sie pe care trebuie ei să o aibe în actualul regim.

Tot cu această ocazie, numitul VULPE IOSIF a botezat copilul locuitorului CONDEA PAVEL din com.MONEASA jud.Ar. luând parte și la masa care s'a ținut la acesta.-

Prof.TOMA ILIE și IONAS VASILE nu au participat.-

În ziua de 14 Oct.a.c. orele 20,00, profesorul TOMA ILIE, VULPE IOSIF și IONAS VASILE au plecat spre Arad.-

În cea ce privește discuțiile cari au avut loc cu acești cetățeni până în prezent nu se știe precis, întrucât contactul cu ei a fost luat absolut discret iar din urma trecerii acestora prin comunele susmenționate, nu s'a creat stare de spirit defavorabilă regimului, deoarece trecerea lor a fost foarte puțin observată de masă.

PARTIDELE GUVERNAMENTALE

Partidul Muncitoresc Român

Din inițiativa acestui partid în zilele de sărbători și în special Duminică, echipe formate din muncitorii diferitelor fabrici din localitate pleacă la sate pentru a da ajutor țăranilor mai săraci în repararea uneltelor, pentru ca în felul acesta să ajute la munca lor.

În diferitele organizații de bază și în special cel dela fabrici, s'a observat în ultimul timp foarte multe absențe ne motivate a membrilor dela sedințele organizației de bază, aceștia motivând că sunt dela țară, că au diferite ocupații iar alții pur și simplu nu vor să participe la ședințe.-

Printre cei de mai sus, majoritatea sunt foste elemente legionare care s'au strecurat prin P.M.R. cu scop tedențios, iar în prezent nu mai vor să activeze, demascându-se ca reacționari tocmai prin această atitudine.-

În prezent s'au luat măsuri de către organizațiile P.M.R.-lui, ca să se verifice cadrele și semnalarea celor suspecti, urmând ca forurile superioare să i-a măsuri de verificare și epurarea celor vinovați.

De asemenea s'a mai observat că unii membrii de partid au lipsit consecutiv de la 3 - 4 ședințe, nemotivat, nu au executat în sarcinile primite și nu s'au achitat de obligațiile ce le aveau față de partid. Toți aceștia sunt evidențiați la organizația județeană a P.M.R.-ului.-

Frontul Plugarilor:

În cursul săptămânii expirate s'a făcut reorganizarea Comitetului de Conducere Județean al acestei organizații, după cum urmează: Președintele organizației județene SUCIU TEODOR deputat de Arad, Secretar CIUMEDEAN MIHAI, responsabil organizatoric GORCEA TRAIAN resp. Educației și Politică POPOVICI GHEORGHE, resp. cadre instructor: VARSANDAN IOAN, resp. resortului țărănesc JURJUC, resp. resort tineret: OPREANU LIVIU, resp. financiar; LIPOVAN și casierul județean LABA.-

MISCARI SUBVERSIVE:

Fostul Partid Național Tărănesc - Maniu:

Starea de spirit în rândurile membrilor a fostului partid, persistă să fie aceeași ca și în săptămâna trecută.-

Legionarii:

Elementele legionare urmărite de noi, până în prezent nu au putut fi prinse, în schimb actualmente se fac investigații serioase, reușind a descoperi unele ascunzătorii ale lor, fapt în curs de verificare, după cari vor urma acțiuni de depistare.-

STAREA DE SPIRIT PE CATEGORII SOCIALE

Muncitorii

Muncitorii Uzinei Electrice Arad, sunt îndrumați și stimulați pas cu pas de educatorii din această uzină, astfel încât micile lor nemulțumiri, semnalate existente în sintezele anterioare au dispărut, unele fiind satisfăcute în limita posibilităților de către Comitetul de Fabrică și în limita timpului scurt, care a trecut de atunci, iar altele, au înțeles cu toții că trebuie să aibe răbdare pentru a li se satisface și dolianțele mai mari.

Starea de spirit a muncitorilor fabricii I.T.A. Arad, s'a îmbunătățit simțitor aceștia erau nemulțumiți oarecum de concursul care s'a organizat în vederea zilei de 7 Nov., deoarece susțineau că nu au material necesar pentru acest concurs. Totuși, prin ședințele ținute în sensul de a lămuri muncitorii de acest concurs socialist, aceștia au înțeles creindu-se o stare de spirit multumitoare în rândurile lor, în locul aceleia nemulțumitoare.

Țăranii

Țăranii din plasa Sebiș manifestă nemulțumiri din cauza diferenței care există între prețurile produselor lor și a celor industriale. Aceeași țărani sunt nemulțumiți că pentru unele unelte nedesare muncii lor, sunt nevoiți a se deplasa până la Arad, deoarece în cooperativele locale nu se găsesc, aceasta fiind slabe aprovizionate chiar cu alte produse alimentare. Datorită lipsei de sare, petrol, și altele din cooperative, țăranii sunt foarte nemulțumiți.

13

Funcționarii publici și particulari

Funcționarii S.A.R.T.Arad, sunt nemulțumiți datorită acuzațiilor care li-s'au adus în sensul delăsării în muncă deoarece în această societate s'au observat unele întârzieri în muncă. Funcționarii acestei societăți afirmă că cele de mai sus, nu se datoresc neglijenței lor ci a lipsei de personal, în special în perioada în care s'au făcut mutări și schimbări de funcționari, fapte care au determinat o întârziere a muncii.

Comercianții și industriași

Aceștia au același nemulțumiri determinate de impozitele mari pe care nu le pot plăti, fiind prea mari față de câștigurile lor care se reduc din zi în zi. Mulți dintre comercianți lichidează magazinele pe care le aveau la fel și multe ateliere mai mici sunt date în închiriere, vândute sau chiar închise.

NATIONALITATI CONLOCUITOARE

Evreii

În rândurile acestora circulă cu insistență șovul că în cursul 1 lunii Noiembrie va pleca un transport din Arad spre Palestina cu aproximativ 500 evrei. Fapt care determină o stare de spirit mulțumitoare în rândurile acestora.-

Maghiarii

Starea de spirit a acestora s'a menținut bună și în cursul săptămânii expirate, afară de unele nemulțumiri semnalate în comuna Andrei Saguna - Arad, datorită faptului că aceștia nu au o școală în limba maghiară de predare.-

S'au iscat neînțelegeri între locuitorii maghiari din această comună și cea vecină, în care nu există școală românească ci numai în limba maghiară.-

Locuitorii susnumitei comune au cerut înființarea unei școli de predare în limba maghiară, rezultatul așteptându-l cu mare nerăbdare.-

Sârbii

Starea de spirit a acestora este aceeași ca în săptămâna trecută. Aceștia nu comentează situația politică din Jugoslavia sub nici o formă. Pare că această problemă să numai prezinte un interes atât de mare în rândurile lor.-

J U D E T U L S E V E R I N

SITUATIA POLITICA

MISCARI SUBVERSIVE

In cursul săptămânii expirate în sectorul acestui Serviciu de Securitate, legionarii fugiți caută să se grupeze cât mai mult, odată cu venirea iernii, pe de altă parte încearcă să strângă sume de bani pentru a trece frontiera în Jugoslavia, deoarece fiind în continuu urmăriți, numai au putere de rezistență sau de fugă, de aceea în felul acesta caută să părăsească țara.

PARTIDELE GUVERNAMENTALE

Membrii acestor partid s'au împărțit pe sectoare și grupuri și fiecare membru are misiunea lui, căutând prin orice mijloace ca să și îndeplinească cât mai bine misiunea pentru ducerea la îndeplinire a planului de însămânțări.

STAREA DE SPIRIT PE CATEGORII SOCIALE

M u n c i t o r i i

In rândurile acestora se observă o nemulțumire din punctul de vedere că până în prezent nu s'au putut aproviziona cu cea ce este strict necesar în vederea iernii. Problema principală este că, în raza acestui sector a acestui serviciu, nu exista nici până în prezent un depozit de lemne.

In rândurile muncitorilor se observă o vie activitate în cea ce privește întrecerile în muncă în vederea zilei de 7 Nov. 1948, zii comemorativă a Revoluției din 1917.

T ă r a n i i

Aceștia sunt nemulțumiți prin faptul că, planul de însămânțări prevede pentru fiecare împarte cât trebuie să însămânțeze, și pentru aceste însămânțări țărani săraci și mijlocași n'au sămânță necesară, așteptând cu mare nerăbdare măsurile luate de guvern, prin care se spunea că se va da grâul de sămânță în schimb și pe bani celor lipsiți, lucru care în prezent nu este.

Funcționarii publici

La această categorie se observă nemulțumiri din punct de vedere al ridicării preturilor în secția alimentară, salariul fiindu-le mic în raport cu prețurile.

Liber profesioniștii.

Se observă nemulțumiri prin faptul că nu-și mai pot acumula sume de bani ca și înainte.-

A r m a t a

La aceștia se observă o multumiri din punct de vedere al alimentației și îmbrăcăminte, care a început să sosească pentru iarnă.

E l e v i i ș i S t u d e n t i i

In cursul acestei săptămânii s'au deschis toate școlile din localitățile acestui sector, la care elevii au fost prezenți. Făcându-se deschiderea anului școlar, prin serbări la fiecare școală, unde au luat parte întreg corpul didactic și elevii școlii respective.

Se observă că elevii sunt într'un număr destul de mare și din toate păturile sociale.

SITUATIA POLITICAPARTI DELE GUVERNAMENTALE

In cursul săptămânii expirate partidele guvernamentale, nu au avut nici un fel de adunare publică, - afară de ședințele obișnuite.

In ziua de 17 Oct. a.c. P.M.R. din Reșița a trimis în plasa Reșița și Bocșa mai multe echipe pentru repararea uneltelor împreună cu îndrumătorii P.M.R.-

MISCARI SUBVERSIVE

In cursul săptămânii expirate, a fost descoperit în plasa Bozovici jud. Caraș, organizația subversivă legionară condusă de numitul BLAJ DORU profesor la liceul Mediu din Anina, fost cu domiciliul până la 7 Oct. 1948 în comuna Bănia jud. Caraș, predum și alte 9 persoane cari fac parte din această organizație.

Cercetările noastre sunt în continuare pentru aflarea legăturilor a acestora cu alte persoane.

A mai fost arestat de noi numitul SMEU PETRU zis LATCU din comuna Bozovici care a afișat pe fântâna din centrul comunei un manifest cu continut subversiv, care îndemna populația spre acțiuni de rezistență.

Tot în cursul săptămânii expirate a fost identificat și arestat de noi preotul Lt. Colonel HURACU COROLIAN urmărit în cadrul ordinului nr. 23478/947 al D.G.S.S.

STAREA DE SPIRIT PE CATEGORII SOCIALEMuncitorii

In urma dispozițiilor date de Minister, pentru schimbarea pieții în ziua de Sămbătă pe Duminică s'a observat în rândurile acestora nemulțumiri deoarece piața a fost foarte redusă iar aprovizionarea săptămânală a muncitorilor nu a putut fi satisfăcută.-

Țărani

In general starea de spirit este mulțumitoare, cu excepția a câtorva comuni în cari majoritatea țăranilor își manifestă nemulțumirea față de colectările de cartofi, deoarece nu au cartofi suficienți și nu au de unde preda cota cuvenită Statului.-

In vederea acestui fapt, Dl. Prefect al Județului Caraș, a avut o ședință cu toți notarii, primarii, și agenții agricoli, dând instrucțiuni precise cum trebuie să procedeze cu efectuarea colectărilor de cartofi.

Funcționarii publici

Manifestă nemulțumiri deoarece pe piața alimentele necesare sunt încă foarte ridicate față de salariile lor și nu pot face față întreținerii familiilor lor.-

NATIONALITATI CONLOCUITOAREMaghiarii

Majoritatea acestora sunt înscrși în P.M.R. și U.P.M. iar cei neînscrși fiind putini la număr nu se manifestă contra regimului.-

Germanii

Starea de spirit este mulțumitoare. Germanii cari s'au reîntors din U.R.S.S., la casele lor sunt reprimiți în serviciu în uzină, și se

J U D E T U L T I M I S - T O R O N T A L

SITUATIA POLITICA

PARTIDELE DIN OPOZITIE : Partidul Național Liberal-Brătianu:

In cursul săptămânii expirate, nu s'a semnalat nici o activitate organizată a acestui partid, totuși membrii acestui partid desfășoară în cercuri intime și dela om la om o propagandă ostilă actualului regim.

Partidul Național Liberal - Bejan

Membrii acestui partid in cursul acestei săptămânii nu a depus nici o activitate. In rândurile membrilor circula șvonul că în curând partidul lui Bejan va colabora cu P.M.R.-

Partidul Social Democrat Independent

In sectorul nostru acest partid este aproape inexistent, iar prin inactivitatea lui nu prezintă nici o importanță din punct de vedere al Securității Statului.-

PARTIDELE GUVERNAMENTALE

Partidul Muncitoresc Român.

Acest partid contigă să ducă aceeași muncă de lămurire in special pe teritoriul rural, unde principalele preocupări a locuitorilor este campania de însămânțări de toamnă.-

In acest scop in cursul săptămânii expirate au plecat un număr destul de însemnat de îndrumători la sate, unde împreună cu îndrumătorii dela Fr. Plug., au luat contact cu comitetele de plasă și satești, îndrumându-i și lămurindu-i in munca lor.-

Partidul Frontul Plugarilor.

In cursul acestei săptămâni expirate, câțiva delegați dela Fr. Plug împreună cu echipele de reparat unelte agricole, au participat la repararea acestor unelte, dându-se acestor delegați din partea organizației județene a Fr. Plug. ca să facă propagandă pentru campania de însămânțări, să culeagă informațiuni asupra situației politice in masele țărănești, informațiuni asupra organizației locale și să constate care sunt nemulțumirile și greutățile la sate.-

Partidul Național Popular.

Activitatea acestui Partid se limitează la ținerea de ședințe săptămânale la sediul partidului, la care participă un număr destul de mare de membrii, însă acest lucru se face forțat, intr'ucât cei ce nu participă sunt notați, iar cei care participă la intrare in sal de ședințe primesc un bilet pe care trebuie să-l predea la ieșire ceace pe mulți îi face să nu părăsescă ședințele așa după cum se obișnuia in trecut, iar pe alții ca să participe.

Aceste măsuri sau luat intr'ucât s'a observat că in ultimul timp s'au delăsă și nu mai participă nici la ședințe.

STAREA DE SPIRIT PE CATEGORII SOCIALE

Muncitorii

Starea de spirit a muncitorilor sin această săptămână s'a îmbunătățit datorita câtorva îmbunătățiri in viața lor economică și socială.-

Lipsa de materii prime in diferite fabrici și uzine lipsuri semnalate de noi in sintezele anterioare care determinau scăderea producției și luat avântul de muncă a muncitorilor, in unele fabrici s'a înlăturat.-

Ță r a n i i

Starea de spirit a țăranilor este nemulțumitoare, determinată de măsura care s'a luat, în sensul de a se lăsa pe câmp porumbul și sfec-
la de zahăr din ultima recoltă. Această măsură împiedică însămânță-
rile în condiții normale, țăranii pierzând mult timp cu lucrul pământului de toamnă prin aceste recolte rămase pe câmp.-

Cu toate aceste nemulțumiri, țăranii muncesc pământul și au reușit în mare parte să îndeplinească planul însămânțărilor de toamnă.-

Nemulțumirea țăranilor mai înstăriți în special, s'au achiaburimii în general, este plata impozitelor, foarte mari. Totuși majoritatea țăranilor mai săraci, au achitat aproape în întregime impozitele.-

Functionarii publici si particulari.

În rândurile functionarilor particulari în cursul săptămânii expi-
rate, a predominat o stare de spirit mulțumitoare.

Profesorii sunt încă nemulțumiți că au fost mutați la școli noi, în comune chiar, unii însă au înțeles rolul lor în învățământ și caută a-și îndeplini conștiincios misiunea pe care o are.

E l e v i i și S t u d e n t i i

Elevii au început cursurile primindu-le cu mare entuziasm și dormi-
ci de o muncă nouă în spiritul noui școli.

Studentii așteaptă deschiderea nouilor facultăți cu mare nerăbdare. Spiritul în rândurile lor este bună.-

Comercianți și industriași

Atât micii comercianți cât și industriașii încep prin a-și căuta un alt mijloc de existență, înțelegând că nu vor mai putea face afaceri cum făceau înainte, pentru că în urma plătirii impozitelor care nu constituiau pentru ei o problemă atât de mare ca în prezent, având câștiguri mari, se mai rămâne cu un venit exagerat.

NATIONALITATI CONLOCUITOARE

E v r e i i

Starea de spirit în general, a acestora se mentine bună. Cei care intentionează a pleca în Palestina sunt nerăbdători de a li-se a-
proba și a pleca.-

G e r m a n i i

Starea de spirit a acestora este aceeași ca și în săptămâna preceden-
-tă, semnalată de noi în sinteza anterioară, deoarece nu a survenit nimic în mersul vieții lor, în cursul acestei săptămânii.

S â r b i i

Starea lor de spirit se observă că la orice pas făcut că își arată mândria că este sârb, și mai ales cei cari au fost voluntari în ar-
mata lui Tito și tineret.

Aceasi mândrie se mai observă când îi întrebi ceva românește la care îți dă rezultatul că nu știe să vorbească româ-
nește.-

Doc. 3

Decembrie 1948. *Darea de seamă din luna decembrie 1948 asupra stării de spirit a ofițerilor și subofițerilor deblocați sau foști în CD*, Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, Secretariat. Documentul a fost semnat de lt. colonel Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 88-91)

D A R E A D E S E A M A
din luna Decembrie 1948.-

Asupra stării de spirit a ofiterilor si subofiterilor deblocati sau fosti in c.d. in special asupra acelor recenti comprimati din cadrele active ale armatei.-

I.- SERVICIUL DE SECURITATE TIMIS TORONTAL

1/. Starea de spirit in general

Starea de spirit a ofiterilor si subofiterilor se prezintă intrucatva multumitoare, datorită faptului că o serie de ofiteri si subofiteri au fost rechemati in cadrele active ale armatei.-

Din cauza necesitatilor traiului unii dintre acestia care nu aveau nimic comun cu regiunea au fost nevoiti sa plece in alte localitati, pentru a-si castiga existenta iar ulterior din informati acestia ar fi fost rechemati inarmată.-

Majoritatea acestor ofiteri si subofiteri tot timpul cat au stat pe raza acestui judet nu s-au incadrat in nici o organizatie politica făcand opinie separată si numai se margineau a critica masurile Guvernului si regimul, iar astăzi sunt chemati in cadrele Armatei pentru a educa in spirit militar tineretul sub arme.

Cateva cazuri ni se semnalează că fostul Locotenent in Regimentul 7 Pioneri din Lipova anume ISACESCU ADRIAN, casatorit si a cărui sotie este o femeie imorală, iar el un cartofoar vicios s-a inscris in Frontul Plugarilor de formă unde nu a depus nici o activitate, din Lipova a plecat la Bucuresti unde este proprietar a doua case, iar actualmente din informatii ar fi rechemat in cadrele active ale Armatei si repartizat in Jandarmerie.-

La fel Lt. VISAN tot din Reg. 7 Pioneri a fost rechemat in cadrele active ale armatei in prezent la o unitate din Lugoj, precum si altii care la fel asteaptă ca să le fie rechemare intrucat au fost instiintati.-

Redam toate acestea intrucat organele politice care au functionat pana mai dăunazi in unitatile jandarmeriei, nu au putut da un randament bun iar acum cand aceste servicii au fost incadrate cu elemente noi constiente dintre ofiterii din noua promotie acestea intampina oarecare greutati in munca lor, deoarece sunt priviti cu ura de către ofiterii vechi.-

Cei rămasi nechemati majoritatea dintre ei sunt incadrati in diferite servicii ca A.F.S.M. si la diferite ferme de

Stat, dar si acestia speră la o eventuală rechemare.

In general starea de spirit este bună iar majoritatea dintre ei s,au inscris in P.M.R.unde activează la toate sedintele si la toate manifestările de masă.

In ceea ce priveste starea de spirit a subofiterilor rezervisti, si acestia in majoritate sunt incadrati in diferite servicii pela fermele de Stat,iar o mică parte dintre ei care au gospodării si in majoritate din arma jandarmeriei speră să fie rechemati in militie.O mică parte dintre această categorie sunt inscirsi in P.M.R. iar restul stau neutri si nu vor să se incadreze in nici o organizatie politica-

JUDETUL A R A D

Starea de spirit in randurile ofiterilor, subofiterilor comprinati din cadrele active ale armatei, in decursul ultimei luni pe raza jud.Arad s,a inrăutătut simtitor.

In urma admitterii sau mai precis a rechemarii in c adrele active aleş armatei a unui numar mare de ofiteri si subofiteri comprinati acestia care încă nu au fost rechemati erau multumiti si sperau că in curand sş urmeze si ei la reincadrare.Aceasta însă intarziend si intelegand că nu va veni, starea de spirit in randurile celor rămasi in disponibilitate sau compinati s,a inrăutătut, aceasta datorandu-se faptului că majoritatea sunt foarte slab situati materialiceste si neavand nici o posibilitate de castig, trăind foarte greu si retrasi.--

Unii însă dîntre ei au stiut să-si asigure in permanentă o slujbă si de a avea de unde trăi.Cazul concret este al Lt. RALEA PAUL, care a lucrat inainte la construirea unui aeroport iar acum recent la recensamantul locuintelor care s,a făcut pe raza orasului Arad.

In urma calcularii pensiilor o parte din ei le-au pierdut.In această situatie este si Colonelul TATOMIRESCU, care in prezent din informatii se afla la Ineu sau Sebis jud.Arad,unde are ceva gospodarie.-

In general offerii pensionari sunt multumiti că-si primesc pensia chiar dacă aceasta dupa afirmatiile lor sunt insuficiente, cei incadrati in P.M.R.si cu o slujbă sunt multumiti că le este asigurată existenta, pe cata vreme cei fără serviciu cei care trăesc de pe o zi pe alta, sunt nemultumiti si desi nu se manifestă, nutresc sentimente ostile acestui regim care afirmă ei nu-i ajută cu nimic si-i lasă pe drumuri.-

randurile ofiterilor comprimati din cadrele active ale si circula cu insistenta svonul că Colonelul NEFERU ar fi claddestin in Jugoslavia, aceste svonuri producand o uimire durile acestora, cunoscandu-l pe susnumitul colonel ca care indemnă intotdeauna ofiterii de a se purta demni de functiunea pe care o au chiar i nruam comprimarii lui si a celor pe care-i indemnă.-

Starea de spirit in randurile subofiterilor este putin nemultumitoare ca in randurile ofiterilor comprimati. Aceasta se datoreste faptului că subofiterii in majoritatea lor aveau pamant, intorcandu-se la tară pentru a-l muncii in urma compimarii si trecerii lor in cadrele disponibile ale armatei.

Acestia se bucură de o situatie materiala mai bună ceea ce ii multumeste si-i face să nu fie atat de nemultumiti cum sunt ofiterii.-

Chiar cei care nu au avut pamant si nu s-au intors in satele lor si-au gasit mai usor slujbe si cu ajuns de asi putea crea mai repede o situatie noua si a-si asigura viata.-

O mare majoritate a subofiterilor scosi din cadrele active ale armatei se ocupa cu comerțul care pare se le aduce un venit multumitor.-

In general starea de spirit a ofiterilor si subofiterilor comprimati sau deblocati din cadrele active ale armatei, din jud. Arad, este nemultumitoare, nemultumire care creste din zi in zi.

Acestia speră încă de a fi reprimati in cadrele active, sperantă care pare a se fi spulberati in randurile lor, lasand loc nemultumirilor si comentariilor devalorabile in sensul arătat in cadrul acestei sinteze.-

JUDETUL SEVERIN

Starea de spirit a ofiterilor si subofiterilor deblocati si comprimati din cadrele active ale armatei in decursul acestei luni pe raza jud. Severin nu s-a dovedit a se manifesta fatis contra regimului actual si a Securitatii Poporului.

In randurile ofiterilor din cadrele active ale armatei, precum si a subofiterilor nu se observa nici un fel de manifestare ostila regimului democrat.-

In general majoritatea ofiterilor si subofiterilor fiind multumiti de regimul de Democratie Populară.-

JUDETUL CARAS

70 91

Starea de spirit a ofiterilor si subofiterilor trecuti in disponibilitate comprimati si deblocati din cadrele active ale armatei se constată că in urma masurilor luate pentru evacuarea lor din Resita si din toate localitatile unde sunt Domenile U.D.R. s,a creiat in randurile acestora o stare de spirit foarte nemultumitoare, unii dintre ei nu vor să plece, mai ales aceea care s,au incadrat in organizatii cu caracter democratic si care au depus o oarecare muncă.-

In urma acestui fapt, intretin anumite comentarii fată de regim, spunand că ce fel de democratie este aceasta cand nu te lasă să stai unde vrei.-

In special exista o mare nemultumite in randurile acestora cari au demisionat sau au fost dati afară din cadrele armatei din timpul dictaturii Antonesciene, căci ei se incadrează in acest ordin si spun că ei au fost persecutati in timpul a acela si acum sunt din nou in persecutie.

LT COLONEL DE SECURITATE
Ambrus Coloman

MAIOR DE SECURITATE
Mois Aurel

Lt. Hupny

Doc. 4

10 aprilie 1949, *Sinteza informativă pe săptămâna de la 5. IV la 10 aprilie 1949*,
întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara - Secretariat.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, Vol. 1, ff. 263-276)

SECRETARIAT

SINTEZA INFORMATIVA

pe săptămâna dela 5 IV - 10 Aprilie 1949

STAREA DE SPIRIT A POPULATIEI

a/ Populația in general - Jud. Timis

Starea de spirit a populației din acest sector, in cursul săptămânii expirate, din punct de vedere economic s,a menținut a fi nemulțumitoare, determinat de faptul, că posibilitățile de (alimentare atât) de aprovizionare, atât in sectorul alimentar cat si in sectorul de îmbrăcăminte.-

Din punct de vedere politic s,a dus o muncă intensă pentru lămurirea populației atat in mediul rural cât și in mediul urban. S,a prelucrat in toate intreprinderile cat și in toate instituțiile rezoluția C.C. al P.M.R.-ului din 3-5 Martie a.c. cu privire la problema țărănească.- Aceasta a adus rezultate satisfăcătoare, mulțumind in mare parte populația țărănească săracă, care speră intr,o reală îmbunătățire a situației lor față de cea din trecut.-

In general s,a arătat nemulțumiți și continuă a comenta nefavorabil chiaburii și mijlocașii dela sate cat și elemente reacționare din oraș care nu se poate împăca cu reformele revoluționare a clasei muncitoare, in scopul de a desăvârși socializarea.-

a/ Populația in general - Jud. Arad

Starea de spirit a populației in general din acest sector in cursul săptămânii expirate s,a menținut aceeași de nemulțumire in legătură cu situația economică. In mediul rural in special s,a comentat intens rezoluția plenarei a C.C. al P.M.R. din 3-5 Martie a.c. cu privire la problema țărănească care a adus mulțumiri in randurile țăranilor săraci și chiar a unei părți din mijlocași și nu a fost primită cu ochi buni de către chiaburimea satelor.

In general, svonul izbucnirii unui război între cele două lagăre cel, imperialist și cel democratic continuă a se menține in randurile populației din acest sector, și continuă, a agita populația.

In legătura cu noua salarizarea, starea de spirit generală este nemulțumitoare, comentandu-se, că există un dezechilibru între salariile pe care le primesc atat muncitori cat și funcționarii și prețurile pietelor din localitate.-

a/ Populația in general - Jud. Severin

In cursul săptămânii expirate starea de spirit a populației din acest sector este liniștită, dar faptul svonurilor care circulă, că in primăvara acestui an va izbucni un război între puterile apusene și între URSS provoacă o stare de agitație in randurile acestora fapt care îi determină a da dovadă de pasivitate in campul muncii.-

Economice, din punct de vedere economic atat populația țărănească cat și cei din oraș, in acest sector își manifestă nemulțumirea de măsurile luate de către administrația locală și de faptul că nu se organizează in așa măsură distribuirea articolelor necesare atat a celor alimentare cat și la îmbrăcăminte, caz care dă ocazie la cozi nesfârșite la toate centrele de distribuție in sensul celor arătat de mai sus.-

Politice: din punct de vedere politic s, a dus o muncă intensă în lămurirea țăranilor în scopul muncii colective arătându-li se avantajele cele are pe urma aceasta.-

a/ Populația în general - Jud. Caraș

Populația în general. Starea de spirit a populației în ce privește aprovizionarea cu alimente, de pe piață se prezintă mulțumitoare în acest sector.

Populația din orașul Reșița comentează nefavorabil, asupra prețurilor unor articole ce se găsesc la Magazinul de Stat alimentar de explu carnea afumată de porc este 440 lei kgr., iar carnea proaspătă la măcelărie este 160 lei Kgr.-

Prin ac ste prețuri ridicate acestia spun că nu prime nici un ajutor prin comerțul de Stat.-

Altă nemulțumire în randurile populației din Reșița, este că nici până în prezent nu s, a distribuit săpunul de rufe de un timp îndelungat și nici ulei pe luna Martie a.c. Se observă o lipsă mare în grăsimi și derivate de carne, cu toate că porci se taie săptămânal asupra cărui fapt populația discută ce se face cu grăsimi, deoarece nu se distribuie populației.-

În ce privește aprovizionarea populației la sate, cu diferite mărfuri nici până în prezent nu s, a luat măsuri ca Cooperativele să fie aprovizionate cu mărfuri de primă necesitate ca bumbac, panzeturi, opinci, petrol, zahăr și unelte agricole pentru care faptstarea de spirit a populației este nemulțumitoare.-

b/ Muncitorii - Jud. Timiș

Starea de spirit în randurile muncitorilor din acest sector în decursul acestei săptămâni a rămas aceeași raportată de noi în sinteze anterioară, - observându-se în randurile muncitorilor mari frământări și nemulțumiri în legătură cu salarizarea și problemele economice. Aceasta se datorește faptului că nici până în prezent nu s, a luat nici o măsură a se remedia aceste lipsuri.-

Muncitorii din întreprinderi și uzine din acest sector comentează nefavorabil operațiunea efectuată în vederea încadrărilor conform noului sistem de salarizare. Acestia găsesc defecțiunea prin comentariile lor, în directorii de fabrici și inginerii fabrici precum și organele sindicale, care nu au fost pătrunși de spiritul obiectivității la acest încadrări.-

b/ Muncitorii - Jud. Arad

Salarii - Problema salariilor continuă a fi cea mai mult discutată și frământată în randurile muncitorilor din toate uzinele și fabricile din acest sector. Noile salarii au creat în general o stare de spirit de nemulțumire în foarte multe cazuri, acestia fiind mai mici ca salariile de până în prezent.-

Muncitorii se întreabă, dacă aceste salarii au fost aplicate după criteriile prevăzute, deci dacă au fost just aplicate. Sunt cu toții nerăbdători de a afla modul în care s, a lucrat la încadrări pentru a cunoaște și ei motivul, pentru care au fost încadrați în categorii mai mici, fapt care aduce după sine o scădere a salariului lui.-

b/ Muncitorii - Jud. Severin

Salarizare - În randurile muncitorilor din acest sector în cursul săptămânii expirate se observă o nemulțumire generală din punct de vedere al aplicării noii salarizări.-

deasemena se simte nemulțumiri referitor la fixarea normelor de lucru, în comparație cu utilajul întreprinderilor se așteaptă planificarea situației cu încadrările, deoarece muncitorii s, a arătat nemulțumiri și au făcut cereri de revizuire, așteptând ca prin măsurile luate să fie încadrați în clase corespunzătoare.-

b/ Muncitorii - Jud. Caras

Salarizarea - Din punct de vedere al salarizării starea de spirit în rândurile muncitorilor din acest sector în decursul săptămânii expirate s, a constatat a fi nemulțumită, observându-se aceleași frământări și nemulțumiri ca și în trecut. Aceste nemulțumiri s, a constatat și în legătură cu problemele economice, prin faptul că până ni în prezent nu s, au luat măsuri de îndreptarea lipsurilor și a greutăților ce stau în calea populației în scopul de a se aproviziona cu cele strict necesare.-

În vederea salarizării în acest sector comisii de încadrare au început revizuirea încadrărilor acolo unde nu au fost încadrări juste.

b/ Tărani-Jud. Timis

În ceea ce privește țărănimea dela sate, este preocupată de campania muncilor agricole care este în toiul desfășurării. Tărănimea dela sate cei care s'au înscris în cete de-a munci cu mașinile agricole dela stațiile, S.M.T-ului, sunt mulțumiți de rezultatul munci care în majoritatea locurilor în acest sector sunt pe sfârșite.-

Tărănimea muncitoare săracă dela sate privește cu încredere aceste realizări a munci colective. Nemulțumiți în această direcție a munci colective sunt chiaburi, și țărani înstăriți care nu se pot împăca cu aceste realizări, perzând ei posibilitățile de amai xploata. Rezoluția Plenarei a C.C.P.M.R-ului di 3-5 Martie a.c. ce a fost prelucrată la sate în rândurile țărnilor a adus mari bucurii, pentru cei săraci.-

În vederea campaniei de însămânțării, în primăvara aceasta se văd nemulțumiți uni țărani chiar mijlocași care în planul de însămânțări i-s'a înpus a însămânța anumite semințe care aceștia motivează că nu sunt solvabile terenurile ce le are pentru a însămânța anumite semințe ce sunt obligați prin planul de Stat, să le însămânțeze.-

Se opseră nemulțumiri în rândurile țăranilor, în domeniul economiei, aceștia nu se pot aproviziona prin Cooperatele ce le au în Comunele respective, de articole strict necesare lor, și gospodăriilor lor, fiind nevoiția veni la oraș, în aceste cazuri sunt puși în situația de a perde câte o zi de lucru și a uza căruța și vitele care ar pute fi întrebuințate la alt lucru.-

În rândurile țăranilor se comentează intens izbucnirea unui război între între puterile Apusene și U.R.S.S, fapt ce îi determină pe aceștia de a da o dpvadă de delăsare, în muncă.-

b/ Tărani- Arad.-

În urma rezoluției Pleharei C.C, a P.M.R-ului, din 3-5 Martie a.c. cu privire la problema țărănească, rezoluție, care s'a prelucrat de organizațiile de politici și de masă din comune și de către elementele trimise de Organizațiile P-M-R, a adus mulțumiri în rândurile țăranimii.-

Planul însămânțărilor a nemulțumit în mare parte pe chiaburi și țărani mijlocași, care au fost nemulțumiți de semințele care trebuie să le însămânțeze., mulți afirmă că nu este un pământ prielnic, pentru cutate s'au cutare, sămânță, și deaceia nu va fi dus la bun sfârșit, în acest sector planul de însămânțări.-

Campania de însămânțării decurge în mod liniștit, și se însămânțează din ce în ce mai multe terenuri, dându-se și un real ajutor și din partea Comisiiilor de însămânțare, care sunt tot timpul

pe teren și care dau frumoase dăruiri, și duc o muncă de la murare, în rândurile țăranilor.-

266
Țărănimea satelor din sectorul nostru, fiind preocupată de munca pământului și de munca însămânțării, care este în plină desfășurare, pare a fi dezinteresată de orice dispozițiuni s'au evenimente politice, atât intern cât și internațional.

Chiaburimea satelor cu o parte din țărănimea mijlocată-continuă a căuta să câștige de partea lor țărănimea săracă, lansând diferite zvonuri tendențioase în rândurile ei, fără însă a reuși a avea influență asupra acestia.-

c/ Taranii-jud-Severin.-

În acest sector se constată o nemulțumire datorită faptului că atât cei săraci, cât și țărani mijlocași au subscris la cooperativă pentru formarea fondurilor, iar când s'a adus mară să se distribue numai celor săraci, din ordinele Federalei, - această stare de lucruri a produs mari nemulțumiri în rândurile țăranilor, mijlocași și chiar cei înstăriți.-

În privința recesământului de animale care s'a făcut țărănimea comentează defavorabil, că acestea se fac în vedere pregătirii unui nou războiu. Deasemenea îi preocupă mult pe țărani mijlocași și pe cei înstăriți.-

d/ Funcționarii jud Timiș.-

În acest sector starea de spirit în rândurile funcționarilor, este neliniștită, s'a observat mari nemulțumiri în rândurile acestora, determinată de faptul că după ce au fost trecuți în cadrul disponibil un număr considerabil dela Tribunalul și judecătoria Timișoara, printre care au fost și mulți membri de partid, care nu s'au așteptat la aceste lucruri, se văd după atâția ani de serviciu, aruncați pe drumuri, și fără nici un rost.-Cei trecuți în cadrul disponibil își manifestă nemulțumirea abandonând munca de partid, dând ocazie la discuții și comentarii, creind o atmosferă nesănătoasă, atât în rândurile funcționarilor cât și în rândurile populației.-

Așteaptă a fi plasați în alte posturi corespunzătoare, s'a u chiar în câmpul muncii. În general funcționarii, din instituții, cât și din fabrici sunt nemulțumiți de problema salarizării care în urma nouilor încadrări, au fost încadrați mai jos decât înainte. Aceștia afirmă că deși au sperat mult în noul sistem de salarizare că la va aduce o reală îmbunătățire, dar acum se văd dezamăgiți, Speră în revizuirea încadrărilor care le va clarifica la mulți situația.-

d/ Funcționarii- jud- Arad.-

Starea de spirit continuă a se menține nemulțumitoare, în rândurile funcționarilor, determinată de încadrările care s'a făcut și de lefurile pe care aceștia le ridică.-

În rândurile funcționarilor trecuți în cadrul disponibil dela Tribunalul Arad, și Judecătoria, există nemulțumiri că după un timp de 20-25-de ani de serviciu se văd dați afară și aruncați pe drumuri, fără serviciu. S'a semnalat chiar nemulțumiri din partea membrilor de partid, care au afirmat că au fost mulți, din cei trecuți în cadrul disponibil, care au muncit cu toată răbdarea pentru realizarea planului de Stat, și totuși au fost înlăturați.-

Se comentează în rândurile acestor funcționari că în urma acestor îndepărtări din serviciu, și din funcțiuni a unui mare număr de funcționari s'a creiat o atmosferă neplăcută, și nesănătoasă, în rândurile acestora, și că toți aceștia nu vor mai simpatiza cu actualul regim, și for fi în potrivea lui mai ales în cazul că nu-lise-vor da un punct de vedere care să le corespundă și să le asigure existența atât lor cât și familiilor lor.-

Funcționarii dela Magazinul de Stat Aradul și-au manifesta

267 32 410
nifestat nemulțumirea față de faptul că numărul funcționarilor români din acest magazin, față de cel al funcționarilor de alte naționalități conlocuitoare, este mai redus, Sunt nemulțumiți și de faptul că au fost îndepărtați din serviciu mai mulți funcționari români decât cei din alte naționalități conlocuitoare. Aceștia se întreabă cărui fapt se datorește, care această situație. În unele plăți circulă insistent șvonul că se vor face achimbi de funcționari, cei din Ardeal și Banat, fiind mutați în Oltenia, Muntenia, și Moldova, iar cei de acolo, aduși în aceste regiuni, -

În legătură cu acest șvon, funcționarii vor fi obligați a pleca numai cu bagaje de mână, lăsându-și întreaga locuință celor care vin cu mobila ce o au. Aceste șvonuri a adus nemulțumiri în rândurile celor între care circulă, opservându-se o tendință, neconturată încă de ași vinde mobila pe care o au. -

d/ Funcționarii-jud-Severin.-

Starea de spirit în rândurile funcționarilor din acest sector este nemulțumită datorită salarizării, pentru care aceștia comentează că s'au făcut injust aceste încadrări. Nemulțumiri se mai văd în rândurile acestora, și în cece privește aprovizionarea prin cooperative, care se face foarte greu. -

d/ Funcționarii-jud-Caraș.-

În rândurile funcționarilor din raza acestui sector, se opservă aceleași nemulțumiri cași la muncitori, asupra salarizării, și asupra problemelor economice. -

e/ Militarii- Jud -Timiș.-

Starea de spirit în rândurile miliatrilor, în cursul acestei săptămâni, pare a fi bună, aceștia își manifestă mulțumirea față de îngrijirea și echipamentul pe care îl primesc dela Stat, - dar sunt nemulțumiți de soldă despre care discută că în raport de celelalte cheltueli pe care le au ei și familiile lor nu este corespunzătoare, fiind mult redusă. În rândurile acestora se discută mult că vor fi înlocuiți cu elemente tinere care - urmează școala de ofițeri, și care după apsolvire mulți dintre aceștia vor fi îndepărtați. -

e/ Miliatrii. jud-Arad.-

Starea de spirit a militarilor în acest sector este bună. Aceștia sunt mulțumiți de felul cum sunt aprovizionați de cele necesare atât ei cât și familiile lor, necesare gospodăriilor lor, dar sunt nemulțumiți de solda care o găsesc insuficientă cheltuelilor pe care le au. -

Sunt îngrijorări în rândurile ofițerilor, în special că - vor fi îndepărtați din cadrele armatei și vor fi înlocuiți cu elemente tinere care vor fi apsolvenți ai școlilor militare - care urmează aceste curwuri. -

Situația politică în rândurile ofițerilor, este comentată opservându-se încă o oarecare rezervă și pasivitate față de evenimentele politice actuale. -

e/ Militarii- jud Severin.-

Starea de spirit în rândurile miliatrilor în aceste sector este bună, nu s'au constatat nemulțumiri, demne de semnalat. -

e/ Militarii. jud- Caraș.-

Starea de spirit în rândurile militarilor, este mulțumitoare, aceștia comentează favorabil măsurile luate de privire la drepturile miliatrilor, precum și asupra tuturor celorlalte probleme. -

f/ Studenti și școlari - Jud. Timiș

Starea de spirit în rândurile studenților și elevilor în acest sector este liniștită. Atât elevii cât și studenții își urmează cursurile în liniște muncind cu mult interes având în vedere că se apropie și sfârșitul anului școlar. În rândurile elevilor se duce o muncă de lămurire din partea corpului profesional pentru ridicarea nivelului cultural ținându-se diferite seări cu conținut democratic.

f/ Studenti și elevi - Jud. Arad

În rândurile elevilor și studenților din acest sector starea de spirit este liniștită. Atât elevii cât și studenții urmează cursurile în liniște muncind cu mult interes apropiindu-se sfârșitul anului școlar.

Cu toate că problema manualelor didactice nu a fost rezolvată favorabil, se pare că aceasta problemă nu mai prezintă așa un mare interes pentru ei, avându-se în vedere și faptul că anul școlar se apropie de sfârșit.

f/ Studenti și elevi - Jud. Saverin

La acest sector nimic important de semnalat.

f/ Studenti și elevi - Jud. Caraș

În raza acestui sector nefiind studenți, starea de spirit a elevilor se prezintă mulțumitoare.

g/ Naționalități conlocuitoare - Jud. Timiș

1.- Maghiari: Starea de spirit a populației maghiare din acest sector este liniștită. Populația maghiară este preocupată de aceaș probleme de ordine economic ca și populația română. În rândurile acestora se menține aceaș stare de pasivitate și indiferență față de orice măsură sau dispoziții luate de guvern.

În rândurile chiaburilor maghiari predomină teama de a nu fi expropriați. Preoți maghiari continuă a aduce o propagandă intensă religioasă căutând a menține trează spiritul naționalist în rândurile populației maghiare.

2.- Evrei: Starea de spirit în rândurile populației evrești din acest sector este mulțumitoare, îndeosebi a celor care dețin anumite bunuri materiale și a celor care până în prezent s-au ocupat cu comerțul realizând câștiguri mari. Din partea acestora se observă o tendință de a părăsi țara, dar neputând obține formalitățile legale, întrebunțează toate căile în acest scop.

Evrei săraci sunt mulțumiți și muncesc pentru consolidarea democrației populare, înțelegând că aceasta a venit în sprijinul lor.

3.- Germani: Populația germană din acest sector îndeosebi cea săracă așteaptă cu nerăbdare încadrare în comitetul antifascist german, în care speră că vor putea să îmbunătățească situația materială.

În urma exproprierilor moșierilor starea de spirit a populației germane a fost mulțumitoare, văzând că nu au fost numai ei expropriați, ci și cei care au posedat averi mari.

Populația germană din mediul rural doresc colectivizarea pământului sperând prin aceasta că și ei vor fi încadrați în câmpul muncii.

4.- Sarbi: Starea de spirit în rândurile populației sarbe din acest sector este liniștită, totuși se observă din partea acestora frământări și îngrijorări în legătura cu problemele economice și politice, aceștia cu multă precizie și grije în locuri potrivite în cercuri restrânse com-

tează defavorabil unele măsuri luate de Guvern.

g/ Naționalități conlocuitoare - Jud. Arad

1.- Maghiari: Starea de spirit a maghiarilor din acest sector se caracterizează printr-o indiferență față de orice măsuri sau dispozițiuni care se iau. Aceștia manifestă o totală pasivitate în afară de muncitorii și funcționarii maghiari care sunt preocupată de acele probleme ca și muncitorimea sau funcționarii români.-

Problemele economice care există în randurile muncitorilor din fabrici și uzinele acestui sector frământă și pe maghiarii din fabrici sau instituțiile respective în aceeași măsură. Manifestări de șovinism din partea maghiarilor nu ne-a fost semnalate în cursul săptămânii expirate.-

2.- Evrei: Problema emigrării în Palestina se pare să încă frământă populația evrească, din sectorul acesta, și în special populația mai instarită care caută orice mijloace de a obține aprobări în vederea plecării. Se duce o intensă muncă de lămurire în acest sens din partea C.D.E.-ului care nu a rămas fără rezultate. O mare parte din populația evrească înțelegând și privind sub o formă justă emigrarea în Palestina.-

3.- Germani: Înființarea comitetului fascist germani în vederea cărui se duc munci și se fac primele începuturi în acest sens, este mult așteptată de populația germană din acest sector și mai ales de populația germană sărca care vede în aceste comitete o posibilitate de câștig prin care vor putea fi încadrați și ei printre aceste comitete, în munci care să le asigure o existență, pe care nu o aveau până în prezent.-

4.- Sarbi: Populația sarbă din acest sector este redusă la număr și în mare parte asimilată de populația românească, este pasivă față de orice măsuri sau dispozițiuni luate. În mare majoritate mai ales în (randurile) în mediul rural este interesată de măsurile economice și în legătură cu agricultura fiind în prezent nemulțumită de munca în colectiv, - în care aceștia văd o pierdere a pământurilor pe care ei le au.-

g/ Naționalități conlocuitoare - Jud. Severin

1.- Maghiari: Populația maghiară în mare majoritate sunt încadrați în campul muncii, prin uzine și fabrici fiind la fel nemulțumiți în cece privește salariile, așteaptă reglementarea lor.

2.- Evrei: În randurile acestora nimic de semnalat.-

3.- Germani: În cece privește populația germană în acest sector pare a fi nemulțumiți în cece privește colectivizarea agriculturii, afirmând că ei muncesc acest pământ fără a fi obligați să-l muncească. Majoritatea din randurile acestora stau în pasivitate, fără a se manifesta față de -

g/ Naționalități conlocuitoare - Jud. Caraș

1.- Maghiari: starea de spirit în randurile populației maghiare din acest sector este mulțumitoare, neobservându-se în cursul săptămânii expirate nici o schimbare.-

2.- Evrei: În randurile acestora se observă o îngrijorare în urma scoaterii din Reșița a două familii de evrei comercianți, spunând că vor fi scoși la fel și ceilalți evrei care au avut propriile, sale prăvălii, spunând că C.D.E.-ul nu iax nici o măsură și nu-și da interesul de a lămuri aceasta populație asupra acestei probleme.

3.- Germani: Starea de spirit în randurile populației germane din acest sector este neliniștită din cauză că nici

nici până în prezent nu s-au întors germani care au fost la munci în URSS, spunând că timpul s-a terminat făcându-și sta-
giul suficient.-

Asupra măsurilor luate de Guvern, comen-ează favorabil, căci în aceasta li se acordă și lor aceleași drepturi ca și celor-
lalte naționalități.-

În rândurile germanilor care au intrat în categoria ordi-
lui cu lichidarea bunurilor mobile care erau administrate de CAS
se observă nemulțumiri. Aceștia sunt de părere că situația lor
o clarifică numai un nou război sâstigând anglo-americani.-

4.- Sarbi: Populația sârbă din Clisura Cârășană, este în-
grijorată pentru faptul că nu se dă drumul la munci agricole pe-
st graniță, ducându-se spre a-și vedea recolta de grau, ce a fost
emanată în toamna anului 1948. Dorința acestora este de a lucra
pământul cetățenilor Jugoslavi, care este pe teritoriul nostru
în schimbul pământurilor lor din Jugoslavia. Dacă nu li se va
aproba aceasta dorință, ei spun, că sunt într-o situația grea,
fiind expuși să moară de foame.

Mai deținem informații că în ziua de 4 Aprilie a.c. gră-
niceri sarbi au arborat tablourile tov. STALIN TITO și RANKOVICI
și încă un tablou necunoscut, la Părierea delapodul Nera, fapt
ce urmează a se raporta după ce se va verifica.-

h/ Culte și secte religioase - Jud. Timiș - Ared

1.- Romano-Catolici: Preoții acestui cult continuă să
aduce o intensă propagandă religioasă în rândurile credincio-
șilor și continuă să mențină trează spiritul religios și naționa-
list în rândurile populației din aceste sectoare. Cursurile de
catehizare organizate și conduse de acești preoți, continuă să
funcționeze sub îngrijirea lor, căutând să câștige cât mai mulți el-
vi.-

2.- Greco-Catolici: Cei cari nu au trecut la ortodoxie
odată cu revenirea bisericii romano-catolice la acea ortodoxă,
continuă să se mențină pe aceeași poziție de ostilitate față de re-
veră și, a nutri aleași sentimente de ură față de cei care au tre-
cut la religia ortodoxă.-

Credincioșii acestui cult frecventează în mare număr
biserica romano-catolică din aceste localități.

3.- Ortodoxi: În rândurile acestora se observă încă
nemulțumirile semnalate de noi în rândurile preoților ortodoxi
în legătură cu încadrările făcute de către Ministerul Cultelor,
continuă să existe în rândurile acestora.-

Cursurile de catehizare se mențin și au un loc bine cu-
condusă de preoți, dar se pare că aderenți câștigă foarte puțini.
Numărul elevilor nu numai că nu crește dar se pare să părăsească ace-
ste cursuri, chiar și acei cari au participat până în prezent.-

4.- Reformați: Preoții care aparțin acestui cult caută
să mențină în rândurile credincioșilor un spirit religios pronun-
țat și naționalist. Credincioșii acestui cult, frecventează în
mod regulat bisericile respective atât în mediul urban cât și
în mediul rural.-

5.- Ortodoxi neologi și ortodoxi evrei

În rândurile evreilor activitatea religioasă este
destul de slabă. Se observă o mare pronunțată activitate, în
rândurile ortodoxilor neologi, ceilalți fiind aproape inexistenți
din punct de vedere activității cu caracter religios.-

6.- Ortodoxi sarbi.

În rândurile preoților ortodoxi sarbi continuă să se
discuta problema sesilor parohiale și predarea acestora Statu-
lui. Nu s-a ajuns încă la o înțelegere deplină și o hotărre
fermă în această direcție.

7. Secte Baptiste: Credincioșii acestui cult continuă să
duce o intensă activitate religioasă, în vederea câștigării de

noi membrii.-

8.- Secta Penticostalistă:

Propaganda religioasă dusă de această sectă pare a se intensifica din ce în ce, pentru a castiga aderenți cu toată atmosfera nesănătoasă și starea de spirit nemulțumitoare pe care aceștia o creează în multe comune în urma manifestărilor lor religioase.

În general însă prind exteriorizarea credinței lor, crează o stare de neliniște și nemulțumire în rândurile populației din comune în care sunt într-un număr mai mare.

9.- Martorii lui Jehova:

S-a observat că aderenții acestei secte continuă a aduce o propagandă ascunsă de la om la om, cu tendința de a castiga noi aderenți. Propaganda dusă de Martorii lui Jehova este mai influentată în mediul rural, unde aceștia încearcă a castiga teren din ce în ce mai mare.-

H/ Culte și secte religioase: Jud. Severin și Caraș

1.- Romano-Catolici: În rândurile acestui cult se observă o atracție la biserică prin faptul că sunt formate couri de tineri din rândurile acestui cult și care se simt cu totul deosebiți de celelalte culte. Se țin slujbele obișnuite în vederea paștilor.

2.- Greco-Catolici: Unii preoți care nu au trecut la ortodoxie duc o propagandă ostilă prin faptul că umblă din casă în casă unde împărtășesc pe cei ce nu au trecut la ortodoxie, după care încep să comenteze reformele și (arestările) realizările guvernului, explicând aceasta în contrariul lor.

3.- Ortodoxi: Starea de spirit în rândurile credincioșilor, ortodoxi este liniștită în aceste sectoare, neobservându-se în decursul săptămânii expirate nici un fel de manifestare ținându-se de slujbele religioase obișnuite, Duminică, Miercură și Vinerea în vederea paștilor.

4.- Reformați: Aceștia au ținut numai slujbe religioase obișnuite.

Secte Baptiste: În rândurile Baptiștilor au venit propovăduitori din alte județe în județul Caraș pentru a regruta noi membrii. De Explu în comuna Valea Păi Caraș au venit numiții: Suciu Maria din Comuna Sebeșul Jud. Hunedoara și Frunțașul Crețu Dumitru de la Oficiul Postal Militar Nr.45-65 Constanța, care umblă prin țară pentru a face propagandă penticostalistă, regrutând în această comună în număr de 8 membri din rândurile Baptiștilor.-

B. ACTIVITATEA POLITICĂ

a/ Partidul Muncitoresc Român - Jud. Timiș - Arad

Organizarea: Organizarea are aceleași comitete de conducere ca cel raportat în sinteza anterioară. Organizația de Partid în aceste sectoare în cursul săptămânii expirate au desfășurat o intensă acțiune, propagandistică în jurul noilor contracte colective, cu care ocazie muncitorimea și a luat angajamente pentru îndeplinirea și depășirea planului pe anul în curs.

Din inițiativa organelor de partid, în aceste sectoare s-au efectuat munci voluntare în cartierele orașelor respective.

Organizația de Partid din mediul rural de asemenea a desfășurat o vie activitate în scopul realizării planului de însămânțări de primăvară, iar Săt-urile s-au angajat în întreceri socialiste, care au avut rezultate frumoase de depășiri de norme și economii de combustibil.

S-au ținut ședințe care erau programate în cadrul cărora s-a discutat probleme de ideologie, în scopul de a ridica

nivelul politic al membrilor.-

Ca slăbiciuni s,a constatat că persistă aceeaș raportată de noi in sintezele anterioare.- Indrumătorii care duc munca politică la sate sunt puțin documentați și pregătiti din cauza intapină gretuți in muncă.-

b.- Frontul Plugarilor - Jud. Timiș - Arad

Organizațiile locale a Frontului Plugarilor are aceleaș Birouri politice și de conducere și aceeaș formă organizatorică

Propagandă, este dusă in special in mediul rural, vizand categoriile de țărani săraci și mijlocași cari sunt antrenati in munci colective. Muncă ce se duce in colaborare cu organizația PMR-ului, reușindu-se in majoritatea locurilor să incheie contracte cu asociațiile de țărani, muncitori, care in urma sfaturilor și a muncii de lămurire duse de organizații de PMR s,au intovărășit pentru a lucra pământul in comun.-

Ca slăbiciuni și in aceste organizații se mențin cele arătate in sintezele anterioare. Lipsă de ridicare a nivelului politic și cultural și infiltrarea anumitor elemente chibure, pentru care s,au luat măsuri de a fi îndepărtați.-

c/ Uniunea Populară Maghiară - Jud. Timiș- Arad

In aceste sectoare aceasta organizație are aceeaș formă de organizare ca și in trecut și aceeaș formă de conducere.-

Propagandă, se duce in sensul lămuririi problemelor de actualitate și in special pentru îndeplinirea planului de Stat.-

Nu s,a semnalat nici o deficiență in acțiunea propagandistică totuși persistă unele slăbiciuni și in aceste organizații politice, slăbiciuni care s,a semnalat și in sintezele anterioare, in sensul că s,au infiltrat anumite elemente șovine și chibure, care nu au nimic comun cu linia politică acestei organizații.-

a/ Partidul Muncitoresc Socialist Jud. Timiș-Caraș

In aceste sectoare din punct de vedere organizatoric nu a suferit nici o schimbare, față de cele raportate in sintezele anterioare.-

Propagandă, dusă de PMR s,a făcut de îndrumători trimiși la sate pentru munca de lămurire in vederea rezoluției plenare a C.C. al PMR-ului din 3-5 Martie a.c.in legătura cu colectivizarea agriculturii.Aceasta rezoluție a fost prelucrat temeinic cu membrii de partid din toate satele prin faptul că îndrumătorii au fost bine pregătiti prelucrându-se aparte cu ei aceasta rezoluție.-

In urma acestei prelucrări țărani au rămas rezerva spunand că vor să vadă inainte rezultatele practice, pândind diferite întrebări.

Slăbiciuni in muncă au fost înlăturate.-

b/ Frontul Plugarilor - Jud. Severin-Caraș

Organizatoric are aceeaș formă de organizație și de conducere ca și in trecut.-

Propagandă, colaborează cu PMR printr,o muncă intensă de lămurire a țăranilor dusă de către activiștii acestei organizații.

Slăbiciuni, s,au observat că încă mai sunt unele elemente care au fost încadrate in trecut in partidele burghize moșierești și astăzi infiltrate in aceste organizații de Partid

58 282

care caută să producă divergențe în munca dusă în rândurile țărănilor. Aceștia caută să lămurească în sens contrariu pe țărani dela sate în cece privește colectivizarea, afirmând că se va face colhoz, iar țăranul va muncii ca un rob și vatrăi într-o mizerie și mai mare.-

c/ Uniunea Populară Maghiară - Jud. Severin - Caraș

273

Organizatoric, organizarea aceeaș ca și în trecut. Propagandă, se duce o muncă de lămurire în rândurile maghiarilor prin directivele PMR-ului. S-au constituit echipe artistice în vederea educării tineretului.- Si activiștii acestei organizații prelucrează cu toți membrii dela orașe și sate prin îndrumătorii lor rezoluția plenarei C.C. al PMR-ului din 3 - 5 Martie a.c.

Slăbiciuni, S,a observat în sensul infiltrării anumitor elemente care duc linia trasată greșit și care încă au spiritul naționalist șovin.-

C. ACTIVITATEA SUBVERSIVA SI REACTIONARA

1.- Organizații subversive

a/ Legionari - Jud. Timiș

Cercetările asupra elementelor legionare reținute continuă și sunt în cuș de depistare a noi elemente.

b/ Național țărăniști - UJud. Timiș (PNT Maniu)

Se continuă depistarea organizației raportată cu raportul Nr.57-81 din 20 Aprilie a.c.

Cuvantul de ordine al lor până în prezent că cei care intenționau să plece în păduri să sămăne pe loc pentru a întreprinde acțiuni la momente oportune. Urmează a se raporta de urmare.-

Manifeste: Apar din când în când de aceeaș gen dar foarte puține.-

2.- Alte grupări reacționare

a/ P.N.L. Brătianu - Jud. Timiș : Nimic de semnalat.-

b/ P.N.L. Bejan - Jud. Timiș

Din informații Profesor Ilie Toma la data de 6 IV. a fost în Timișoara a luat contact cu fratele său Coriolan Bejan fost Prim Procuror la Parchetul Timiș-Torontal. A mai luat contact cu Jădăneanu fost reținut la alegerile din 1948 cu bucătura Marius fost Director General la Invățământul Primar, fost în Comitetul de Conducere al PSD Rădăceanu, în prezent fără partid. Ilie Toma a căutat să ia legătura cu Dr. Grigu Nicolae din Timișoara, dar nu l,a putut găsi, motivul venirii la Timișoara ar fi fost că vrea să mai vândă ceva din inventarul fermei ce are în Timișoara. A declarat către informatorul nostru, că are speranță că lucrurile se vor mai indulgi și fiecare om va avea o bucată de pâine.

c/ P.S.D. Independent - Jud. Timiș- Nume de semnalat este ca și inexistent.-

3.- Manifestările reacțiunii - Jud. Timiș

Instigații și acte ostile: nu au avut loc în cursul acestei săptămâni.-

Detineri de armament : Nu au fost descoperite în cursul acestei săptămâni.-

Manifeste și inscripții: cele raportate de noi în raportul 57-81 din 20.III.a.c.

25359

Acte de Sabotaj: N, au fost
Acte de Teroare: N, au fost
Treceri frauduloase de frontieră: Au fost raportat cu raportul nostru Nr. 8083 din 7 IV. a.c.

a/ Legionari - Jud. Arad

Nu s, a semnalat nici o acțiune din partea foștilor legionari în sensul de a se reorganiza sau organiza. - Continuă însă să creadă în schimbarea regimului, credință care este susținută cu ascultarea posturilor de radio din Apus.

b/ Național Tăraniști (P.N.T. Maniu) Jud. Arad

Nu s, a semnalat în acest sector, că elementele foste în PNT Maniu să se regrupeze și să activeze independent și în colaborare cu fostele elemente legionare și în general cu toți nemulțumiții față de actualul regim. Cum a fost cazul organizației subversive recent depistate și raportate de noi la timp cu raportul 5781 din 20. III. a.c.

2.- alte grupări reacționare

a/ P.N.L. Brătianu: Jud. Arad : Nimic important de semnalat

b/ P.N.L. Bejan - Jud. Arad

În conducere sunt aceaș persoane de conducere ca și în trecut, care continuă să se întâlnească la sediul organizației, unde se discută chestiuni banale, iar pe de altă parte întâlnirile pe care le au la restaurantul Palac sau locuința lui Jonas Vasile își manifestă antipatia față de regim și speran în venirea războiului care va lichida comunismul. -

În cursul săptămânii nu s, a primit instrucțiuni de la Centre și nu s, a făcut nici raporte. -

c/ P.S.D. Independent - Jud. Arad

Nu s, a semnalat nici o activitate organizatorică din partea acestui partid. Membrii sunt adversari ai regimului și nutresc speranța în schimbarea lui. -

3.- Manifestările reacționare

Instigații și acte ostile: Nimic de semnalat

Detineri de armament : Nimic de semnalat

Manifeste și inscripții : Nimic de semnalat

Acte de sabotaj: Nimic de semnalat

Acte de Teroare: Nimic de semnalat

Treceri frauduloase de frontieră : Nimic de semnalat

1.- Organizații Subversive - Jud. Severin

1.- Legionari Se continuă depistarea și reținerea elementelor în cadrul acestora,

2.- Național Tăraniști (P.N.T. Maniu)

Aceștia fiind în strănsă legătură cu elemente legionare, duc o propagandă foarte discretă în rândurile țărănilor și în special a chiburilor, în scopul de a se sustrage de la muncile de înșămănțare. - Până în prezent nu s, au semnalat cazuri concrete.

2.- Alte grupări reacționare

a/ PNL Brătianu : Nimic de semnalat

b/ PNL Bejan : Nimic de semnalat

c/ PSD Independent : Nimic de semnalat

3.- Manifestările reacționare

Manifeste și inscripții : Nu s,a descoperit
Acte de sabotaj: Nimic de semnalat

1.- Organizația subversivă - Jud. Caraș

- a/ Legionari : In cursul săptămânii expirată in acest sector nu s,au semnalat nici o organizare subversivă din partea elementelor legionare.-
b/ Național Tărâniști (P.N.T. Mañiu/

Din partea acestor elemente nu s,a observat a întreprinde o acțiune de organizare.

2.- Alte grupări reacționare

- a/ P.N.L. Brătianu:

In acest sector din partea foștilor membrii din acest partid nu s,au observat nici un fel de activitate sau manifestare ostilă regimului.-

XX

- b/ P.N.L. Rejan

Din partea membrilor acestui partid până in prezent nu s,a depus nici o activitate, fiind într,un număr foarte restrans aproape inexistent.

- c/ P.S.D. Independenț: Nimic de semnalat.-

3.- Manifestările reacțiunii

Insitgații și acte ostile: Nu au fost
Dețineri de armament : Nu au avut cazuri
Manifeste și inscripții : Nu s,au descoperit
Acte de sabotaj : Nu s,a semnalat
Acte de teroare : Nu au avut cazuri
Treceri frauduloase de frontieră : raportat cu raportul nostru Nr.8083 din 7 Aprilie 1949.-

D. S L? A B I C I U N I

Ministerul de Inteme: Se simte o imperioasă nevoie de a se lua măsuri in reglementarea distribuirii articolelor de prima necesitate in sectorul alimentar atat la cooperative articole dirijate cat și la Mgazinele de Stat unde se produc cozi nesfârșite create in majoritatea de muncitori cari es din fabrici, și care urmează a intra in lucru, astfel pentru a se putea aproviziona, sunt nevoiți să aștepte ore întregi până prind randul pentru a putea fi serviți.-Aceste dă ocazie la diferite comentarii chiar defavorabile, manifestându-se in momente de enervare, dand astfel posibilitățile reacțiunii de a explota aceste stări de fapt.-

Ministerul Finanțelor: Nimic de semnalat

Ministerul Silviculturii: Nimic de semnalat.-

Ministerul Sănătății: Măsuri de a se distribui dispensarilor medicamente necesare îngrijirii bolnavilor.-

D I V E R S E

In ziua de 10 Aprilie a.c. in sala Teatrului Stefan Plăvăț a avut loc instalarea festivă al Comitetelor provizorii ale Județului Timiș din Municipiul Timișoara.-

Aceste comitete provizorii exercită atribuția Sfatului Popular și ale Comitetului Executiv până la efectuarea primelor alegeri.

La solemnitatea instalării prezădate de tov. Gh. Nicula secretarul Comisie Județe Timiș al PMR-ului a luat cuvantul Tov. Stefan Bontee, membru suplicanț in C.E. al

61255

al P.C.M.R. membru în Marea Adunare Națională, delegat din Partea Comisiei de Stat pentru aplicarea Legii Sfatului Populare. Tov. Severin Cotoarcă, Președinte comitetului provizoriu al Jud. Timiș. Tov. Vasile Botezatu, președintele Comitetului provizoriu al ~~com~~ Municipiului Timișoara, iar la discuții au luat cuvântul, muncitorii țărani și intelectuali luându-și angajamente de a spijini munca comitetelor provizorii.-

Adunarea într-o însuflețire și entuziasm a luat sfârșit la orele 13, cu intonarea internațională.-

De asemenea La Arad ari la 10 Aprilie în sala Palatului Cultural din această localitate în prezența tov. Ministru al Justiției AVRAM DONASIU și delegațiilor organizației de Partid și de masă, care a avut loc între orele 10-13.-

Instalarea Comitetelor Provizorieale Sfatului Populare pentru Județul Arad comuna Urbană Arad asimilată cu județ și anume: Pentru Județul Arad : 1. BELE PETRU președinte, ziarist, 2/ Horvath Alexandru, vicepreședinte, lăcătuș, 3/ COVACU MIHAI, secretar, strungar în fier 4/ Sărb Floare membru muncitoare agricole, 5/ SCUTARU AURELIAN, membru montator CFR. Pentru comuna urbană Arad: 1/ MURESAN VASILE, președinte, pantofar, 2/ VECTUS LUDOVIC, vicepreședinte strungar în fier, 3/ ~~CSIKI~~ CSIKI ILEA, secretară, muncitoarea text ilă, ARDELEAN DUMITRU, membru lăcătuș, 5/ HUCU EUGEN membru ferar.-

Tot în cursul aceleiași dimineți în sala culturală a fabricii 30 Decembrie s-au întâlnit cele mai bune coruri și echipe de dansuri ale căminelor culturale din jud. Timiș Arad și Bihor. Acest prim spectacol în țară prin faptul că întrunește mai multe județe a fost pregătit temeinic în fiecare județ, în cadrul cărui concurs artistic s-a prezentat mai mulți țărani și muncitori de naționalități diferite cu tot ce au ei specific în această ramură, arătând cu ce țin să contribuie la înbogățirea patrimoniului artistic popular al RPR.-

27b

Doc. 5

1 iunie 1949. *Sinteză* privind starea de spirit a muncitorilor și țăranilor din Timiș, Arad, Severin, Caraș întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnată de lt. colonel de securitate Ambruș Coloman și maior de securitate Moiş Aurel.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, ff. 44 - 51)

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

45

VOL. 29

MINISTERUL DE INTERNE

RETUR
TIMBIS

ARHIV

FOND INFORMATIV

Dosar Nr. _____

Vol. Nr. _____

Privind

STAREA DE SPIRIT A
POPULATIEI
1949 - 1950

Data _____

14

VOL 2

6986

DIRECTIUNEA REGIONALA A SECURITATII POPORULUI
TIMISOARA

44 88
14/10/65 1. VI 1949

S I N T E Z A

cu privire la Starea de spirit a muncitorilor si
taranilor din raza acestei Directii.

=====

I. JUDETUL TIMIS TORONTAL

a/. Muncitori

Starea de spirit a muncitorilor din erasul nostru este li-
nistită.-

In legătură cu procesul bandelor teroriste ce a avut loc
la Timiseara, la data de 21 Iunie 1949, cu ocazia meetinguri-
lor ce s, au făcut si unde s, a arătat faptele marsave comise de
acestea muncitorii in unanimitate au votate metiunea pentru
pedeapsa capitală.

Au fost însă elemente din sanul muncitorilor care s, au ma-
nifestat impetritiva procesului si anume:

1/. NUMITUL MACHK SIMION, de nationalitate ceha, cu domici-
liul in Timiseara Str. Eroilor dbla Tisa ■■■, fest membru in G.E.
G. fest la muncă obligatorie in U.R.S.S. in anul 1945, angajat
la Fabrica Dermata din Timiseara, s, a exprimat cu ocazia se-
dintei de prelucrarea procesului că acei ce sunt acuzati au
vrut ceea ce vrem si noi.-

2/. POPA ION zis Melu, domiciliat in Timiseara II Str. Dero-
bantilor 15, absolvent a 8 clase liceu, serviciul militar satis-
făcut cu gradul de Slt. de rez., fest simpatizant legionar, anga-
jat la Fabrica Solidaritatea, care cu ocazia prelucrării proce-
sului in intreprimdere s, a exprimat: "Cei acuzati nu sunt banditi
banditii sunt la noi in cadrul fabricii si care vor fi spanzu-
rati cat de curand.-

La Sectia L. 3 C.F.R. Timiseara sunt nemulumiri de
felul cum sunt incadrati si retribuiti muncitorii acestei Sec-
tii si aceasta se datereste comisiei care nu a tinut cont de
incadrarea muncitorilor, incadrandu-i nejust.-

458

În urma dispozițiilor date în legătură cu aprovizionarea cu lemne de foc, când s,a aflat că lemnele trebuiesc platite imediat la fata locului când se ridică nu ca în trecut în rate, așa că a produs comentarii în randurile muncitorilor, fapt ce a fost exploatat de reacțiunea în defavoarea regimului.-

Sunt nemulțumiri prin faptul că 1 kgr. de lemne costă 3 lei iar care muncitor are soție și 2 sau 3 copii, are nevoie de circa 4.000 kgr. lemne ce ar costa în total suma de 12.000 lei, iar salariul este în medie între 4-6.000 lei.-

În acest sens s,au exploatat comentarii astfel: Dispozițiile sunt bune pentru acei muncitori care au posturi de conducere și care au un salariu de 15-20.000 lei își pot cumpara lemnele de care au nevoie, restul neputându-și cumpara deoarece suma de 4-6.000 lei este strictul necesar de existență.-

În urma lămuririlor date prin Ziarul "Scanteia" de felul cum muncitorii să depună bani pentru economii la C.E.C. pentru a avea o sumă să-și cumpere cele necesare pentru iarnă, acest fapt nu a prins teren printre muncitori pentru motivele arătate mai sus.-

La Fabrica de Furnir din Deta se constată că nemulțumirile și deleanțele muncitorilor sunt soluționate de către sindicat fără a se înregistra noi cazuri.-

Comentariile ce le mai recente au fost în legătură cu procesul bandei de teroriști cu care seopla această Fabrică s,a făcut o adunare după care s,a votat o moțiune prin care s,a cerut pedepsa capitală pentru bandiți.-

MAJORITATEA muncitorilor n,a fost atât de entuziasmată în timpul discursului dat fiind că majoritatea dintre muncitori sunt foști hitleristi și sovini, însă manifestări concrete ale acestora nu s,au putut constata pentru faptul că se tem și unii dintre ei știu că există oarecare supraveghere din partea membrilor de Partid, însă în asemenea cazuri pasivitatea lor trădează sentimentele față de regim, munca de partid în această fabrică fiind slabă și merge în decadentă deși organizația de de plasă este în cunoștință de cauză despre acest fapt, totuși măsurile care s,au luat până în prezent nu au fost suficiente.

b. Taranii

Starea de spirit a taranilor muncitoare sărace și mijlocie se este calmă cu mici excepții pe care le semnalăm mai jos:

Delcantele muncitorilor din Gospedariile de Stat sunt de a se stabili si elabora un salariu fix corespunzător muncii depuse intrucat nemulțumirile din cauza salariului incep să se ivească aproape in fiecare gospedarie de Stat.-

In cursul lunii expirate o vie satisfactie ce a produs in sanul taranimii sarace si mijloace a fost reducerile de impozite. La fel in ultimul timp ce constată că Magazinul de Stat se deplasează in comunele din judet aducand diferite materiale de imbrăcăminte la pret convenabil si pe puncte.-

In prezent in intreg judetul se duce o muncă de lamurire asupra problemei fospedariilor colective care pana in prezent intampina in mod practic pândie serioase chiar si cei mai săraci cum este cazul in comuna Moravita nu inteleg încă restul gospedăriilor colective.-

Au s, a constatat ca chiaburimea să aibă in influență dăunatoare asupra taranimii muncitoare si mijlocii însă pozițiile chiaburilor sunt încă tari si in anumite chestiuni de divergență intre ei si cei expleatati se simt privilegiati prin faptul că militiile cum este cazul la Jebel, Gataia, Păciul Neu jud. Timis Tor., nu actionează in spiritul luptei de clasă si devin o piedeca in calea de dezvoltare a socialismului.-

Viata culturală este in plină desfășurare făcand salturi destul de frumose, astfel recent Căminul Cultural din comuna Ceaceva s, a reprodus in comuna Deta cu opereta Casa cu trei fete in limba germană, actorii in majoritatea lor fiind muncitori, la fel este in pregatire cu opera "Crai Nou, aceste doua lucruri oglindesc intr, o buna masură gradul de cultură la teritoriul rural in perioade democratiei populare initiată si condusă de PARTIDUL MUNCITORESC ROMAN.-

JUDETUL A R A D

a. Muncitori

Starea de spirit a muncitorilor din jud. Arad si orasul Arad este multumitoare pentru faptul că s, au luat masuri pentru stărpirea speculei.-

Este însă nemulțumiri in sanul muncitorilor ~~in~~ prin faptul că Adtia C.F.R. nu isi face datoria conștincios, atunci cand seses vageanele cu lemne in gară pentru muncitori si functionari, acestia sunt anuntati seara cand numai au posibilitati pentru a descărea vagonul, intrucat orele de serviciu la C.F.R. se termină, astfel fiind nevoiti ca să

platească alocatie pentru lemn.-

In urma stirilor primite, prin presă in sensul că se vor acorda prime muncitorilor care depasesc normele, se observă în randurile acestora un interes mai mare pentru mărirea productiei, acest lucru in special între muncitorii dela Flamura Rosie din Arad.-

In ceea ce priveste noua aprovizionare a muncitorilor cu lemne se aud murmure si proteste la Flamura Rosie pentru faptul că lor nu le convine ca pe lângă cantitatea de lemne care ar trebui să o primească să li se dea 20% carbuni, afirmand că pentru carbuni trebuiesc instalate sebe speciale.-

La Fabrica H.T.A. s, a observat o scădere a normei iar in unele cazuri abeas, a atins norma pentru faptul că nu sunt materii prime si astfel saptamanal stau 180 războiie si plus încă 52 pentru că tesatorii sunt plecati in concediu. La fel e nemultumire pentru acest fapt este si aceea că normele care s, au fixat sunt prea mari si nici cel mai bun muncitor nu-l poate îndeplini.-

Starea de spirit a muncitorilor dela Fca Teba Ia fel este nemultumitoare in special pentru faptul că salariul este prea mic. Dealtfel in această fabrică se practică un sistem de plata a salariilor foarte periculoasă Securitatii Poporului intrucat in ziua salariilor functionarul care plăteste de dimineata se deplasează in fabrică prin sectii, unde trece pe la fiecare muncitor achitandu-i salariul. Acest lucru făcându-se in timpul orei de lucru si cum muncitorii imediat ce iau salariul incep să-si manifeste nemultumirea, această situatie ar putea fi exploatată de cineva, aducand astfel grave prejudicii asupra unitatii muncitorilor, mai ales că actualul Comitet nu are curajul ca să meargă in mijlocul muncitorilor pentru a-i lămurii aruncand toată vina asupra directiei.-

b. Taranii

In ceea ce priveste starea de spirit a taranimii din jud. Arad, se observă in randurile lor o earecare neliniste fiind foarte interesati in special taranimea muncitoare si mijlocase cum se va preceda la viitelearele colectivizari si se interesează între ei in discutii aprinse, care vor fi avantajele lor in gospodăriile colective.-

In cursul unei expirate numai circula nici un sven in randurile taranimii muncitoare, decat anumite stiri cari sunt la ordinea zilei care se discută peste tot, cum este despre neintelegerile dintre U.R.S.S. si Anglo-Americanii, iar des-

iar despre izbucnirea unui nou război, majoritatea populației numai crede, văzând că acestea sunt neadevăruri, deoarece se vorbește despre acest lucru de câțiva ani, însă au rămas tot vorbe goale, dându-și seama că forța democratică este de neînvins și în permanentă dezvoltare.-

Curentul politic se observă în special în plasele Halmagiu și Gurahent unde sunt foarte mulți simpatizanți ai fostului P.N.T. Maniu care duc o intensă propagandă de la om la om propagandă tacită, dar foarte insistentă fără însă a da loc la manifestări fatise sentimentelor pe care le nutresc. Au reușit a castiga teren în rândurile taranilor și de remarcă este că în special terenul castigat este în rândurile taranilor sărace și mijlocase.-

În urma măsurilor luate în legătură cu copiii săraci de a primi lapte prin cantine și injecții, chiaburimea satelor a lansat șovinul că toți aceștia după ce vor fi tratați vor fi duși în U.R.S.S., astfel în urma acestui șovin care a fost auzit și de copiii din comuna Gurba jud. Arad, în cursul zilei de 2 Iunie 1949 când a fost o caravană cinematografică a org. P.M.R. jud. Arad, să proiecteze un film, copiii școlii primare văzându-se în întuneric s-au speriat și au părăsit sala, afirmând și crezând că vor fi duși în U.R.S.S. Nu s-au putut stabili persoane care au lansat acest șovin.-

JUDEȚUL SEVERIN

a. Muncitorii

Muncitorii de la fabrica de Otet Margina, cunoscând între altele faptul că de ce nu li s-a satisfăcut cererea ce au dat-o în legătură cu Doctorul TISU ce era medic de Circumscripție la Margina și a soției sale. Ei au observat că această mutare a acestui medic s-a făcut din ură personală ce există între Doctorul Tisu și Menesi Iuliu ce este medic județean la Spitalul în Lugoj.

S-au mai semnalat nemulțumiri și frământări în rândurile muncitorilor textiliști de la întreprinderea naționalizată "Nona" pe motivul că s-a primit ordin ca această fabrică să fie desființată și să fie mutată în altă localitate. În consecință muncitorii urmează să plece într-altă localitate unde chiria va fi desigur mai mare va fi hrana lor și mai greu de procurat. Nemulțumirea e cu atât mai mare, deoarece majoritatea muncitorilor de la întreprinderea "Nona" sunt din Orseva și

si imprejurimi unde fiecare a avut o gospedarie.-

Munciterii sunt foarte satisfăcuti de sentinta Tribunalului Militar Timisoara in legătură cu procesul banditilor criminali si comentează in mod favorabil.

La Uzinele "Ciocanul" se semnalează ingrijerari in legătură cu comasarea acestei uzine la Otelul Resu, si munciterii spun că trebuie să-si lase casele proprietate si să se mute la Otelul Resu.-

La "Uzinele Otelul Resu" muncitorimea comentează in mod defavorabil venirea prin repartizarea bratelor de munca al functionarilor fosti ofiteri din c.d. si ii privesc cu ostilitate.

La Orseva in randurile muncitorilor din post sunt nemulumiri in legătură că în afară de cărbune altă muncă nu au si sunt ingrijerati de viitorul lor intrucat cum comentează aceste livrări de cărbune vor lua sfarsit in decursul lunii August si atuncea ei vor ramane fara munca si paine.

b. Taranii

Mare parte din taranii chiaburi si mijlocasi si aceia care au ceva pamant sunt foarte ingrijerati referitor la cota de cereale pe careo va lua statul in vara acestui an, comentand intre ei că această cota va fi mai mare ca anul trecut si că Statul va lasa de fiecare cap atata cat are nevoie de alimentare si nimic in plus pentru comert. Inceace privesc proprietarii cazanelor de fiert tucă afirma că in vara acestui an dupa ce toate cazanele vor fi reparate si puse la punct si gata de a incepe lalucu, se vor lua de către Stat si producatorilor de tucă li se vor lasa o cantitate in foarte mică masură pentru nevoile familiare si nici de cum pentru a avea de vanzare pe piata.-

S.a mai semnalat nemulumiri in randurile acestora in ceea ce priveste aprovizionarea cooperativelor cu materii prime ca cease, sape si din care cauză s, au creiat nemulumiri prin faptul că aceste materii prime lipsese dela aceste cooperative si ei sunt nevoiti a merge din oras in oras pentru a le cumpara.-

La fel există nemulumiri in randurile vaduvelor de război si chiar o parte din invalizii de război pentru faptul că avand peste un hectar de pamant li s, au retinut cartele de alimente. Toti comentand că unii functionari care au salariu mai mare decat venitul lor au dreptul la cartele pe cand ei nu au.

JUDETUL CARAS

a. Muncitorii

In randurile muncitorilor dela Resita se cementează favorabil faptul că muncitorului care pleacă in concediu i se acordă un avans in contul lunei următoare.-

Unii muncitori specializati si muncitori zilieri sunt nemultumiti in urma neilor incadrari prin faptul că salariile lor sunt mici , adică ajuteri de meseriasii au circa 5-6.000 iar muncitorii 4-5000, spunand că ei nu au destul intrucat au familii numeroase si in urma scumpirii alimentelor pe piata Resitei salariul lor nu este suficient pentru satisfacerea nevoilor familiei lor.

In randurile muncitorilor calificati dela sectia Tamplaria edila in urma cronometrării timpului de lucru cari sunt cronometrati prea mici nu pot castiga un acord mai mare, salariul lor ajungand intre 6 si 10.000 lei pe luna împreună cu acordul.

La fel sunt nemulumiri in randurile mecanicilor si fochistilor dela C.F.U. prin faptul că nu li s-a aprobat haine de uzură precum si ceea ce priveste incadrarea. Se observă o vie multumire in randurile muncitorilor evidentiati in munca din toate sectiile cari in urma metingului din Hala Fabricii de Locomotive Resita cu care ocazie li s-a distribuit in mod gratuit diferite lucruri ca : haine, mobile, locuinta si aparate de radio. Unii din conlucrătorii lor se simt nemultumiti prin faptul că lor nu li-a dat nimic spunand că si ei au contribuit cu veve pânătru ea acestia să fie evidentiati.-

S-a mai observat unele comentarii intre muncitorii dela I.N.U.D.R. cu privire la intocmirea unor tabele militare unde li s-a cerut diferite date ca: specialitatea fiecăruia muncitor sau functionar, ceea ce a făcut să se dea nastere la unele comentarii ca se fac tabele de scutire unde sunt trecuti cu totii ca muncitori calificati.

Se mai observa nemulumiri in randurile minierilor dela mina Bigar, deoarece o parte din acesti minieri au plecat acasă pentru a ajuta la munca campului, iar o parte dintre minieri care au rams in mină cementează că ei nu pot munci singuri, deoarece aceea mină este grea, stratul mic de carbun si este multă apa in ea si nu pot da productia care se cere..

La Intreprinderea I.P.I.L.Berzeasca se simte o mare lipsă de piese de schimb la locomotive, deoarece lacătusii din ateliere se plâng de aceste piese de schimb neputând repara locomotivele și de a le ține în bună stare de funcționare. Facându-se comandă de diferite piese de circa un an însă nici până în prezent nu au fost primite în Resita și din alte părți.

LT COLONEL DE SECURITATE
Ambrus Coleman

MAIOR DE SECURITATE
Meis Aurel

Doc. 6

6 iulie 1949, *Sinteză informativă* – Județul Timiș-Torontal, Direcțiunea Regională a Securității Poporului, Timișoara – Secretariat, cu semnătura lt. col. Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, Vol. 2, ff. 80-92)

445
80

DIRECTIUNEA REGIONALA A SECURITATII POPORULUI TIMISOARA
S E C R E T A R I A T

Nr. 17819.

din 8 Iulie 1949

C a t r e

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI

B U C U R E S T I

Avem onoare a Va inainta -alăturat- SINTEZA INFOR-
MATIVA pentru Judetul Timis Torontal, Arad, SEVERIN, Lugoj,
iar pentru Judetul Caras nu ni s,a semnalat nimic concret,
intocmită conform ord.Dvs.Nr.25026-S din 1949.-

LT COLONEL DE SECURITATE
Ambrus Coloman

MAIOR DE SECURITATE

1 Moisa Aurel
[Signature]

446
81

SINTEZA INFORMATIVA
Judetul TIMIS TORONTAL

A/. STAREA DE SPIRIT A POPULATIEI

a) Populatia in general.

Starea de spirit a populatiei in acest sector in ultimul timp s,a caracterizat a fi multumitoare. Nemultumirile care existau in trecut cauzate de preturile prea ridicate de pe pietele acestui oras. In prezent preturile la articolele alimentare de pe piete si din magazine au scazut simtitor. In acest fel populatia se poate aproviziona in bune conditii, insusi muncitorii si functionarii cat si orice categorie de salariati, din acest punct de vedere sunt satisfăcuti.

Nemultumirile existente pana in prezent in randurile muncitorilor si a functionarilor ce au ramas fara ocupatie, persista inca, deoarece nu s,a putut ajunge a fi plasati toti in câmpul muncii.

Judetul A R A D

a) Populatia in General.

In general starea de spirit a populatiei din acest sector s,a imbunatatit in ultimul timp datorita masurilor economice luate care a făcut sa scada preturile de pe piete, si astfel situatia materială a muncitorului s,a imbunatatit simtitor. Reducerea preturilor la magazinele de stat a adus aceiasi multumire in randurile populatiei in special in mediul urban. Starea de spirit a populatiei din mediile rurale este multumitoare datorita faptului ca se prevede o recolta frumoasa in acest an, astfel ingrijorarea exista anterior fata de recolta slaba nu mai exista. In randurile populatiei din acel sector circ la svonul ca Tov. Ana Paucker a plecat in Rusia si in legatura cu aceasta plecare se fac diferite comentarii prin care se explica sederea in U.R.S.S. a Tov. Ana Paucker.

Astfel in unele cercuri se comenteaza in sensul ca a fost retinuta si astfel trimisa in U.R.S.S.

In alte ceruuri se comenteaza ca a fost bolnava si a fost trimisa in U.R.S.S. pentru tratament, deoarece medicii in tara nu si-au luat nici o raspundere asupra reusitei tratamentului. Alte discutii mai sunt in sensul ca a plecat pentru a urma cursuri si a studia in U.R.S.S.

Judetul SEVERIN

a) Populatia in General

Starea de spirit a populatiei din acel sector in ultimul timp s,a mentinut a fi buna. Populatia din mediul urban sin acest sector comenteaza favorabil masurile luate de organele adtive locale in scopul de a veni in ajutorul imbnatatirii traiului a populatiei prin organizarea comertului care s,a observat a fi in sectorul alimentar.

Pietele sunt in abudentă aprovizionate cu tot felul de articole alimentare si la preturi convenabile, astfel in urma timpului favorabil si a ploilor abundente care a dat posibilitatea ca alimentele de sezon să indestuleze pietele. Populatia din mediul rural in ultimul timp este ingrijorată si arată nemulumiri de lip sa uneltelor agricole care le necesita in aceste sezoane a muncii.

b). Muncitorii - Judetul Timis Torontal

Starea de spirit in randurile muncitorilor din acest Sector este bună. Acestia comentează favorabil masurile luate de Guvern si de C.G.M. in vederea reglementarii si organizarii concediilor de odihna ce li s,au acordat precum si beneficiile care le are in acest concediu. Grija de transport, masa si toate cele necesare.

Se observa in randurile muncitorilor nemulumiri fata de salariu. Alte nemulumiri mai sunt din cauza calitatii painii care continuă a fi cu malai si pe care o găseste nemulumitoare.

O girjă ce-i preocupa pe muncitori este aprovizionarea cu lemne, deoarece in acest an sunt nevoiti a plăti lemnele din salariile lor, si nu sunt lamuriti pe deplin de felul cum vor fi aprovizionați.

In legătură cu procesul bandei teroriste subversive ce a fost judecat de Tribunalul Militar Timisoara, intreaga populatiei cat si muncitorimea au comentat favorabil pedeapsa aplicată, afirman ca a fost bine meritată si că ar fi trebuit pedepsiti cu moartea si ceilalti care au fost pedepsiti numai cu muncă silnică pe viață. A ceas ta a starnit unval de ura in randurile populatiei muncitoare pentru dusmanii Poporului.

b)- Muncitori; - Judetul A R A D

Starea de spirit a muncitorilor din acest sector continuă a se mentine nemulumitoare determinată de situatia materiala a multura din ei, aceasta datorita incadrarilor care au adus nemulumiri in randurile lor. Astfel muncitorii care au cerut revizuirea incadrarilor, in marea majoritate au obtinut aceasta revizuire, a ramas insa si o parte a caror cerere de revizuire a incadrarilor nu au fost solutionate nici pana in prezent.-

Aceasta categorie de muncitori continua a se manifesta nemulțumiti și a cere cu insistență rezolvarea cererilor lor depuse pentru a li se clarifica situația și a fi primiți în serviciu.

Svonurile care circula în randurile lor în legătură cu primirea premiilor chiar și în cazul când planul este îndeplinit, și nu numai în cazurile de depășire a planului ca până în prezent - Aceste svonuri au adus în randurile muncitorilor o speranță că situația lor materială va avea oarecare îmbunătățiri.

b).) Muncitori - Județul SEVERIN

În randurile muncitorilor din acest sector și în special la cei de la Fabrica Textilă Nationalizată "NONA", s-a observat oarecare nemulțumiri și frământări pe motivul că s-a primit ordin ca această fabrică să fie desființată și să fie mutată în altă localitate. Aceștia își manifestă îngrijorarea că odată fabrica fiind mutată ei sunt nevoiți să se deplaseze cu familiile în care sens vor întâmpina greutăți mai mari, lipsa de locuință, și altele.

Majoritatea muncitorilor de la întreprinderea "NONA" sunt din Orșova și împrejurimi, unde fiecare a avut o gospodărie cât de mică iar acolo unde vor fi repartizați nu vor putea face față cheltuielilor cu salariul pe care îl primește, de asemenea în Portul Coroana muncitorii din cauza lipsei de lucru unde de multe luni nu au avut oferte pentru încărcarea carbunilor, nu au putut castiga nici pentru strictul necesar.

c/. Taranii - Județul TIMIȘ TORONTAL

Starea de spirit a în randurile populației țărănești este bună, aceasta datorită timpului favorabil care s-a arătat a fi bogată în recoltă. Totuși din cauza ploilor prea abundente populația muncitoare țărăneasca au avut unele greutăți în munca câmpului, care i-a împiedecat să facă muncile la timp.

În acest sector populația muncitoare țărăneasca se pregătește de secerișul graului. În randurile acestora se comentează defavorabil cota de cerereale ce va fi dată anul acesta spunând că în acest an vor fi siliți de către autorități ca să dea cota mai mare decât anul trecut. Aceasta cauză a creat nemulțumiri în randurile populației țărănești, afirmând că se vor trezi fără necesarul de a fi aprovizionați pe timpul anului și chiar pentru sămânța din anul viitor.

Aceștia sunt antrenati și de cercurile reactionare chibaburi și țărani instigați, care încă au influență asupra țărănimii sărace lăsându-se antrenati de către aceștia și acceptând discuțiile și svonurile pe care aceștia le lansează.

S-a observat nemulțumiri în randurile țăranilor în ceea ce privește aprovizionare cu cele necesare îmbrăcăminte, deoarece la țara Cooperativele satești nu au ajuns ca să fie în deajuns aprovizionate și îndestulate nici până în prezent, cu cele strict nece-

949 83

sare, populatiei satesti. Din punct de vedere politic populatia taraneasca pare a nu mai fi preocupata de evenimentele politice nedându-le prea mare importanta, aceasta datorită faptului ca sunt antrenati in muncile agricole. Se observa din partea acestora intre-ceri de a indeplini Planul Economic de Stat.-

c). Tarani - Judetul ARAD

Starea de spirit a taranimii este multumitoare, datorita timpului care se mentine favorabil promitand o recolta frumoasa in acest an.

Taranimea din acest Sector care este in special preocupata de munca campului si in general de situatia economica a lor, este total indeferenta fata de situatia politica internă si externa.

Aceasta este privita cu pasivitate din partea lor si fara a se face comentarii sau discutii in randurile lor in acest sens.

c). Tarani - Judetul SEVERIN

Populatia taraneasca din acest sector este multumita din punct de vedere ca recolta promite a fi din belsug, in acest an. Astfel numai sunt pusi in situatia de a se ingriji de a-si procura rezerve pentru anul viitor asa cum erau ingrijorati in timpul primaverii cand timpul era foarte secetos.

Populatia taraneasca din acest Sector isi exprima nemultumirea fata de masurile luate de a li se interzice pasunatul vitelor in regiunile muntoase (paduroase) ale Statului, precum si in ostrofuli s, au interzis pasunatul vitelor, dat fiind ca regiunea din acest sector este o regiune muntoasa si mai putin bogata in agricultura neavand terenuri solvabile de cultivarea diferitelor recolte si seminte care nu sunt accesibile terenului din acest sector.

In ceea ce priveste situatia politica acestia arata o totala pasivitate si o indeferenta, toate chestiunile politice interne si externe.

Cazul judecarii procesului bandei teroriste subversive in aceasta regiune a avut un mare ecou, in randurile populatiei taranesti din acest sector, in descoperirea si pedepsirea criminalilor care teroriza populatia pasnica sateasca din aceasta regiune.

Intreaga populatie din localitatile si imprejurimile unde au actionat membrii bandei subversive, isi manifesta bucuria ca au scapat de asasinii care ii terorizau punandu-i in situatia ingrijoratoare de a nu mai parasi nici localitatile lor.

d). Functionari - Judetul TIMIS TORONTAL

Starea de spirit a functionarilor continua a fi nemultumitoare aceasta datorita cauzelor economice, si de raportul care exista intre salariile lor mici si preturile articolelor de imbracaminte.

450 84

Sunt multumiti de preturile scazute in sectorul alimentar. In randurile functionarilor care prin noile reorganizari ale unor institutii de Stat, au ramas neincadrati si care pe in activitatea lor si trecutul lor dubios nu au putut fi plasati in campul muncii se arata nemultumiti si continua a fi ostili regimului.

d). Functionari - Judetul ARAD

Starea de spirit a functionarilor din acest Sector s, a aratat a fi buna, si multumitoare, existand insa in randurile lor mici nemulumiri de natura economica.

Astfel mai exista inca functionari care cu toate ca au facut contestatii in legatura cu incadrarea lor nu au primit nici un raspuns, chiar negativ ceea ce ii nemultumeste.

Eftinirea articolelor alimentare a adus si in randurile acestora multumiri si sperante ca situatia lor, se va imbunatatii pe viitor si mai mult.

Functionarii dela "Astra" Arad sunt nemultumiti, in urma intocmirilor tabelelor de functionarii care vor primi prime de productie, tabele pe care au fost trecuti numai o parte din acestia cei netrecuti ramanand a comenta intre ei si a intretine un spirit nesanatos.

In aceiasi fabrica functionarii sunt nemultumiti de faptul ca pe linia sindicala si de Partid nu sunt ridicati la posturi de raspundere decat intr, un numar foarte mic, ceea ce in marea majoritate ii descurajeaza in munca lor de fiecare zi.-

d). Functionari - jud. Severin

In randurile functionarilor din acest sector s, a semnalat nemulumiri pe motivul ca nu li s, a rezolvat inca situatia incadrarilor la cei care au fost incadrati in clase necorespunzatoare si care au facut contestatii, la care in majoritate au primit rezultate negative.

Din punct de vedere economic nu s, au observat nemulumiri care sa-i determine sa se manifeste fatiis.

e). Militarii - Judetul Timis Torontal

In randurile militarilor si a ofiterilor starea de spirit este buna. Acestia sunt multumiti de tratamentul ce il au precum si de beneficiile pe care Statul le-a acordat, prin echipament alimentatie si altele.

Totusi ofiterii isi arata mici nemulumiri fata de salariul lor pe care il considera ca este mic fata de cheltuelile familiare ce le au.

O grija ce persista in randurile lor este ca vor fi inlocuiti prin cadrele lor care vor absolvi scolile militare care in prezent functioneaza.

45/ 85

e). Militarii - Judetul Arad.

In randurile ofiterilor si amilitarilor din acest sector starea de spirit este buna.-

o mare parte dintre militarii din acest sector sunt plecati in concedii, la pldare acestia au primit sarcini dela unitatile respective de a-si petrece concediul intr,o munca de lamurire a populatiei din mediile rurale in sensul de a-i atrage si a-i convinge de rezultate e frumoase ale muncii colective precum si de importanta acesteia in economia R,P.R.

e). Militarii -Judetul Severin

Nimic nou de semnalat.

f). Studenti si elevi jud.Timis Torontal

In randurile studentilor si elevilor starea de spirit este buna.Elevii au terminat cursurile si se gasesc in ultimele sesiuni ale exeamenelor.

Deasemenea si studentii o mare parte din ei au terminat examenele si au plecat in conedii de odihna iar altii au plecat pe la intreprinderile unde au fost repartizati pentru a face practica.-

Nemultumiri sau actiuni politice in randurile acestora nu s.au constatat.-

f). Studenti si Elevi jud.Arada,

Atat elevi cant si studentii din acest sector , in prezent sunt plecati in vacanta terminand examenele.

f). Studenti si elevi jud.Segerin

In randurile acestora nu avem nimic de semnalat,-

g). Nationalitati conlocuitoare jud.Timis Torontal

1/. Maghiarii

Starea de spirit a populatiei maghiare in acest sector este buna.

Populatia maghiara atat din mediul urban cat si din mediul rural privesc cu pasivitate si indiferenta evenimentele de ordin politic, observandu-se ca ii preocupa foarte putin.In randurile ecestora din punct de vedere conomic s,a observat mici nemultumiri, de natura economica

Cazuri de manifestari sovine sau dusmanoase din partea acestora nu au fost observate in ultimul timp.In randurile invatatorilor si a profesorilor maghiari exista nemultumirea in ceea ce priveste atitudinea elevilor fata de invatatura si chiar fata de scoala, acestia afirmand ca li s,au dat prea multa libertate elevilor fapt care ii abate dela invatatura,si nu-si mai fac datoria pe deplin.

G. Nationalitati conlocitoare jud. Arad.

Maghiarii, stare de spirit a populatiei maghiare in general s, a mentinut aceiasi raportata de noi in sinteze anterioare.

Din punct de vedere economic acestia au aceleasi nemulumiri si multumiri, -ca ceilalti locuitori si nationalitati conlocuitoare. Populatia maghiara este indiferenta si pasiva fata de orice masuri sau dispozitii luate.

Cazuti de manifestari dusmanoase din partea populatiei maghiare, in acest sector nu a fost semnalate in ultimul timp.-

Se observa o crestere a spiritului religios in randurile maghiarilor, intretinut de preotii acestora prin predicile lor si pe leranajele care au loc si la care participa un mare numar.-

g). Nationalitati conlocitoare jud. Severin

Nimic nou de semnalat.-

h). Culte si secte religioase jud. Timis Torontal

Rom. Catolici, starea de spirit in randurile credinciosilor rom. cat. precum si a preotilor este optimista, aceasta in urma comunicarilor facute de catre unii preoti care sunt insarcinati cu conducerea acestui cult.-

Ortodoxi, in randurile credinciosilor ortodoxi se observa ca numai frecventeaza in mod regulat biserica observandu-se mentinerea spiritului religios in randurile batranilor, care cauta sa se mentina treaz si pe mai departe spiritul religios.

Reformati: Nimic de semnalat.

Evrei, neorologi si ortodoxi, nimic important de semnalat.

Secta baptista., in randurile sectantilor si a adeptilor acestui cult se observa ca acestia continua a tine predici cu scopul de a castiga adeerenti si a tine treaz spiritul acestui cult.-

Martori lui Iohova, adeptii acestei secte continua a desfasura o intensa propaganda religioasa avand ca metoda dela om la om prin intruniri familiare, unde printre alte discutii i-a si caracterul religios.

Secta Pentecostalistă, in randurile acestei Secte aderentii se mentin in numar redus si nu s, au mai putut constatat daca acestia continua a desfasura propaganda lor religioasa.-

h). Culte si Secte religioase jud. Arad.

Rom. Catolici, credinciosii rom. catolici din acest sector au sarbatorit la la data de 13 Iunie a.c. pe Sf. Anton de Padova hramul bisericii Rom. catolice din Arad. Sarbatorirea a decurs in ordine.

Greco Catolici Nimic de semnalat.

453 87

Ortodoxi, cursurile de îndrumare a preoților care au avut loc în orașul Arad a luat sfârșit în cursul acestei săptămâni. La încheierea acestor cursuri a participat Tov. Ministru al Cultelor STANCIU STOIAN.

Reformatii, nimic de semnalat.

Evrei ortodoxi și evrei neorologi, starea de spirit a acestora s-a menținut aceiași raportată de noi în sintezele anterioare. Nimic deosebit în activitatea religioasă a acestora de raportat.-

Baptisiti, starea de spirit a baptiștilor este liniștită, ducându-și activitatea religioasă în mod pasnic fără a se semnala cazuri de manifestări care ar fi creat o stare de neliniște sau o stare de spirit nesănătoasă în rândurile populației.-

Ortodoxi sârbi, nimic de semnalat.

Martorii lui Iehova, aceștia continuă a menține spiritul religios și a căutat să nu dispară, nutrină speranță de a putea în curând a se întruni în mod legal și a putea activa din nou ca o sectă religioasă admisă.-

Penticostalisti, activitatea credincioșilor acestei secte este îndreptată în direcția castigării de noi membrii.

Aceștia duc o vie activitate propagandistică căutând a face cât mai multe botezuri.-

h. Culte și secte religioase.

Nimic nou de semnalat.

B. ACTIVITATEA POLITICĂ

JUDEȚUL TIMIȘ TORONTAL

Organizare: Are aceiași formă de organizare ca și în trecut.

În ultimul timp preocuparea cea mai importantă a fost instalarea Comitetelor Sfaturilor Populare. Astfel s-a dus o intensă muncă de lamurire prin organele activului de Partid care s-au deplasat atât prin întreprinderi cât și în mediul rural în masele țării muncitoare lamurindu-și și antrenându-și la muncile agricole pentru a putea fi făcute la timp și grabind la îndeplinirea Planului Economic de Stat.

În acest sector Partidul a continuat cu verificarea activului de Partid care acțiune, fiind pe terminate. Se fac pregătirile începerii verificărilor a membrilor de Partid din întreprinderi și Instituții.

Deasemenea prin grija Partidului in ultimele saptamani preocuparea din punct de vedere al ridicarii nivelului politic si cultural al membrilor de Partid, avand ca sarcina importanta in acest sens ~~examinand~~ fiind in aprofundarea Istoriei P.C.(b) al U.R.S.S.

Prin grija Partidului s,a prelucrat in randurile tuturor membrilor pe larg procesul bandei teroriste subversive dela Tribunalul Militar Timisoara aratandu-se si intregii muncitorimi cruzimea criminalilor care au terorizat populatia pasnica, acestia trimittand motiuni Comitetului Central si Tribunalului Militar, prin care au cerut cea mai aspra pedeapsa a banditilor.-

Judetul ARAD

Organizare: Isi mentine aceiasi forma de organizare si de conducere ca si in trecut.

Organizatia locala a P.M.R.in cursul ultimelor saptamani a fost preocupata intens pentru pregatirea terenului de verificare a tuturor membrilor de Partid.Preocuparea din punct de vedere al ridicarii nivelului politic si cultural al membrilor de Partid este aceiasi ca si in trecut.Sarcina importanta in acest sens fiind studierea materialului Marxist Leninist.

O alta ~~preocupare~~ a Partidului in ultimele saptamani a fost alegerea copiilor de tarani saraci si mijlocasi, debili fizic pe care in urma vizitelor medicale i-au trimis in colonii scolare pentru fortificare fizica.

Aceasta operatiune nu a reusit in deajuns intrucat populatia nu a fost lamurita in acest scop si elemente dusmane Partidului au raspandit svonul ca acestia urmeaza ca sa fie dusi in U.R.S.S., caz care a alarmat populatia pasnica si a facut ca sa-si retraga copii dela scoli, oficii sanitare etc.fapt raportat de noi cu raportul,Mr..... din.....

Judetul Lugoj

Partidul Muncitoresc Roman

Are aceiasi forma de c nducere si organizare ca si in trecut Prin grija organelor Partidului, impreuna cu Comitetele provizorii au dus o munca intensa de lamurire si de angrenare a populatiei in muncile agricole in ceea ce priveste realizarea planului agricol de Stat.-

Judetul Timis Torontal

Partidul F.P.

Organizare.Are aceiasi organizare si ~~cond~~ducere.

In cursul ultimelor saptamani organizatiile acestui Partid prin activistii lor in colaborare cu organele P.M.R.-ului au dus o intensa munca de lamurire in randurile taraninii muncitoare, aratandu-le necesitatea indeplinirii si depasirii Planului Economic de Stat, an-

trenandu-i la muncile agricole pentru a putea fi facute la timp. Lamurindu-i si necesitatea muncii in colectiv, aratandu-le ca este singura metodă bună si justa pentru ridicarea nivelului de trai a taranimii muncitoare si de a scapa de schiaburi si exploatatori.

Din punct de vedere politic acestia au ramas in urma cu sedintele fiind preocupati cu alte munci.

Uniunea Populara Maghiară

Are aceiasi conducere ca si in trecut. In ultimul timp preocuparea de seama a acestei organizatii politice a fost in plan organizatoric preocupandu-se de verificarea membrilor lor si lamurirea acestora in spiritul Rezolutiei asupra nationalitatilor conlocuitoare. In ultimul timp nu s,a observat din partea acestora manifestări sovine sau dusmanoase regimului.-

Judetul ARAD

Partidul Frontul Plugarilor

Isi mentine aceiasi forma de organizare ca si in trecut. In cursul ultimelor saptamani nu s,a observat o activitate prea intensa din partea acestui Partid iar elementele strecurate in randurile Partidului isi manifesta nemulțumirile fata de regimul clasei muncitoare prin instigarea populatiei lansand svonuri.

In general activitatea acestui Partid este slaba, tocmai in momentul cand se resimte nevoia ca indrumatorii lui si elementele de conducere sa fie in mijlocul taranimii, -pentru a-i atrage din sfera de influenta a chiaburimii.-

Uniunea Populara Maghiară

Are aceiasi conducere ca si in trecut.-

In cadrul acestei organizatii in cursul ultimelor saptamani nu s,a observat o activitate intensă din punct de vedere organizatoric si politic, preocuparea momentană fiind verificarea, -membrilor săi si lamurirea acestora in spiritul rezolutiei asupra nationalitatilor conlocuitoare.

Prin activitatea culturală incearca a aplica cele prevazute rezolutiei, iar echipe artistice culturale de muncitori se deplasează in satele cu nationalitate maghiară unde lamuresc populatia in spiritul rezolutiei, aratand ca nationalismul si sovismul este unelta burgheziei si a capitalismului. In acest sens s,a observat oarecare imbunatatire, iar esiră sovine nu s,au mai semnalat decat la elementele chiabure.

Judetul SEVERIN

Partidul Frontul Plugarilor, are aceiasi organizare ca si in trecut, din punct de vedere al activitatii acestui Partid nu s,a remarcat o activitate prea mare, observandu-se in randurile membrilor

acestui partid o delasare in munca de indrumare. Astfel elementele reactionare chiabure au influentă asupra populatiei muncitoare taranesti prin lansarea a diferite svonuri.-

Uniunea Populară Maghiară

In această organizatie deasemenea s, a observat o delasare in munca politică si de lamurire a populatiei.-

C. ACTIVITATEA SUBVERSIVA SI REACTIONARA

a/ Legionari. Judetul Timis Torontal

In urma cercetărilor efectuate cu ramasitele din organizatia legionară depistată recent reese că in actuala situatie legionarii, duc mai departe legături însă într, un cerc mai retrans si cu elemente noi nevizate pana in prezent.-

S, au constatat că există si activează membrii ai Corpului Răzlet.

Pe teritoriul rural legionarii ramasi nearestati duc o activitate subversivă si se ocupa in general cu svonuti isterice războinice si duc o actiune de ajutorare a celor inchisi.

b/. P.N.T. Maniu,

In urma procesului ce a avut loc in Timisoara bandei teroriste subversive elementele foste in P.N.T. Maniu se observă că ar incerca o nouă regrupare de organizare, multi dintre ei sunt elemente rămase nedepistate dela operatie din 18 Martie 1949, si duc o actiune de ajutorare in randurile celor arestati.

2.- Alte grupari reactionare

P.N.L. Brăteanu, nimic important de repoartat.

P.N.L. Bejan, In urma circulaarii date dela Centrul din Bucuresti P.N.L. Bejan din raza noastră numai tine sedinte in mod deschis ci se aduna in cercuri restranse cutand a polariza in jurul elementelor nemultumite comprimate din Aparatul de Stat. Acestia toti fac parte din categoria nemultumitilor. S, a observat deplasari făcute de Toma Ilie in cursul lunii Iunie in comuna Recas si Izvin jud. Timis-Torontal unde are de lichidat o moşie.

P.S.D.I., In ultimul timp s, a observat o miscare din partea membrilor conducatori, ai P.S.D.I. Traian Novac, Manchu Petre si Blanda Gheorghe, acesta din urma se ocupa cu interventii pe la diferite Institutii ce interesează membrii P.S.D.I. Oameni de incredere si frecventează domiciliile celorlalti membrii ai Comitetului de conducere.-

Judetul A r a ă

a/ L e g i o n a r i i

In urma depistarilor grupurilor organizate de legionari ce duceau o activitate subversiva in scopul educarii membrilor in spirit banditesc si revolutionar, activitatea acestora pare a fi stagnata, din cauza lipsei elementelor de conducere care au fost prinse si deferite justitiei iar alti se gasesc sub cercetari.

Totusi elemente care nu au fost gasite si care ar fi activat in organizatiile depistate nu-si inceteaza activitatea lor politica si se regroupeaza in organizatiuni subversive de tip terorist "Haiducia lui Avram Iancu", unde majoritatea membrilor sunt din PNT Maniu.

b/. P.N.T. Maniu

Elemente foste incadrate in P.N.T. Maniu dela data desfiintarii Partidului, tendintele lor politice si le manifesta ostil fata de Guvern, prin anumite elemente membre de Partid pe care au reusit sa-i cumpere in special din Frontul Plugarilor, organizandu-se subversiv cu scopuri teroriste ca pe aceasta cale sa demonstreze populatiei ca toate actele banditesti ce se petrec, nemulțumirile ce se nasc si panica ce prinde populatia pasnica se datoreste actualului regim. Aceste elemente au dat mana cu elementele legionara a fugare si s, au organizat in organizatia Subversiva "Haiducia lui Avram Iancu. In regiunea Gura Hont, Halmagiu si Sebis. In nenumarate randuri s, au dat la crime, jafuri, amenintari si scrisori anonime princare incearca sa intimideze elementele de Partid ce se gasesc la Posturi de raspundere.

a/. P.N.L. Brăteanu

Elemente din acest Partid desi desorganizat, totusi duc o activitate de defaimare a regimului prin propaganda dela om la om prin care caută sa mentina moralul lor politic ridicat si sa demonstreze esecul politiceii URSS ului la conferinta celor 4 ministrii de Externe dela Paris.

Problema Bratienista in ansamblul ei ia o infatisare destul de interesanta si banuim ca elementele acestui Partid la un moment dat s, ar preta a intra pe firul organizatiilor subversive si ar activa in randurile lor.-

b/. P.N.L. Bejan

Isi mentine acelasi conducere ca si in trecut, iar o activitate deosebita din partea lor in cursul ultimelor saptamani nu s, a semnalat.

In randurile membrilor acestui Partid se observa o confuzie politica si se asteptau la o desumiere internă sub influenta

politiceii internationale , au ajuns la concluzia că este mai bine să se încadreze în campul munci și să se debaraseze de o activitate politică care nu da nici un rezultat. Această Stare de fapt a produs o nedumerire în rândul conducătorilor Partidului care nu-și pot explica proveniența cauzei și găsesc că momentan nu este prielnic acingerca o reorganizare, activitatea lor fiind delasată, prin faptul că în rândurile lor a circulat un timp foarte scurt șvonul că Tatărescu ar fi fost arestat.

Manifestări ostile din partea lor nu s-au semnalat.

P.S.D.I.

Acest Partid se pare a nu depune nici un fel de activitate organizată. Nu este constituit cu organele de conducere dar cunoscuți membrii ai fostului P.S.D. care au trecut de la Lothar Radaceanu la Titel Petrescu după contopirea acestuia cu P.C.R. ne sunt semnalate ca ar activa.

Judetul Severin

La activitatea organizațiilor subversive și reacționare nimic de semnalat.-

3.- Manifestările reacțiunii

Judetul Timis Torontal, Severin, Arad.-

Instigații și acte ostile: Nimic de raportat.

Detineri de armament : Cea raportate cu raportul Nr. 16199/23.VI

Manifeste și inscripții: Nimic de raportat.-

Acte de sabotaj: Nu au fost

Acte de Teroare: idem

Treceri frauduloase de frontieră: Nu au fost

t

S L A B I C I U N I

Nimic de semnalat.

D I V E R S E

Nimic de Semnalat.

Doc. 7

26 Septembrie 1949. *Sinteză informativă* privind starea de spirit a populației din județele Timiș Torontal, Arad, Severin și Lugoj, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnată de lt. col. Ambruș Coloman și de maior Aurel Moiş. Documentul este structurat pe următoarele teme: structura populației; profesii și ocupații - muncitorii, țăranii, militarii, studenții și elevii; minoritățile naționale; cultele și „sectele” religioase; activitatea diferitelor partide și grupări politice.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, vol. 2, ff. 202-220).

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

MINISTERUL DE INTERNE

ARHIVA

FOND INFORMATIV

Dosar Nr. _____

Vol. Nr. _____

Privind

STAREA DE SPIRIT A

POPULAȚIEI

1948 - 1949

Data _____

14

VOL

DIRECTIUNEA REGIONALA A SECURITATII POPORULUI TIMISOARA
S E C R E T A R I A T

Nr. 23505

din 26 Sept.1949

899
202

C ă t r e

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI
BUCURESTI

Avem onoare a Vă înainta alăturat
SINTEZA INFORMATIVA bilunară pe intervalul de-
la 12 Septembrie la 26 Septembrie 1949, întoc-
mită conform instrucţiunilor primite.-

COLONEL DE SECURITATE
Ambros Coloman

1. LE COLONEL DE SECURITATE
Mois Aurel

900

203

A. STAREA DE SPIRIT A POPULATIEIa). Populația în general Jud. Timiș.

Starea de spirit a populației din acest sector este liniștită. Se observă nemulțumiri din partea populației cu privire la prețurile ridicate la articolele de alimente. Deși prin grija și măsurile luate de sfatul Popular în colaborare cu Cooperativele și Magazinele de alimente de a fi aprovizionate suficient s'a ajuns a procura într-o măsură aproape indestulătoare totuși față de cerințele mari din partea populației, care fiecare a re tendința și se grăbește a se aproviziona cu cele stric necesare pentru iarnă, se observă încă neîndestularea alimentelor pe piețe.

Din punct de vedere politic populația privește cu îngrijorare situația internă și externă, cu privire la zvonurile care circulă în legătură cu un eventual război între puterile Imperialiste și U.R.S.S.

Populația dela sate este de asemenea îngrijorată de zvonurile care circulă în legătură cu izbucnirea războiului. Se mai observă nemulțumiri și din partea cotelor care o parte din țăranii nelămuriți cu predarea cotelor comentează că nu au fost just calculate, ..

a).

Populația în general Jud. Arad.

În acest sector starea de spirit a populației în general este oarecum neliniștită, datorită zvonurilor care circulă în legătură cu izbucnirea unui nou război. Aceasta în urma mișcărilor de trupe Sovietice în acest sector.

Se mai observă nemulțumiri în rândurile populației fiind chiar agitată din cauza perspectivelor ce i se pun în vederea posibilităților de aprovizionare cu grâu, deoarece la începutul lunii Sept. a.c. 100 kg. grâu era pe piață 3500-4000 lei iar în prezent grâul s'a urcat la 6000-6500, lei, costul unui kg. de pâine se vinde cu 80 lei. Din această imposibilitate de a se putea aproviziona populația cu cerealele necesare, se prevăd nemulțumiri serioase, care în momentul de față mocnesc și care se pot agrava din moment în moment

a). Populația în general Jud. Severin.

Starea de spirit în rândurile populației în acest sector este neliniștită în urma zvonurilor care circulă, cu privire la începerea unui nou război, între U.R.S.S. și Jugoslavia. Circulă zvonuri că frontiera Jugoslavă a fost întărită cu grăniceri călări și bicicliști.

204 901

iar in Timișoara a sosit multe trupe Sovietice, se mai comentează că in Jugoslavia sunt trupe monarho fasciste și că Tito a intrat 200 km. in Bulgaria și intenționează să ocupe Banatul.

In ceace privește situația economică, starea de spirit a populației este nemulțumită prin faptul că prețul alimentelor de pe piețe sun foarte ridicate, față de salariile pe care le primesc și in deosebi cei care au familii mai mari salariile sunt insuficiente, față de prețurile cu care se vând diferite zarzavaturi care se ridică la 50 lei kg., uleiul 300 lei kg., făina 130 kg. și laptele 30-35 lei litrul, cartofi 30 lei kg. făina de porumb 60 lei kg. -

Se mai observă nemulțumiri in rândurile populației in ceace privește aprovizionarea magazinelor de textile pe puncte, comentând că nu se aduc măr furi in calitate suficiente de acest fel iar când vin și se distribuie se formează cozi aglomerate până la urmă rămâne multă populație fără a putea cumpăra.

a). Populația in general Jud. Severin.

Starea de spirit a populației in acest sector este nemulțumită datorită faptului că se găsesc in apropierea ierni și nu se pot aproviziona cu lemne de foc, nu se găsește sare, și nici petrol, deasemenea este nemulțumită și de lipsa alimentelor atât la magazinele de Stat cât și de pe piață. Deasemenea se opsearvă lipsa de cereale din care cauză populația comentează in mod defavorabil măsura de restricție aduse de guvern.-

b). Jud. Timiș Torontal Muncitori.

Starea de spirit a muncitorilor in acest sector este liniștită. Se opsearvă unele nemulțumiri in rândurile muncitorilor cu privire la aprovizionarea cu cele necesare in vederea ierni, alte nemulțumiri in rândurile muncitorilor care îi preocupă este aprovizionarea cu lemne de foc. Caz raportat de noi in sintezele anterioare. Nemulțumiri s'a mai observat in rândurile acestora din cauza pâinii care este fabricată de rea calitate, și dela un timp se observă aglomerație la brutăriile naționalizate, fapt ce dă ocazia de a discuta și a comenta aceste lucruri. La brutăriile particulare se observă că aceștia nu au de lucru, muncitorii comentând că ar fi mai bine să se naționalizeze și celelalte brutării pentru a se da de lucru și celorlalți brutari și in felul acesta s'ar inmulți numărul brutăriilor naționalizate, in felul acesta evitându-se aglomerațiile. Se observă oarecare îngrijorare in rândurile acestora, cu privire la zvonurile care circula despre izbucnirea unui nou război.-

b.) MUNCITORI Jud. Abad.

Starea de spirit a muncitorilor în acest sector este bună. În urma succeselor avute în producție prin depășirea în ultimele două luni a planului economic de stat, salariile au crescut simțitor, în acest fel aducând o stare multunitoară în rândurile muncitorilor. Nemulțumiri în rândurile acestora s'au produs pentru noul orar de vară prin faptul că timpul de masă s'a suprimat din care cauză majoritatea nu au mai luat masă la cantina uzinei sau fabricii.-

Totodată se observă nemulțumiri în rândurile acestora pentru faptul că pâinea ce se dă pe cartelă, este fabricată rău. În rândurile muncitorilor, și în special a acelor care nu au putut fi lămurii de către partid, există o stare de spirit de îngrijorare în legătură cu trecerea trupelor Sovietice prin această localitate comentând că toate aceste pregătiri se fac în vederea izbucnirii unui nou război.

b.) Muncitori Jud. Severin.

În rândurile muncitorilor necalificați din acest sector se observă nemulțumirea datorită faptului că acestea nu primesc cartele de alimente și îmbrăcăminte, din care cauză părăsesc lucrul caz concret șantierul M.A.I. Lugoș, șantierele C.F.R. Caransebeș. La fel muncitorii necalificați de la Oțelul Roșu, sunt nemulțumiți întrucât majoritatea cazurilor prestează aceeași muncă ca și muncitorii calificați. Dar salariile sunt mai mici. Muncitorii de la minele Teregoș și minele Ruschița C.F.R. sunt nemulțumiți pentru faptul că nu au primit hainele de protecție. Muncitorii de la C.F.R. care au fost fochiști și s'au ridicat la mecanici de locomotivă, prestand efectiv munca de mecanic sunt nemulțumiți pentru că salariul îl primesc tot cel de fochist, caz concret Depoul C.F.R. Caransebeș. Nemulțumiri se observă și în rândurile muncitorilor cărbunari din jurul luncaniului unde începând de la data de 15 Sept. a.c. nu se mai lucrează la exploatarea lemnului și așdarea pentru cărbuni, din care cauză acești muncitori își văd existența periclitată. -

b.) Muncitori Jud. Caras.

În rândurile muncitorilor din raza acestui sector se comentează mult lipsa de aprovizionare cu articole de primă necesitate, ca făină, mezeluri, salam, untură, slănină, și brânzeturi. Se observă nemulțumiri în rândurile muncitorilor cu privire la mâncarea care se gătește la cantină comentând că este slab pregătită. De asemenea nemulțumiri cu privire la aprovizionarea cu lemne de foc care constituie o problemă destul de importantă, spunând că nu vor avea bani suficienți să-și ridice întreaga cantitate de lemne, rămânând fără lemne

206 903

La şantierul Văliug Jud. Caraş, se observă nemulţumiri în rândurile muncitorilor cu privire la acordul ce-l primesc care este prea mic. Deasemenea nemulţumiri se observă şi în rândurile muncitorilor care lucrează la tunelul pentru conductele de apă, prin faptul că nu li se dă raţia prevăzută de 4 kg. slănină ~~pean~~, ci numai unkg. Condiţiunile de dormit sunt foarte rele dormind în dormitoare comune, băraci femeile şi bărbaţii. La acest şantier lipsesc mijloace sanitare lipsind chiar şi medicamentele motivând că nu se primeşte de la serviciul medical U.B.R, Reşiţa. În rândurile muncitorilor de la fabrica de cherestea din Ahina, se observă nemulţumiri, în urma transformării din Silvică în I.P.I.L., a acestei fabrici de cherestea, întrucât a început să se reducă personalul şi maşinile de transport din cauză că aceste secţii au depăşit planul pe anul 1949 până în luna Oct. iar materialul prim ca: Buşteni s-a epuizat din stoc ne mai având ce transporta şi tăia. În acest sens se aşteaptă rezultatul, ca cei neincadraţi să fie plasaţi în alte munci. În general se observă discuţii între muncitori asupra chişeiilor C.E.C. comentându-se că nu le ajung banii pentru aprovizionarea lor cu cele necesare pentru iarnă, dar să mai pună bani la C.E.C. -

c.) Ţărani Jud. Timiş Tor.

Starea de spirit în rândurile ţărănimii muncitoare este nemulţumitoare, datorită faptului că aceştia nu au fost îndeejuns lămurit în privinţa cotelor ce au trebuit să fie predate statului comentând că nu au fost just calculate şi că au fost prea mari, la un luădulse chiar şi strictul ce le iera necesar pentru mâncare în timpul anului, fixându-lise cantitatea necesară pentru însămanţat de care nu au voie să se atingă.-

Se observă nemulţumiri din partea ţărănimii muncitoare, cu privire la preţurile prea mari, ale cerealelor, care în ultimul timp s'au ridicat enorm, şi ei nu au rezervă din poată vinde pentru a-şi cumpăra cele necesare. Aceştia mai comentează că, nu sunt în deajns aprovizionate Cooperativele sateşti, cu strictul necesar, din cauză ei sunt nevoiţi a se deplasa la orş pentru a-şi cumpăra cele stric necesare, plătind preţuri mult mai mari.-

În rândurile ţărănimii circulă cu intensitate şvonuri, care îi îngrijorează, cu privire la izbucnirea unui nou război.-

c.) Ţărani Jud. Arad-

Starea de spirit în rândurile ţărănimii sărace şi mijlocase în acest sector este nemulţumitoare, datorită faptului că nu se pot aproviziona cu cele necesare în vederea ierni, din cauza urcării preţurilor la articolele necesare pentru acel sezon.-

În ceace priveşte chiaburimea, se observă că aceştia nu-şi mai plasează produsele agricole în vederea însămanţării de toamnă.-

Din lipsă de cereală, ei sunt chiar nevoiți ca și aceasta categorie să caute să se aprovizioneze de pe piața, cu cerealele cu prețurile existente, pentru a putea face față însămânțările de toamnă și a-și asigura hrana familiilor.-

Țărănimea în general socotește, că campania de colectare, s, a făcut exagerat și că nu s, a ținut seama de recolta mediocră a acestui an, cu toate că s, a depus eforturile de muncă pentru planul de însămânțări să fie realizată, plan care a și fost dus la îndeplinire, dar din cauza timpului nefavorabil din luna Aprilie și Mai, în care timp a lipsit ploile recolte de grau, a suferit și a eșit slabă.-

c/ Tărani Jud. Severin

Țărănimea săracă și în special regiunea în regiunea muntoasă a Teregovei, este nemulțumită, întrucât nu se poate face grâu și porumb suficiente alimentării, iar prin cooperativă nu se aduce aceste articole, în cantități necesare, la fel coasele și fierile de plug, într, o cantitate mică, îngreunând prin acest fel munca câmpului.

Din aceasta cauza - țărănimea este obligată de a-și cumpăra aceste articole în Magazinele de Stat la distanțe mari și cu prețuri mărite. La fel la țărănimea săracă la fel se constată nemulțumirea este mare din cauza lemnului de foc, întrucât este interzis de a se tăia din păduri, iar I.P.E.I.L.-ul nu a luat nici o măsură, până în prezent pentru aprovizionarea țărănimii cu lemne de foc.

c/ Tărani Jud. Caraș

Starea de spirit a țăranilor din acest sector este foarte nemulțumită, în ce privește colectările de cereale, deoarece cota fixată este prea mare, iar suprafețele însămânțate cu grâu, nu a produs cantitatea însămânțată așteptată.

Țăranii din comunele Clocotici, Carasova, Rafnic, și Tigvaniul Mare, sunt nemulțumiți, pentru faptul, că nu li s, a primit graul, de către COMCEREAL, deoarece este incolțit și conține multe corpuri străine, aceasta cauza a produs o stare de spirit și a dat loc la nemulțumiri și comentarii, că ei nu sunt vinovați, deoarece aceasta este rezultatul recoltei și a treierii.

Se mai observă că sunt nemulțumiți și neliniștiți pentru faptul, că graul este majoritatea incolțit, și nu va fi bun de însămânțat, de asemenea se observă nemulțumiri din partea țăranilor, deoarece Comitetul Provizoriu a luat hotărârea ca în acest an, să se însămânțeze mai mult grau, ca

anul trecut, și tocmai în acest an când grâu de sămânța este incolțit. Taranii din com. Berzovia comentează pe Gospodăria Agricolă din acea comună este rău administrată, deoarece a rămas ovăzul netăiat la timp, fiind încă pe locuri de recoltă, unde aproape stă el, (ridică) stricându-se majoritatea din el.

d/ Funcționari - Jud. Timis- Arad

Starea de spirit în rândurile funcționarilor din aceste sectoare, este liniștită. Se observă unele nemulțumiri în rândurile acestora, datorită încă salarizării, care o parte din ei, se consideră că nu au fost just încadrați, și nici nu li s, au luat în considerare contestațiile de încadrare, rămânând o bună parte din ei tot în categoriile în care au fost încadrați la prima încadrare. Cu privire la salariu, se observă comentarii în rândurile lor, că salariile sunt prea mici față de nevoile consumațiile familiare, față și de prețurile dela articolele alimentare necesare în vederea iernii, care sunt încontinuuă creștere.-

Cu toate aceste nemulțumiri, care se observă în rândurile lor, nu s, au semnalat cazuri de manifestație ostile față de regimului și a măsurilor luate.-

d/ Funcționari - Jud. Severin - Caras

În rândurile funcționarilor din SOVROM-METAL Reșița, se comentează asupra orelor suplimentare că nu se plătește de către conducerea uzinelor. S. observă deasemenea în rândurile funcționarilor publici din teritoriul rural, ca învățători și funcționari dela Comitetele Provizorii, asupra salarizării, comentând că nu pot face față nici pe jumătate, existenței cu aceste salarii, pe care ei le primesc, deoarece sunt prea mici față de cele din trecut.

Aceste nemulțumiri, din categoria acestor funcționari s, au semnalat și în rândurile din sectorul Severin,-

În general funcționari sunt nemulțumiți, din cauza lipsei de alimente pe piațe și în magazinele de Stat, care a început să se resimte lipsa, nefiind în cantități suficientă aprovizionării populației.

În sectorul Severin, orașul Caransebeș, nu există nici un restaurant, unde funcționarii care sunt chemați pentru diferite treburi oficiale, au au posibilitate de a mânca, în lipsa de restaurante.

e/ Militarii - Jud. Timiș - Arad

Starea de spirit în rândurile militarilor în aceste sectoare, este liniștită. Nu s-au observat în rândurile militarilor nemulțumiri, prea mari, care se determină la manifestări fățise, ostile regimului. Aceștia sunt mulțumiți, în felul lor, de grija și atenția dată de Guvern, prin faptul că sunt ajutați cu efecte și alimentații (alimente). Totuși se observă nemulțumiri și îngrijorări în rândurile familiilor ofițerilor, care au rămas în aceste localități în urma deplasărilor unităților militare din aceste garnizoane, - comentând între ei, că situația, internă și internațională nu este chiar clară și că e posibil a se declanșa un nou război, discutând că vor avea iarăși de suferit depe urma soților lor.

e/ Militarii - Jud. Severin - Caras

În rândurile militarilor din aceste sectoare, se observă a fi mulțumiți de situația lor și de felul cum sunt tratați, nemulțumirea se observă într-o oarecare măsură în garnizoane Lugoj și Caransebeș, din cauza cazării adică lipsa de spațiu localitiv pentru ofițeri și subofițeri căsătoriți.-

Se observă (în) unele nemulțumiri în rândurile militarilor, din M.A.I. Șef de Posturi, de Miliție, pentru faptul că aceste sunt mereu schimbați dintr-un loc într-altul. Purtând grija, că vor fi dați afară din serviciu, fiind expuși a rămâne pe drumul cu familiile lor.

f/ Studenti și Elevi, Jud. (Severin) Timiș-Arad

În rândurile studenților din aceste localități nu s-au semnalat cazuri și manifestări ostile regimului, aceștia au fost preocupați cu examenele de admitere și restante iar în momentul de față se găsesc din nou în cursurile anului.

De asemenea elevii, au terminat examenele de corigență și admitere și sunt în preajma începerii a noului an școlar.

În rândurile elevilor nu s-au observat atmosfere, ce și-ar fi dat loc, la discuții și comentarii defavorabile regimului. Cu atât mai mult, elevii sunt mulțumiți de grija și măsurile luate pentru faptul, de a li se organiza cămine și cu întocmirea programului, anual, de învățământ.

f/ Studenti și elevi, Jud. Severin - Caras

Starea de spirit a studenților și elevilor în aceste sectoare, este liniștită. Nu s-au semnalat în rândurile studenților și elevilor până în prezent, nemulțumiri și nici manifestații ostile regimului. Aceștia sunt mulțumiți de felul cum s-au ținut examenele de corigență și de admitere.-

g/ Naționalități conlocuitoare - Jud. Arad-Timis1.- Maghiari,

Starea de spirit în rândurile populației maghiare, a început să devină neliniștită în aceste sectoare, datorită știrilor intensă care circulă cu privire la izbucnirea unui nou război, precum și la mișcările de trupe sovietice care au fost în trecere și care s-au instalat în aceste localități.

O mare îngrijorare le-a produs și evenimentele politice din ultimul timp petrecute în Ungaria, referitor la procesul lui spionilor și trădătorilor Raik și clica lui. Manifestări din partea elementelor naționaliste maghiare și șoviniste în această perioadă de timp dela sinteza ns. anterioară nu ne-a fost semnalată.

Se observă unele nemulțumiri în rândurile populației maghiare, datorită faptului, că tendința de urcare a prețurilor la articolele alimentare este în creștere.

2.- Evrei

Starea de spirit în rândurile populației evrești este oarecum neliniștită, și agitată pentru faptul că nu pot obține aprobări pentru emigrare în Statul Israel. În ultimul timp s-au observat din partea acestora că majoritatea din evrei, care au avut în trecut poziții și situații materiale, fiind exploatați prin diferitele posibilități ce le avea, comerț, industrii, etc. văzându-și aceste posibilități spulberate, au încercat pe toate căile pentru a emigra în Statul Israel.

Neputând obține aprobare, de repatriere, aceștia își manifestă nemulțumirea și caută să se plaseze în diferite posturi de răspundere, la instituții de Stat, fiind și în preajma eliberării buletinelor de Biroul Populației, pentru a nu fi găsiți fără servicii, aceștia caută să fie plasați în câmpul muncii, pentru a nu fi trimiși la alte munci mai grele.-

211 908

3.- Germani

Starea de spirit în rândurile populației germane, se observă a fi neliniștită, pentru faptul, că li s, au ridicat livretele militare, și circulă șvonul, că nu vor primi buletine de înscriere la Biroul de Populației, urmând ca după terminarea înscrierilor la Biroul Populației, toți să fie ridicați și trimiși din țară.

Cu toate acestea nu s, au semnalat din partea populației germane, manifestațiuni fățișe pestile regimului.

O stare de nemulțumire s, au observat în ultimul timp în rândurile populației germane din comuna Stamora Germană, unde au fost numiți ca profesori, anumite elemente care au avut rolul de conducere în organizațiile grupului etnic german.-

4.- Sârbii.

Starea de spirit în rândurile populației sârbe din aceste sectoare, continuă să fie încordată și neliniștită din cauza evenimentelor politice. Manifestări din partea cetățenilor de naționalitatea sârbă n, au fost semnalată în comuna Checia Jud. Timiș-Tor. din partea indivizilor SUCHICI SOVA, și LIDON VELYIR din aceeaș comună, care au spus că așa cum este astăzi a fost și în anul 1933, numitul MILON VELYIR afirmă că are aparat de radio, când ascultă Bucureștiul îi vine să dea cu piciorul în aparat că numai minciuni spune. S, au luat măsuri de ținerea lor în supraveghere.

Alt caz de manifestare a mai fost semnalat și din partea fostului preot, CHENU PETROVICI, din comuna Parta, Timiș Tor. care a(amenințat) renunțat la meserie de preot și în prezent este spicker la postul de radiodifuziune București, care a afirmat fiind în concediu în comuna Parta față de un informator, că îi pare rău că s, a lăsat de haine de preot, și că regretă de cuvintele pe care le-a spus la radio, la adresa lui Tito, și că ar vrea să scape de acest post, rezultând de aceasta, că susnumitul este un adept al ideilor titoiste.

g/ Naționalități conlocuitoare Jud. S. verin-Caras

1.- Maghiari

Starea de spirit a populației maghiare, din aceste sectoare este neliniștită în legătura cu mișcarea trupelor sovietice l și mișcarea trupelor române care este plecată pe manevrelă de toamnă, toate acestea însă fiind legate de chestiunea izbucnirii unui nou războiu, întrun timp foarte

212 909

timp foarte scurt.

Se observă din partea populației maghiare, în general, care continue să fie sub influență preoților romano-Catolici, care caută ca să-i atragă într-un număr cât mai mare înspre biserică și să infiltreze în ei ideea naționalistă, preoții romano-catolici, ducând o propagandă prin care caută, să arate populației că regimul de astăzi persucută populația în cadrul religiei.

2.- Evrei.

Starea de spirit a populației evrești în număr redus în aceste sectoare, este neliniștită, pentru faptul că o mare parte din ei au intenționat să repatrieze în Statul Israel în vederea cărui scop, au făcut demersuri necesare pentru plecare și nu au primit până în prezent aprobare.

În(rândura) rândurile evreilor mai înstăriți foști exploataatori, se comentează faptul, că foștii legionari și hitleristi, sunt plasați în câmpul muncii, iar evrei tehnicieni sunt(astrografi) refuzați de către Oficiul repartizării brațelor de muncă, chiar dacă sunt specialiști, motivând că sunt foști exploataatori. Caz concret. În sectorul Lugoj, numitul BARAT LUDOVIC, la fel unii foști exploataatori excluși din Partid s, au scos din posturi de răspundere discută, că nici în acest regim nu sunt lăsați în pace.

3.- Germani

În rândurile populației germane din aceste sectoare sunt nemulțumiri în urma pierderii, cetățeniei celor care au fost în trupele S.S. și în rândurile elementelor cinstite germane, care comentează în mod defavorabil, faptul că nici până în prezent nu s, a trecut în mod serios la organizarea organizației democratice antifasciste.-

4.- Sârbi.

În rândurile populației sârbe din aceste sectoare, se observă o stare de neliniște datorită evenimentelor politice din Ungaria,

În rândurile acestora și în special acelor din comunele Socolcampa, și Zlatița continuă să circule șvonul, referitor la ocuparea Banatului de către Tito, cum și în rândurile acelor din Clisură, comentându-se că chiar pentru aceasta au luptat în ilegalitate ca partizani. Aceste discuții și comentarii le colportează în special cei care au fost voluntari în armata lui Tito. Ingrijorând în acest fel și restul populației, cu privire la izbucnirea unui nou răz.

război, comentându-se în rândurile celorlalți că vor avea și ei de suferit pentru cei care susțin pe Tito.

h/ Culte și secte religioase Jud. Timiș-Arad

1.- Romano-catolici

Credincioșii acestui cult, se observă că frecvența în număr foarte mare biserica și zilele de sărbători și Duminică și chiar în celelalte zile.

În ceea ce privește preoții acestui cult nu s-a manifestat pe teren fățiș, însă se observă o mare îngrijorare în rândurile acestora, în urma măsurilor luate față de călugăriile acestui cult. Aceștia deși nu duc o activitate fățișă totuși sub masca religiei, continuă să desfășoare o vie activitate și propagandă șovină, căutând să atragă cât mai mulți aderenți în jurul bisericii din sânul populației maghiare.-

2.- Greco-catolici

În rândurile acestora, starea de spirit se prezintă liniștită. Aceștia fiind puțini la număr majoritatea trecând la ortodoxie, iar cei care au mai rămas continuă să frecventeze biserica romano-catolică.-

3.- Ortodox

Nimic deosebit de semnalat față de sinteza noastră anterioară.-

4.- Reformați

În rândurile acestora s-au observat a fi împărțiți în două categorii: o parte activează U.P.M., care reprezintă conducerea acestei organizații, iar a doua categorie, stă în absolută pasivitate în ceea ce privește politicul, făcând doar cercuri religioase cu romano-catolicii, adică rezervându-se exclusiv la manifestările religioase.-

5.- Evrei ortodoxi și neologi

În rândurile acestora în ultimul timp nu s-au observat a fi depusă o activitate remarcabilă. Aceștia s-au pregătit în vederea sărbătorilor lor,

Ortodoxi sârbi

Nimic de semnalat

Baptisti

Acest cult și în prezent are aceeași ținută ca și în trecut, făcând politică tacită anglo-americană. În rândurile acestei categorii se comentează, că anul viitor va avea loc în America un congres mondial, cu care ocazie va cere o li-

o liberate perfectă acestui cult, pentru toți membri din toate țările.-

Adventisti de ziua 7-a.

Nimic deosebit de semnalat.-

Martorii lui, Jehova

La rândurile acestei secte, se observă nemulțumirea datorită faptului, că aceștia au primit ordin de disolvare complectă a acestei secte, fapt care a creat, în rândurile lor o stare de spirit nemulțumitoare. Din informația acestia ar intenționa să se încadreze în alte culte și secte pentru ca în felul acesta să se aibe posibilitate să desfășoare activitate religioasă mai departe.-

Penticostalistii:

Nimic deosebit de semnalat.-

h/ Culte și secte religioase - Jyd. Severin - Caras

1.- Romano-catolici

În rândurile acestora se observă unele frământări, în urma unor măsuri ce s, au luat în unele părți cu privire la mănăstirile și maicile dela acesti cult.

Activitatea acestora, se mărginește la frecventarea bisericii într, un număr destul de mare, predici ținute de preoții în biserică,

2.- Greco-catolici: Nimic deosebit de semnalat

3.- Secta Penticostalistă

În rândurile credincioșilor acestei secte se observă o activitate, care s, au înscădrat într, un număr destul de mare, și la care participă și ortodoxi, în special tineri între 14-30 ani, dintre elementele mai înstărite.-

Sedintele lor de rugăciuni se țin la casele diferiților cetățeni, fără nici o autorizație legală. În rândurile acestora se ducă o mare propagandă că o mare parte din ei au primit duhul sfânt și pentru acest motiv, participă numeroși țărani propovăduindu-se în rândurile acestora va fi sfârșitul lumii,- fiindcă lumea este rea și nu vrea să mai creadă în Dumnezeu.

4.- Secta Baptistă

În rândurile Baptilștilor din raza acestor sectoase, se observă o activitate prin recrutarea de noi membrii, căutând pe toate căile posibile să lămurească populația

215 412
că pot veni în rândurile lor fără frică, ei nu sunt contra regimului, că acești regim a deschis bisericile care erau închise și făcute cinematografe.--

B. ACTIVITATEA POLITICA

a/ Partidul Muncitoresc Român - Jud.Timi-Arad

Își menține aceeași conducere și organizare ca și în trecut. În ultimul timp a desfășurat o intensă activitate în special în domeniul lămuririi țărănimii în problema desmiriștitului și a pregătirii campaniei însămânțărilor de toamnă.

Pe teren ideologic și cultural s,a insistat asupra importanței sărbătoririi a zilei "SCANTEIA" ținându-se conferințe, de către organele de Partid, PMR.

Se continuă activitatea verificării membrilor de Partid, reeșind în relief justetea cu care apreciază subcomisiile de verificare, activitatea membrilor de Partid în fapte bune și greșeli.--

b/ Organizație Frontul Plugarilor

Își menține aceeași conducere ca și în trecut. Din punct de vedere al activității se califică slab și în special slab în județ unde se semnalează că nu se țin nici un fel de ședințe, cu caracter politic, administrativ, organizatoric, fapt prin care se explică neridicarea nivelului politic și ideologic al membrilor acestui Partid și greșelile pe care le comit în problema colectărilor și a colectivizării.--

c/ Uniunea Populară maghiară

Își menține aceeași conducere ca și în trecut.--

În cursul ultimelor săptămâni nu s,a semnalat nimic deosebit în activitatea Partidului, aceasta rezumându-se mai mult în munca culturală și în executarea dispozițiilor județene PMR Arad Timișoara date cu diferite evenimente administrative și politice.

B. ACTIVITATEA POLITICA

Partidul Muncitoresc Român, Jud.Severin și Caraș

În cece privește organizarea în aceste sectoare și a menținut aceeași sistem de organizare ca și în trecut. În decursul celor două săptămâni expirate s,a prelucrat expunerea Tov.Gh.Dej. Activitatea propagandistică, este dusă prin ținerea de cursul serare, prin diferite lozinci, năr de perete, agitatorii și îndrumători din uzine și dala sate.

216 913
Cu toate aceasta se observe că țăranii dela sate nu sunt lămurii așa cum trebuie, în cece privește colectările, despre care țăranii nu sunt mulțumiți nefavorabil.

b/ Frontul Plugarilor

La acest partid s,a început reorganizarea conducătorilor, intrucat în ultimul timp munca lor era inexistentă,

S,a observat o delăsare, din partea acestora, datorită faptului, că în rândurile acestei organizații se infiltrase elemente chibure, dubioase care odată cu descoperirea lor a început să fie îndepărtați din acest partid.

Activitate politică intensă nu s,a observat, a fi dusă din partea acestora, deoarece le lipsește cadrele care să fie bine documentați în munca de lămurire, în rândurile membrilor acestui partid.

c/ Uniunea Populară Maghiară,

În rândurile membrilor acestei organizații nu s,a văzut a fi depusă o activitate, prea mare, din partea membrilor acestei organizații, este de dorit, ca să se intensifice munca de lămurire, în rândurile membrilor acestei organizații, care lasă de dorit, și care în urma svonurilor care circulă referitor la izbucnirea unui nou război, sunt foarte neliniștiți, cazul procesului abtandei lui Raik, din Ungaria a provocat în rândurile acestora o mare neliniște discutându-se în rândurile lor, că nu se știe cum se va soluționa aceasta chestiune.-

C.ACTIVITATEA SUBVERSIVA SI REACTIONARA

1.- Organizații subversivă

a/ Legionari- Jud.Timis

Se observă că în urma depistărilor făcute, legionarii rămași neorganizați caută să reorganizează de a forma un centru pe regionala, care să conducă și să unească toată rămășițele legionare, rămase nedepistate până în prezent, cu activitate precum și cei urmăriți.

Se observă regruparea unui nucleu la Facultatea de Agronomie Timișoara, care sunt ținuți în supravegherea și la momentul oportun vor fi depistați.-

b/ P.N.T. MANIU

În rândurile elementelor P.N.T. Maniu, se observă, o abținere dela propagandă fățișă și manifestări,

217 914

in urma reținerilor făcute in ultimul timp, in cadrul organizațiilor depistate, "1 Organizația de Rezistență și Luptă a Partizanilor impotriva comunistilor" .-

Totuși elemente maniste, pătrunse in întreprinderi, caută a se regrupa fără a se vedea alt scop, din partea lor de activitate. Toate aceste elemente sunt ținute in supra-văghere.-

2.- Alte grupări reactionare

a/ P.N.L. Brătianu

In ultimul timp cei mai activi, membri de Partid din Comitetul de conducere, este Dr.N.Fărcășanu, Dr.Dimitriu Nistor, avocat, inginer CRISAN, frații POBORAN, și alții.- elemente polarizate, care se întâlnesc din când in când in casa lui Fărcășianu, altă activitate nu s-au observat din partea acestora.-

b/ P.N.L. BEJAN

Se observă in rândurile membrilor P.N.L. Bejan o deosorientare in cece privește activitatea lor prin faptul, că Ilie Toma a anunțat căci cu Petre BEJAN, și oameni ca Dr.avocat GRIGU NICOLAE, care se țin numai de chefuri nu se poate duce activitate politică, deci să observă că Ilie Toma intenționează să-și creeze un grup, cu care se activeze mai departe.-

c/ P.S.D.I. : Nicic deosebit de semnalat.-

C. ACTIVITATEA SUBVERSIVA SI REACTIONARA

1.- Organizații subversive

a/ Legionarii - Jud. Arad

Se observă din partea elementelor legionare, care nu au fost depistate până in prezent, o alăturare de elementelechiaburești, P.N.T. MANIU, cu care încearcă a se da la acțiuni regimului nostru de democrație populară, cu manifestări reactionare, intrând chiar și in organizațiile subversive de tip manist. Odată cu depistarea organizațiilor subversive legionare, o parte din elementele organizate puține la număr, nu au putut fi prinse devenind fugare, care la rândul lor au sondat joncțiunea cu elemente maniste organizate, trăgând și in urma lor și pe acele care au rămas inițial neorganizate subversivi. Astfel se explică că in sectorul acesta, organizațiile subversive de tip Manist descoperite ulterior, a avut in rândurile lor și elemente legionare.-

b/ P.N.T.Maniu

218 915

Ca structura politică organizată, aceştia au caracterul definit subversiv, şi dau oarece în apropierea diferitelor forme de organizare care s,ar potrivea cerinţelor lor, huliganice, recurgând la diferite metode. Ca aspect la suprafaţa par inofensive, dar penetrându-se bine în rândurile lor s,a constatat că prezintă acelaşi mare pericol ca şi legionarii şi că elementele maniste organizate, nu ţin cont de nuanţă politică şi primesc în rândurile lor tot felul de elemente duşmane regimului nostru, până şi bandiţi ordinari numai pentru a-şi atinge scopul urmărit.

În acest sector în ultimul timp s,a constatat că alături de elementele maniste s,au asociat legionari, liberali , brătenişti, sau Bejenişti elemente militare deblocate, catolici, capitalişti şi chiaburi apolitic, constituind un întreg nedefinit din punct de vedere politic, dar ca scop şi activitate urmăresc restabilirea regimului nostru, prin acţiunea aşa ziselor Bunde de partizani, care parca primesc directivele sus.

Deşi în această direcţie deţinem unele informaţii, care ar preciza părerea noastră, nu posedăm, suficientele date concrete pentru a cunoaşte firul real al activităţii această cunoscându-se de noi, numai pe grupuri parţiale. Astfel se prezintă problema subversivă naţional, cărămistă care există în acest sector, şi pe care considerăm de prezent ca una din cele mai acute. Într,un cât în Jud.Arad Maniu a avut suficiente aderenţi din pătură muncitorească şi cultă, ţărănească din care cauză alături de el se semnalează şi unele elemente din P.S.D.I.

National Liberal Brătianu

Activitatea ce o desfăşoară, acest partid, în prezent nu se poate defini, pentru că nu se constată nimic organizat. Toate dispoziţiunile ce se transmit în cadrul organizaţiei şi propaganda se face de la om la om, în cercurile restrânse familiare, la întâlniri ocazionale,

Un comentariu în rândurile lor este problema concentrării ofiţerilor de rezervă, şi de care se cramponează a fi un indiciu de declanşare a unui nou război mondial şi de care uzează căutând a convinge pe membrii lor de partid, care intră în această categorie, să fie atenţi, în această perioadă şi să nu şovăie, până la momentul aşa zis "oportun" şi să-şi facă datoria lor de membri de

219 716

lor de membrii de Partid.-

Partidul Național Liberal Bejan

În ultimul timp în rândurile membrilor acestui partid nu s-au manifestat nici o activitate și nici a fi primit dispozițiuni în sensul de organizare și activitate, care pare a fi stagnat într-un moment și aceasta din cauza unor afirmațiuni, a uneia dintre membri Județene P.M.R. Bejan, că Tătărescu ar tatona o împăciure cu P.N.L. Brătianu și că ar încerca să-și regnezeze forțele într-un singur partid liberal.

Sin acesteia ca și cei din P.N.L. Brătianu comentează aceaș problemă cu singură deosebire, că nu fac uz de nemulțumirile locale, ce se ivesc, pentru a discredita regimul nostru deoarece în aceste direcție au dispozițiuni, dar pu subascuns lasă impresia nesinceră.

P.S.D.I.

În rândurile membrilor acestui partid, nu se observă aduce nici o activitate politică deschisă, doar comentări, în cercurile restrânse, asupra situației politice internaționale, ca urmând a se produce schimbări, din care comentarii se deduce panta naționalistă pe care au plecat.-

O parte din aceste elemente au o situațiematerială bună,-

C. ACTIVITATEA SUBVERSIVĂ SI REACTIONARĂ

1.- Organizația subversivă Jud. Severin 5 Caras

a/ Legionari

Acestia în urma loviturilor primite în prezent nu s-a observat a depune vre-o activitate organizată, Elementele identificate sunt în curs de depăstare.

Se feresc de a ține contact între ei, și de a se întări pentru a nu atrage atenția organelor de Stat, pentru a nu fi supravegheați.

b/ Național Tărăniști

Acestia duc, o propagandă tacită de la om la om, fără a avea manifestări fățișe contra regimului.-

c/ P.N.L. Brătianu

În rândurile membrilor acestui partid, se observă că foștii conducători întrețin între ei legături de prietenie, nu s-au semnalat din partea lor, manifestări ostile contra regimului sau aduce o propagandă fățișă decât, de la om la om, și întâlniri familiare și în cercuri restrânse a membrilor

P.N.L. Bojan

220

917

Din partea membrilor acestui Partid, nu s, au observat a depune nici o activitate, sau tendințe de organizare.-

P.S.D.I.: Nimic deosebit de semnalat.-

3.- Manifestările reacțiunii:

Timiș-Arad, Severin, Caraș

Investigații și acte ostile: Nu s, au semnalat

Dețineri de armament: Nu au fost cazuri

Manifeste și inscripții: Nu au fost cazuri

Acte de sabotaj : Nu s, au semnalat

Acte de teroare: Nu au fost cazuri

Treceri de frontiere , cele raportate și înaintate cu raportul nostru Nr.24999, din 12, Sept, 24997, din 12 Sept, a.c, Nr.25123, din 12, Sept, a.c., 25113, din 12 Sept a.c., Nr.25205, din 13,- Sept a.c., 25519, din 17 Sept a,c, 25767, din 19 Sept, 25827, din 20, Sept, a.c., 25807, din 20, Sept a,c, 21407, din 21, Sept a.c, au fost raportat și înaintate pe linie operativă.-

-00000-

Doc. 8

14 noiembrie 1949. *Sinteză informativă bilunară a situației din industrie*, întocmită de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara către Direcțiunea Securității Poporului București pe perioada 1 – 15 noiembrie 1949.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, vol 3, ff. 60 – 62)

- 2 -

DIRECTIUNEA REGIONALA A SECURITATII POPORULUI

Deficienta TIMISOARA dusmanul de clasa,
incendii, distrugerii sau defectarii importante de
Nr.2/282ol din 14 Noembrie 1949

Deasemenea Către
DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII POPORULUI

BUCURESTI

S I N T E Z A I N F O R M A T I V A

/bilunară pe interval de 1-15 XI.a.c.

PROBLEMA INDUSTRIEI

I.

a/ In industria prelucrătoare din raza acestei Direcțiuni afară de Reșița care urmează a Vă raporta ulterior, am constatat că continuă a persista în deficiențele semnalate de noi în sinteza noastră anterioară, din punct de vedere al aprovizionării cu materiale prime. Ca de exemplu la Fabrica Electro-Banat din Timișoara realizarea producției e amenințată de neprimirea materialelor la timp ca tablă galvanizată, tablă neagră, lipsă de sârmă comandată dela Câmpia Turzii din Cluj, deși din partea conducerii uzinelor s-au făcut toate demersurile.-

Deasemenea încă persistă greutatea semnalate la Uzinele Magheru din Topleț.-

La fel ni semnalează că Fabrica "VICTORIA" din Arad, va întâmpina mari greutăți în realizarea planului din cauza lipsei rulmenților, care trebuia să fie repartizată de către CIMP din București. Tot la aceeași uzină se resimte și lipsa de oțel, care urmează să primească dela Uzinele din Hunedoara. Dealtfel fabrica Victoria a fost avizată că s-a expedit oțelul.

Lipsă de brațe de muncă calificată și necalificată, constituie iar o problemă generală în toate ramurile de industrie.-

In afară de deficiențele susmenționate în celălalte industrii se prevede că producția va putea fi îndeplinită, ba în unele industrii chiar depășite.

In ceace privește industria extractivă minieră in intervalul de 5-12 Noembrie a.c. nu avem nimic deosebit de semnalat față de cele raportate in sintezele noastre anterioare.

642 2

Deficiențe provenite de dușmanul de clasă, ca incendii, distrugeri sau defectări importante de mașini sau motoare nu ni s, au semnalat.-

Deasemenea suspectii ținuti în supravegherea noastră nu s, au manifestat în aceasta perioadă sub nici o formă.-

b./ În ramura industriei textile prelucrătoare față de sinteza noastră anterioară se arată o oarecare îmbunătățire a situației, deoarece s, a avizat că firele de bumbac vor fi expediate, așa că în caz dacă se vor primi bumbacul avizat, atunci la sfârșitul lunii planul va fi îndeplinit ba chiar în unele sectoare depășite.

Un alt factor care frânează bunul mers al producției în ramura textilă (țesătorii) este lipsa brațelor de muncă calificată (țesătoare) din care cauză se repartizează de către Oficiul de repartizarea a brațelor de muncă țesătoare începătoare, care trece un timp până când poate da randamentul cerut. Caz concret la Fabrica "Maco" din Timișoara, unde se resimte mai accentuat lipsa de țesătoare pregătite. Tot la aceeași fabrică ni s, a semnalat și lipsa de fire de băteala care nu a fost expediată de către Filatura de Bumbac Olga Bancic din Zărefoaie Jud. Dâmbovița, cu toate urgentările făcute de această industrie.

Fabricile tricotate întâmpină o mare greutate în realizarea planului din cauza lipsei de ace de tricotat, care formează problema cea mai acută în această ramură de producție, care se poate rezolva foarte greu din cauza că aceste ace provin din import.-

În sectorul industrial de această branșă pe această perioadă nu am avut cazuri de sabotaj, nici deficiențe de ordin tehnic prin distrugerea a utilajului care ar frâna bunul mers al producției.-

Starea de spirit a muncitorilor din toate ramurile de industrie în general este liniștită. Din punct de vedere al salarizării nu mai comentează ci caută să-și îmbunătățească situația prin ridicarea și atingerea normei.

Nemulțumiri mai accentuate nu ni s, au semnalat decât comentări defavorabile regimului din cauza scumpeții mai ales pe piața alimentară cât și lipsa totală a

a unor alimente de prima necesitate, ca ulei, untură, și nici cooperativelor nefiind aprovizionate cu aceste articole alimentare.

Ei comentează că ridică mereu norma și din cauza prețurilor exagerate de la piața salariul lor nu ajunge nici pentru a face față întreținerii lor (hrana) nemaiavând de celelalte necesități ca îmbrăcăminte, chirie etc. Aceste comentarii sunt canalizate de elementele reacționare, care într-un mod obscur caută să ponegrească realizările guvernului.

In concluzie: în acest interval de timp la industriile dușmanul de clasă nu a desfășurat activitate pentru a stânjeni bunul mers al producției.

Propuneri: Pentru a ajunge ca industriile textile să-și poată realiza programul în bune condițiuni, propunem ca filaturile din țară să accelereze livrarea firelor industriilor textile prelucrătoare.

Deasemenea propunem ca industriile care au comenzi de materiale să le expediază la timp, iar în caz dacă nu pot face față acestor comenzi, să înștiințeze imediat industriile respective, pentru a putea lua din timp măsuri pentru a putea procura materialul din altă parte.

Funcționarilor Regionali să, ar fi întâmplat ca ei să frâneze execuția unei comenzi sau prin alte mijloace să saboteze aprovizionarea cu materiale necesare. Vinevat de aceasta în mică măsură se face Direcția E. din București care repartizează materialele cu mari întârzieri.

Doc. 9

1949 - 1950. *Sinteză asupra spiritului și nemulțumirilor populației (germane, sârbe, maghiare, bulgare) din mediul rural a județului Timiș.*

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, ff 137 - 151)

Problema: spiritul general rural

SINEZA ASUPRA SPIRITULUI SI NEMULȚUMIRILOR A
POPULAȚIEI DE TERITORIUL RURAL, A JUDEȚULUI:

Agentul: B-508.-Variaș

Populația germană:

Tărâna germană, care este în majoritate în această comună din populația germană, are numeroase nemulțumiri atât pe teren social cât și politic.

Nemulțumirile sociale putem lumina prin arătarea situației acestora din punct de vedere existențial.

Atât în comuna Variaș cât și împrejurimi, populația germană a pierdut averea sa prin expropriere, lucru care a aruncat pe acest strat social la un nivel în ultimele 4 ani, care corespunde unui nivel total sărăcit.

Analizând acest lucru din mai multe puncte de vedere, găsim că alături de exproprierea lor, prin care acești naționaliști au pierdut pământul lor și casele lor, lucru care încă nu influența atât nemulțumirile lor existențiale, au fost în ultimele trei ani atât persecutați din partea sârbilor și coloniștilor, că a fost lor imposibil o recalificare sau încadrare în câmpul muncii, pentru câștigarea existenței.

Straturile muncitorești germane împreună cu fosta chiaburi-mea germană, a fost oprit din partea organelor sindicaliste în această regiune - conduse din partea sârbilor și coloniștilor - de a se încadra în câmpul muncii agricole pe baza contractelor colective. Astfel au fost exploatate din partea acestora în contra salariilor așa de minime că nu a ajuns niciodată nici pentru acoperirea pâinii zilnice.

Desigur că din cauza această germani nici nu au lucrat, trăind din vânzările lor din casă și rămășițele din averea lor avute. Insa acest lucru puteau se face numai puțini dintre acești, cam până în anul 1948, de când acești au fost nevoiți a se încadra cu orice preț în agricultura.

Prin formarea Fermelor de Stat, avea acest strat social speranța că vor fi favorizați în agricultura, ca elemente de specialitate.

20
159/178

Acest lucru în credința că vor fi în acest sens utili agriculturii ca oameni recunoscuți ca specialiști, cu drepturile egale, privitor la încadrarea lor pe baza de salarizare prescrisă.

Însă nici aceste speranțe nu au fost efectuate niciodată lor, fiindcă, coloniști și mai ales Basarabieni, de ură și gelozie au cautat prin mijloace politice și teroare a înlătura treptat pe germani din câmpul muncii a fermelor de stat.

Astfel au fost majoritatea germanilor în toate sate germane excluse /cca.70-90%:/ din Sindicatele Agricole, rămânând astfel privitor la salariul lor, la placul sârbilor și coloniștilor.

Această situația nu s-a schimbat nici până azi. -Un singur lucru care nu apasă din punct de vedere politic acest strat social este "teroarea sârbilor". -Însă șvabi ca oameni foarte închipuiți și nu uitând jafurile lor săvârșite față de ei, cât și teroarea aplicată lor, se abțin de ei.

Ca exemplu chiaburimea sârbă, caută o apropiere și colaborare cu șvabi țărani, oferind lor și casa și masa, pentru a exploata în munca comună pământul lor. - Însă până în prezent nici un șvab nu a fost dispus în această regiune a se asocia în acest sens cu sârbi.

Astfel constatăm că populația germană în general 90%-trăiește într-o mizerie, fiind foarte nemulțumit cu situația lor socială, neavând pentru iarna acoperit nici pâinea lor. -Acești nu au cartelele lor de alimente și îmbrăcăminte, în afară de acei cari sunt angajați și azi mai la fermele de stat sau fabrici provinciale, percentual însă abea 15% din populația germană. -Luând situația acestora, ca elemente încadrate în câmpul muncii găsim că venitul lor nu acopere necesitățile minime. -Acest lucru fiindcă în general câte un om, care este încadrat ca lucrător are sarcini grele față de familia sa, întreținând alți din familia cari nu au posibilitatea de a lucra undeva. Este o situație excepțională la șvabi față de celelalte naționalități. -Având în vedere că cam fiecare familie are fost membri activi în mișcările naziste-politice, apoi fost SS. -Iști cari au fost eliminați din muncă sau posibilitatea de a se încadra în câmpul muncii, câștigă dintre aceste familii numai rar câte un membru al familiei, întreținând pe celelalte. -

466 139

Pischia:

ASTFEL STABILIM CA POPULATIA GERMANA TRAIESTE INTRO NEMULTUMIREA CARE A AJUNS LA UN PLAFON, - DUPA EI INSUPORTABIL DIN PUNCT DE VEDERE EXISTENTIAL.-Acest lucru desigur,luând generalizând percentual situația acestora.-

Găsim in regiunea germană al apusului Banatului însă un număr mare de germani,cari sau plasat la Căile Ferate și șantiere, cât și in orașe in fabrici,ca muncitori.-Acest ~~stara~~ strat are o situația mai favorabilă,arătând o oarecare mulțumire din punct de vedere existențial.-

Un număr total redus al șvabilor cari au mai pământ,ca neexpropriati sau chiar inproprietariți,caută a scăpa azi de pământul lor.-

Acest lucru fiindcă nu sunt mulțumiți cu cota pe care au fost obligați a preda Statului.- In general se plânge că nu a rămas lor nici grâu pentru pâinea de iarnă.-Acești au inceput să macăină și sămânța de grâu.-In general se constată acest lucru,la toți acei cari au pământ dela 8-15 jughere.-Acestora s,a lăsat pentru fiecare jughere de pământ câte 100 Kg. grâu.-La campanie de însemănțare au sămănat însă per jughere numai intre 30-60 Kg pentru a economisi o diferență, pentru făina.- Acest lucru este greu de controlat in faza însemnărilor,iar peste iarna,până la primavara este ușor de justificat că sămânța fost mâncat de șorobi pe câmp sau că grâul nu a crescut peste iarna.-Acest lucru cum vom vedea și in alte locuri,este practicat peste tot,lucru care va cauza pagube enorme agriculturii

Desigur că in anumite sate germane,practică acest lucru,adică sistem de sabotaj mai mult chiaburimea,cărora nu a rămas atât din grâu ca se ajungă pentru însemnăările necesare.- Astfel agentul nostru constată ca exemplu că in satul Pischia,unde mai sunt și azi șvabi chiaburi - neexpropriati -având pământ intre 24-80 jughere, sabotează in stil mare însemnăările cu grâu.- Acest lucru este și posibil prin faptul că autoritățile agricole nu sunt destul de vigilente,având incredere in acești,cât și lipsa organizației de control in acest sens.-

Astfel cităm din Pischia 5 cazuri,referitor la chiaburi,cari au însemănat abea 40-50 Kg. grâu per jughere,la pământul lor prevăzut in planificarea agriculturii cu grâu pentru anul 1949-1950.-

Pischia:

Chiaburul Petz Cristian.....având 45 jughere
" Iordan Nikolaus....." 80
" Maurer Ludovic....." 60
" Maurer Elisabeta....." 20
" Scheirich Margareta....." 24

Luând în seama numai acest mic exemplar, fața de situația generală, la acest teren de 229 jughere, a fost sustrasă aproximativ 1300 Kg. grâu, de acești chiaburi.-Luând ca bază numărul total al membrilor familiei la acești: găsim în total zece persoane, adică de cap 130 Kg. grâu sustras, apoi vindut cu 6000 lei per una sută Kg.

-x-x-x-x-x-x-

Analizând spiritul politic cât și nemulțumirile politice a germanilor, putem porni dintr-o singură platformă:

În primul plan stabilim că populația germană percentual 85% poartă o atitudine ostilă politic față de regimul nostru.-Însă dacă intrăm în analiza, adică izvoarele care au cauzat acest lucru stabilim actualmente următoarele:

- 1.- excluderea germanilor din posibilităților existențiale,
- 2.- trimiterea lor la muncă obligatorie în URSS și intern în țară,
- 3.- exproprierea lor totală
- 4.- excluderea lor din câmpul politic

Aceste patru puncte fundamentale, au cauzat ostilitatea germanilor față de regim.-

Organizațiile politice germane înființate pentru reeducarea masselor populare germane, nu au ajuns la un rezultat crezut în acest sens, neavând niciuna conducători potriviți ptr. reeducarea politică a masselor germane/: după șvabi:/.-

Svabi sau abținut de a intra în aceste organizații, fiindcă în primul rând nu au dorit a lua parte în mișcările politice cu un caracter "german" favorizând mai mult PSD-ul sau PCR-ul pe timpuri, în care partide însă nu au fost mult timp tolerați de sârbi și coloniști.-Svabi au considerat politica totdeauna ca un factor, care este în strânsă legătura cu câmpul muncii. Astfel au cautat chiar și din oportunitate să se încadreze în mișcările democratice politice, pentru a câștiga astfel dreptul de o muncă egală, adică obținerea unei existențe egală cu ceilalți

naționalității.-Văzând că sunt atacați mereu și priviți ca naziști și fasciști din partea conlocuitori cari sau încadrați in partidele democratice,apoi PMR.sau retras politicește,nut-rând o ură in primul rând totdeauna in contra basarabienilor și celelalți coloniști,desigur și la fel nutrând o ură in contra sârbilor,cari dominează impreuna cu coloniști terenul politic.- In ultimele săptămâni, populația germană a inceput se nutrească o nouă speranța,prin formarea Republicei Democratică Germană,- pe câmpul politic.-Acest lucru,motivând,că in scurt timp se va aranja și definitiv situația șvabilor in Banat din toate punctele de vedere.-

Astfel se lansează intre acești svonul că Guvernul va ridica toate restricțiile politice și economice privitor la populația germană in țara.-

Nutresc speranța că, vor primi după trierea lor politică din partea Sfaturilor Locale și Partidul,ceva pământ din nou, apoi că vor fi plasați în mod drept în agricultura.-

Că voi avea drepturile politice egale cu conlocuitori, prin care fapt se va îmbunătăți situația lor socială.-

POPULATIA SARBA:

Păturile de jos,nu deosebesc actualmente cu nimic de burghezi sau chiaburimea.-In general se constată că 80% a sârbilor menține in continuare o atitudinea ileială și dușmănoasă fața de regimul nostru democratic-popular.-

Se constată că masele slave stau pe teren politic masiv uniți și nu fac deosebiri de clase intre ei.-Simpatia ptr. politica lui Tito, nu a scăzut.-Chiar dacă vedem in realitate o oarecare activitate politică locală in saturele slave pe teren in favoarea regimului și partidului,acei cari conlocuesc cu acești slavi,stabilesc mai real, că această colaborare și atitudinea nu este sinceră și pornește numai dintr o oportunitate - pe care putem se afirmăm și ca o oportunitate dirijată din umbră din partea clerului ort. sârb și burghezimea sârbă.-Acest strat este puternic in Banat,fiindcă sârbi sau îmbogățit din 2 puncte de vedere.- Fosta proletariat slav, azi nu prea există fiindcă acești au primit chiar ca favorizați al regimului câte cel puțin 5-9 jughere de pământ,casele șvabilor impreuna cu uneltele lor agricole.- Apoi adagând mai valorile jefuite intre 1944-1945,stabilim că toți sârbi in provincie sau inbogă-

țiți enorm.-Apoi exceptarea lor de sub reforma agrară - fiind totdeuna și în satele sârbe 80% membri sârbi în comitetele de expropriere-au reușit să se sustragă de sub reforma agrară.-

Azi acești sunt chiar cei mai infocați dușmani al regimului, colaborând în acebași sens politic cu burghezi și chiaburi slavi.-

În general se constată că masele slave sau izolat politicește în faza actuală,așteptând cu nerăbdare pornirea adică izbucnirea unui conflict sau război.-

Pe teren agricol,sunt azi cei mai mari sabotori sârbi Chiaburimea sârbă,beneficiând și în cursul colectărilor de grâu de situația în Variaș ca exemplu, că în cadrul Sfatului Local sunt în majoritatea sârbi,au reușit să sustragă deja la predarea cotelor,o oarecare cantitate de grâu asupra cotei prevăzută după pământul lor cantitativ în mod progresiv.-

Apoi la însămânțările de toamna,acești au sabotat la fel această campanie,ca și alți chiaburi șvabi,semănând per.jug de pământ numai 30 și maximum 50 Kg grâu.-

Însă alți sârbi mai indrezneți și sub mantaua PMR.-lui că ei sunt membri al partidului,nu au executat nicio însămânțare. Astfel au fost ridicați de Miliție și înaintați organelor de sabotaj chiaburile :Mirko Kirty și Peici Isaia,deferiți apoi justiției,pentru nerespectarea ordinelor.- Însă s-ar putea spune că acești 2 sabotori, au fost numai victime, față de păcatele chiaburilor mai mari,în acest sens.-

Sunt alți cari au fost tolerați total.-

În general chiar sârbi lansează o propagandă - care însă este reală, și corespunde adevărului - că cel mai mare sabotor agricol în sat este G.A.S. /Ferma de Stat/^{din Variaș} cu întregul corp de conducere, fiindcă până azi nu au scos de pe pământul lor 300 jughere de porumb,care va putrezi pe câmp,pagubind astfel Statul cu bani grei.-

Sârbi în general nu sunt mulțumiți și privesc cu o ură campanile de presă lămuritoare pentru masele populare,prioritar la atitudinea lui Tito și clica lui,fața de democrație populară și mai ales Uniunea Sovietică.-

Desigur găsim și faptul că prezența Armatei Roșie menține în acest strat slav în Banat o oarecare frică,trăind și simțindu-se în nesiguranța din punct de vedere politic,privind cu dușmănie în general acest fapt.-

Din cercurile clericale,stabilește că naționalismul sârb, a crescut la o înălțime,care deja este la maximă.-

In regiunea această locuită de sârbi, clerul slav joacă azi din nou un rol conducător, în câmpul politic, dirijând spiritual și politicește pe sârbi, iar masele slave sunt fideli acestora.

Populația maghiară:

In general găsim că pe teritoriul rural locuit de unguri, acești sunt mai încadrați în general noii ordine a Statului. - Acest lucru mulțumit bunei organizației politice a Uniunii Populare Maghiare în provincie. - Unitatea lor în acest sens colaborând din toate punctele de vedere ~~xxxx~~ cu PMR. politicește luând și dirijarea economică și a agriculturii în mână lor, a dat rezultate mult mai favorabile decât în alte sate nelocuite în majoritate de unguri. -

S, au dovedit ca buni organizatori economici, cât și buni agitatori politici, luminând și lămurind masele populare și clasa muncitoare maghiară în mod favorabil, care apoi încet-încet s-a încadrat în mod cinstit în organizație. -

În satele maghiare observăm o vigilență mărită, în contra resturilor de burghezi și chăburi maghiari, cari mai caute câteodată să saboteze agricultura speculând și cu produsele lor agricole. - Însă aceste cazuri sunt lichidate totdeauna în mod drastic, din partea organizațiilor locale în colaborare cu Partidul local și Miliție, deferind pe acești sabotori, justiției. -

Ca exemplu menționăm ca un fenomen în rândul ungarilor, căderea naționalismului maghiar. - Dacă revenim abea cu 2 ani în urmă când încă naționalismul maghiar cu un caracter șovinist a fost în floare, stabilim azi că acest naționalism pierdea orice urmă. - Dacă mai există azi în anumite sate maghiare o urmă de șovinism față de anumite straturi reacționare române, acest lucru pornește din lupta de clasă, în contra dușmanului poporului, considerând din partea ungarilor pe acești, ca microbi rămași nesuprimați, urând pe acești politicește și nu din punct de vedere rasial. -

Nemulțumirea dacă există între unguri, atunci acești au un caracter economic. -

Ca exemplu se critică foarte mult, că Cooperativele Sătești nu sunt destul aprovizionate cu textile, încălțăminte și confecțiile necesare pentru iarnă. Însă acest lucru este criticat și din partea celorlați naționalități la fel. Oameni ai muncii dispun încă și actualmente la sfârșitul anului de punctele lor ptr. mărfurilor raționalizate. -

Nu au fost în stare să cumpără, majoritatea lor din mărfurile dirijate, fiindcă cooperativele primesc cantitățile așa de mici că nu ajunge nici ptr. 10% din nevoile existente în sate. -

În ceea ce privește în aceste sate maghiare, situația agriculturii, stabilim ca exemplu în satul Otelec, că mijlocași și chiaburi, favorizează aceiași sistem la însămânțările ca și alți, reducând cantitativ sămânța de grâu per jughere la 60-80 Kg. în loc de 100 Kg. minimă, beneficiind astfel între 20-30 jughere de pământ câte 400-600 Kg. grâu. -

Între populația maghiară și sârbă s-a dezvoltat în ultimele șase luni pe teren politic o ură tăcută, care a pornit desigur din partea maghiarilor noștri. - În general condamnă populația maghiară comportarea Iugoslaviei față de URSS și R.P.R.-ului, apoi atitudinea lor și a sârbilor de aici față de regim, găsind că față de protecția și avantajele date sârbilor în trecut din toate punctele de vedere, acești sunt illoiali, văzând din partea maselor maghiare că și sârbi noștri au trecut pe un drum grășit, urmând politica lui Tito. -

Sursă: K.527-F.528. - Teremia și
C.523. - Omor

Germani:

În regiunea Omor, Denta, Deta, Stamora-Germană, Gătaia, și în general toate satele locuite de germani, se constată în rândurile acestora un moral și spirit foarte decăzut. - Acest spirit demoralizat se ivește din problema lor de trai. - Fiind majoritatea lor exclus din posibilitatea de câștig, prin faptul că acest strat german este considerat și azi mai ca un popor care politicește este deosebit de celelalte popoare conlocuitoare în regiunea Banatului de Sud. -

Se constată că șvabi, cari au fost în trecut la un nivel ridicat al național-socialismului, au ajuns azi la o convingerea că suferințele lor existențiale, izvoresc din politica grășită a lor din trecut Analizând în rândul lor situația actuală și atitudinea lor politică actuală, agentul stabilește în analiza lui în acest sens, că majoritatea germanilor, fără deosebirea politică a lor, ar fi azi dispus se colaboreze în mod sincer pe

teren politic.-Se vorbește foarte mult în rândul lor despre situația populației germane în Republica Democratică Populară Germană, care în fine a activat în centrul nazismului, iar azi

fiind reeducat și luminat despre greșăliile lor politice, a primit o posibilitate largă de a se încadra în noul ordin social al Statului German Democratic.-Ei sunt de părere că azi ar fi deja datorii R.P.R.-ului, a deschide o largă posibilitate pentru germani, pe teren politic și economic cât și agricol.- În general se miră șvabi, că Guvernul care este în plină cunoștință a valorilor neamului german în Banat, mai ales pe terenul agriculturii, nu beneficiază de ei, încadrând șvabi în câmpul muncii, dorind acest lucru chiar în mod colectiv.-

În această regiune se dezvoltă o dorință generală din partea țăranilor șvabi, pentru înființarea colhozurilor colective cu agricultori șvabi.- Această propagandă să se dezvoltă mult și prin cei reînțorși din URSS. de la muncă, propagând în mod favorabil ultimele lor 20 luni petrecuți în URSS. lansând cele observate de ei în colectivele agricole.-S, ar putea spune că până în primăvara anului 1950 se va dezvoltă o oarecare mișcare în acest sens.-

În satele unde sunt prezenți într-un număr mai mare și sârbi, locuitori germani poartă o ură deschisă față de sârbi și nu se ascund în acest sens față de ei.-Privesc pe acești ca elemente desgrățiați față de noi, și astfel frica avută de ei azi numai există între șvabi.- Ca exemplu parohul ortodox sârb Papin din comuna Denta, spunea că șvabi încep să fie în contra sârbilor agresivi, spunând lor că sunt toți trădători, că vor fi obligați să predă înapoi lucrurile lor jefuite și că șvabi vor lupta în contra lui Tito cu plăcere în cazul unui război.-Svabi consideră pe sârbi ca elemente netolerante azi de regim, dorind a suprima pe acești total, drept represalii pentru celor din trecut aplicate de sârbi față de șvabi.-

Aceiași propagandă este lansată în regiunea în mod spiritual din partea șvabilor față de refugiați Basarabieni.-Chiar dacă este activ pe teren politic acest colonist, șvabi critică pe deschis acest în satele lor spunând că:

- de ce a refugiat în România împreună cu trupele naziste din Basarabia, dacă se consideră ca comunist bun și de ce nu se întoarce în URSS.? Acest lucru se aude azi din zi în zi în aceste sate mixte.-

167 146
In situația socială actuală a șvabilor constatăm că acești cau-
tă prin toate mijloace să se încadreze în câmpul-Muncii, iar tră-
ind între ei, constatăm că această dorința pornește din sincerita-
te.-

B u l g a r i : din zi în zi mai mult:-

Mai ales avem bulgari într-un număr mai concentrat în satul
Breștea și Denta.-

Acești **sant** într-o situația mai favorabile materialicește și
existențială.-

Politicește fideli, regimului.-

Sunt bine situați și astfel și mulțumiți, neavând nemulțumiri
importante din punctul nostru de vedere.-

În privința muncilor agricole, bulgari stau la înălțimea se-
mănând normal grâu.-

Politicește încadrați în Partid, având un foarte redus număr
de bulgari cari să mențin neutru, manifestând însă o simpatie ptr
politica noastră internă.-

Agentul nostru C.523, însă ne atrage atenția asupra bulgari
noștri din Vinga, cari sunt catolici și nu ortodoxi, stând astfel
sub influența politică a bisericii romano-catolică.-

Astfel deja bulgari din Vinga nutresc o ostilitate față de
regimul nostru popular.-

Este vorba de bulgari foarte bogați, chiaburi - anumite fa-
milii încă și azi moșieri ca exemplu familia D u p k a și fa-
milia Romanov, cari au peste 100 hectare, însă transcris la timp
în parșele mai mici de cca. 15-25 jughere, membrilor familiei.

Acești chiaburi și bogătași, vind și azi mai între ei prin
contractare pământ cu 30-40 mii lei per jughere, în contra ordi-
nului Ministerului Agriculturii, care nu admite asemenea tranzac-
țiuni, mai ales între chiaburimea.- Însă având în vedere că acești
bulgari-reacționari fac contracte de cumpărare-vânzare între ei,
fără pretenție de a transcrie în cartea funduare imobilul, vânză-
rile se face astfel clandestin.-

S â r b i :

În rândul sârbilor observă agentul în regiunea lui: Deta, Denta,
Soca, Sft. Gheorghe, Gai etc. o oarecare decadere morală. Acest
lucru se izvorește din cauza că populația slavă dela noi simte
că Iugoslavia în fruntea cu Tito și clica lui a rămas bătut mora-

142

licește.-Acest lucru aude agentul vorbind actualmente de sârbi umblând între ei.- Chiar în legătura cu preotul Papin din Denta stabilește că numitul recunoaște singur în numele sârbilor de aici, că Tito începe se pierde încet-încet din simpatia sârbilor noștri din zi în zi mai mult.-

Spiritul entuziat a sârbilor față de el în această regiune este în decadere- după acest clerical slav.-Motivele care determină populația slavă în acest sens,sunt următoarele:

a./ au avut speranța într-o schimbarea rapidă în politica internă a Iugoslaviei,crezând că Tito va trece rapid la restabilirea burgheziei și a capitalismului

b./ speranța că eșirea Iugoslaviei, din Bloc, va cauza după rapid un război,care va decide - după ei - rapid situația sârbilor din Banat

Această ar fi în scurt spiritul politic a sârbilor,cari însă nutresc desigur și în continuare speranțele lor naționaliste în comunitatea lor slave.-

În ceea ce privește situația lor în câmpul muncii,sârbi sunt în general bine situați în această regiune.-Numărul chiaburilor sârbe este destul de mare în comuna Soca,Denta,Banloc, cât și Sft. Gheorghe.-Acești sunt și în fruntea conducerii politice naționaliste,dar și primi în sabotarea agriculturii.-

Desigur stabilim că o posibilitate date în acest sens acestora,pornește din compunerea Sfaturilor locale,în care găsim mulți sârbi.- Acești chiar dacă pe față reprezintă în mod sincer interesele poporului și a R.P.R.-ului,în realitate sprijinesc interesele chiaburimei sârbă.-În acest sens sunt uniți,apărând în persoana numai interesul "unui sârb" și nicidecum nu analizează persoana după clasa lui socială.-Acest lucru numai dacă este vorba de un țaran ungur sau german.-

Prezența sârbilor în Comitetele Prov. Rurale,are în ultimele luni o influență morală asupra masele populare de altă naționalitate,fiindcă acești sunt considerați din partea acestora ca elemente nesincere și chiar din partea ungarilor ca elemente dușmane a poporului român.-Fiecare mic țaran este luminat deja privitor la atitudinea politică a sârbilor dela noi.

Populația maghiară:

Chiar în comunele Omorul-Mic și Omor, găsim masiv po-

169 89
148

pulația maghiară.-Unguri din această regiune sunt în general foarte săraci, dar luând în seama această situația materială.-acestora, găsim aceste mase maghiare într-un spirit ridicat, mulțumit și foarte harnic la muncă de câmp.-Sectorul maghiar al regiunii a fost avidențiat de Sfatul Popular Urban al Jud. ca primul care a terminat lucrările de însămânțare de toamnă.-Activitatea lor pe teren politic și cultural, este foarte mulțumitoare, sub egida U.P.M.-ului.-la îngreșat, ocupându-se mai mult cu Astfel stabilim că populația maghiară al regiunii este ajuns la un nivel politic, corespunzătoare față de celelalte naționalități.-sămânțările de toamnă nu au fost executate în realitate, Din satele locuite de unguri, nu sunt semnalate, sau observate sabotaje indirecte, prin sustragerea grâului la sămânatul grâului.-Numărul chiaburilor mici, este foarte redus, însă și aceștia caută să se încadreze în comunitatea democratică maghiară asimilându-se complet.-

4.- Conducerea P.M.R.-ului este în mâna acestora și astfel design au trecut tot Basarabia prin verificare însă eliminând elementele sincere și de valoare din partid, ca elemente cari sau opus lui Szudacevski și Malinovski, pentru atitudinea lor și activitatea lor anti-populară.

-x-x-x-x-x-x-

Agentul C.523, având ocazie a verifica situația comunei germană Orțișoara stabilește următoarele:

Este o comună care spiritual este sub influența Basarabienilor, cari s-au refugiat împreună cu trupele germane-naziste, până în Banat, stabilindu-se într-un număr mare în comuna.-germană. În Iunie și Iulie anului 1944, când au sosit în sat, au venit cu multe lucruri casnice - după ei atunci jefuite de la evrei - trăind bine cu populația germană-nazistă de atunci.- În acest timp au fost conduși din partea numiților: Malinovski actualmente inspector agricol în Vinga, cu dom. în Orțișoara și Sudacevski, actualmente șeful S.M.T.-ului în comuna.- Comparând atitudinea acestora din anul 1944 Iunie, găsim că în acest timp au propagat pe față că au fugit în fața Sovietelor, având un trecut fascist și antibolșevic în Basarabia.-Acest lucru din punct de vedere politic în general fiecare refugiat în sat.-

După 23 August 1944, au capturat acești puterea politică în mâna lor în sat, jefuind apoi pe șvabi.-

Ocuparea posturilor politice și administrative din partea lor în sat și regiune, a dat acestora o posibilitate largă de a camufla trecutul lor.-Acest lucru a demoralizat spiritual grozav, pe conlocuitori germani și români, cari trăiesc și azi sub teroarea acestora.

Atât Malinovski cât și Sudacevski, au fugit ca exemplu

170 80
149

imediat din sat in prima noaptea, când au auzit că au sosit trupele Sovietice la Timișoara, stând ascunși in alte sate vecine.-

Situația politică economică și spirituală cât și nemulțumirile in acest sat putem concentra in alăturatele puncte:

1.- Basarabeni al comunei formează deja azi o clasă burgheză, prin acapararea averilor germane. Se dezvoltă din ei incet incet mici chiaburi, cari se inbogățesc. Majoritatea lor are deja in anul această câte 8-10-și 30 porci la ingrășat, ocupându-se mai mult cu comerțul clandestin /carnea, grâu și alte derivate/ decât cu agricultura.-

2.- Insemnările de toamna nu au fost executate in realitate, ci numai raportate, munca pe câmp a fost executat, însă mașini de semănat au umblat de formă goale pe ogor.-

3.- Inspectorul agricol Malinovschi, însă tolerează lor acest lucru - s a b o t a j -, fiindcă face parte din clasa acestora.-

4.- Conducerea P.M.R.-ului este in mâna acestora și astfel desigur au trecut toți Basarabieni prin verificare, însă eliminând elementele sincere și de valoare din partid, ca elemente cari sau opus lui Szudacevski și Malinovschi, pentru atitudinea lor și activitatea lor antipopulare.-

5.- In Sfatul Popular sunt la fel reprezentanți poporului basarabieni, cari mențin in sat o teroare asupra populației germană.- Svabi trăiesc in continuă sub teroarea acestora, fiind obligați a lucra la pământul basarabienilor, de multe ori fără plata, apoi in general in contra mesei fără bani.-

6.- Ca exemplu se critică viu, că toate mașinele agricole sunt ținute din partea lui Szudacevski, pe strada in ploile ajungând deja intro stare de rugină, iar garajurile SMT.-ului sunt goale.

7.- Porumbul stă necules, la fel și strugurile in vinele a basarabienilor.- In cazul dacă s, ar făcea o percheziție la basarabieni, cautând grâu și făina, sar găsi mai mult cu 100-300% decât au fost obligați se predea după pământul lor.-

8.- Teroarea basarabienilor, este executat și in fața bisericii romano- catolică, cu tendința in contra șvabilor.- Astfel a obligat ca exemplu Sfatul Popular, prin influența lui Szudacevski scoaterea statuiei lui Sft. Ioan de Nepomuk, lucru care a cauzat in rândul catolicilor o mare nemulțumire, având in vedere că această locație a fost un loc de rugăciune tradițională la catolici.

171 91
150

Ca un alt capitol, referitor la situația basarabienilor în regiunea Orțișoara și Merțișoara, evidențiază agentul C.523. fabricarea actelor false acestora cu ajutorul notarilor publici.-

Cercetând acest lucru, află că în fruntea fasificărilor stă un notar public Basarabian din Timișoara, cu numele de CONSTANCEANU din strada Vasile Alexandrii, care în biroul său lucrează abea numai acte pentru basarabieni.- Apoi au lucrat și notari din Vința și Merțișoara, care a și fost deja arestat pentru acte false.

Referitor la Constancianu, stabilește agentul, că dispune și azi mai de stampilele sale vechi din Basarabia, fabricând astfel pe nume noi și false basarabienilor acte de naștere și cetățenie.-

Situația populației germane în satele Teremia, Saravale, Tomnatic Lovrin este mai favorabilă față de celelalte sate din punct de vedere economic.- În aceste sate, au primit majoritatea șvabilor o imposibilitate de muncă, câștigând existența lor la fermele de stat și alte câmpuri ale muncii.- Aici se observă și o oarecare mulțumire.-

Situația germanilor în comunele Teremia-Mică și Mare este și mai favorabilă, fiindcă în aceste sate mai au și pământ șvabi, apoi mulți sau asociat cu coloniști la exploatarea agricolă a pământului.- Astfel din punct de vedere existențial și economic stabilim o oarecare mulțumire în rândul acestora, însă luând în seama numărul mare al germanilor în această regiune- putem afirma că spiritual sunt mulțumiți cu situația lor actuală.-

Nemulțumirile lor ivesc din situația lor politică în sat.- Germani - desigur că sunt și rezistenți - doresc o încadrare a lor în câmpul politic, pentru a putea câștiga drepturile lor pe acest teren.- Fața de Partidul Antifascist German, nu au nicio încredere considerând mișcarea ca o organizație rasială germană.

Numiților ar convenea după situația stabilită, o colaborare în cadrul PMR.-ului, în care văd ei o posibilitate de activitate politică fără deosebire de : " german "

În ceea ce privește pe sârbi, stabilim că acest strat social reprezentat în această regiune Nordică a Banatului, sa izolat hermetic de celelalte naționalități atât politic cât și social.-

Pătrunderea în mijlocul lor, apoi câștigarea încrederea lor, devine din zi în zi mai greu.- Privesc pe fiecare prieten, ca unul care dorește se spioneze activitatea lor internă din punct de vedere politic.-

172 92
151

În general este foarte decăzut spiritul lor, fiindcă se simte în nesiguranța din punct de vedere politic, văzând că simpatia lor față de clica lui Tito, nu a adus până în prezent lor un rezultat dorit și așteptat de ei.-

Astfel se observă că sârbi sistează momentan cu activitatea lor în acest sens, așteptând să se dezvoltă într-un sens definitiv situația politică internă a Iugoslaviei.-Tot ce se petrece în rândurile lor aici, este o urmare asimilată Iugoslaviei.-

Satele maghiare, ca exemplu comuna OTELEC, arată o viață sănătoasă, din toate punctele de vedere.- Un spirit ridicat, politicește luminat și educat, o luptă de clasă în continuare, dirijată de conducători U.P.M.-ului și a PMR.-ului.-

Chiaburimea ținută în continuare sub supravegherea poporului și a Sfatului Popular al comunei,- lucrările de câmp satisfăcute în mod cinstit.-

GENERALITATI:

1./ Peste tot nemulțumirea pentru insuficiența aprovizionare a textilelor.-Chiar dacă sosește marfa la Cooperative, oameni se bat după marfă și uni primesc alți nu fiindcă cantitatea societă nu ajunge pentru toți.-

2./ Referitor la încălțăminte se plâng oameni, că cei care primesc cartelele de îmbrăcăminte, nu sunt în stare în intervalul de timp Ianuarie-Noembrie să scoate pantofi pe cartelele D.l. ptr membri familiei, fiindcă depozitele nu distribuie pe aceste cartele deloc pantofi.- Astfel rămâne copii mai în vârstă și femeile muncitorilor fără încălțăminte.-

Doc. 10

10 ianuarie 1951. *Raport* despre stările de spirit din mediul rural, întocmit de Serviciul Județean de Securitate Caraș-Oravița, semnat de căpitan de securitate Hahanu Iosif și lt. de securitate Magarim Gheorghe.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, ff. 292 - 295)

C A T R E.

DIRECTIUNEA REGIONALA A SECURITATII POPORULUI TIMISOARA.

La ordinul D-voastra Nr.145/15.827 din 22 Nov.1950,
cu privire la starea de spirit in mediul taranesc raportam
urmatoarele.-

Manifestarile cheaburilor semnalate in ultima perioada
se marginesc la semnalarea cu privire la manifestarile de ne
multumiri fata de Regim si fata de Legile actuale aplicate in
mediul Rural si mai ales la legile aplicate special pentru
cheaburi.-

Asfel instaritul cheabur, JIVAN PETRU, din comuna Valea Pai,
in etate de 60 ani de religie baptista ne incadrata, este casatar
rit, cu serviciul militar satisfacut, in prezent cu domiciliul in
comuna Valea Pai, sa exprimat ca acesti Comunisti nu au sa chas-
stige sipatia taranilor nicio data deoarece ei iau prea multa
cota, si el stie ca nici cei saraci nu sunt multumiti de acesta
deoarece si lor lisa luat cota la fel ca si lui cu toate ca
se spune ca tarani saraci sunt mai protejati de cat cheaburi,
iar la sfarsit sa exprimat ca Comunisti acestia fac minuni in
domeniul construirii, si chear in armata de azi o duce foarte bine
ne dar ar fi si mai bine dacar nar mai exista cota obligatoare
ei tarani sa fie lasati sa dea cat vor ei si atunci va fi si
mai bine.-

La fel nise mai semnaleaza ca in comuna Vermeș, cheaburul
IOAN GLIS, care este domiciliat in comuna Vermeș, casatorit, cu
serviciul militar satisfacut, ne incadrat in nicio Org., in
legatura cu numitul ARGUGA IOAN, Secretarul Org. P.M.R. din
Vermeș, care ar fi invatat pe cheaburul sus aratat sa ascunda
cota de fân cu care este proclamat pentru predarea cotei, fapt
care acest chebur la si facut ascuzint acest fân sub o grămadă
de tulei de porumb, la plecarea unei comisi de colectare la
cetateni din comuna care na predat cota de fân a mer si la
susnumitul la care itradevăr a gasit acesta cantitate de fân
ascunsă sub grămada de tulei de porumb.-

In urma acestor fapte tarani din comuna Vermeș comenteaz
ă ne favorabil deoarece Secretarul Org. P.M.R. sa fie acel car
sa invetea cheaburi sa ascunta cota cu crare este proclamat
so predea fata ne Stat, atunci cum va mai putea el sa vorbescă

despre necesitatea colectarilor casi tarani săraci sasi predea cota, când insusi organele P.M.R. invata pe cheaburi casă ascundă cota care trebuie sa predea Statului.-

Starea de spirit in ginerale produsă in rândurile taranilor in urma acestui fapt nu o cunoastem însă vom lua toate măsurile pentru a stabili urmarile acestui fapt, care se comenteaza in rânduri tărănime, tot odata vom verifica si munca Secretarului P.M.R. depusă in cadrul Org. si daca nu mai este in legatură si cu alti cheaburi pentru a putea lua masuri contra sa.-

Tot odata un alt caz semnalat tot in comuna Vermes, ce priveste pe numitul ROSU CORNEL care se gaseste ca Agent Agricol al com care acuta a infuinta taranimea din comuna prin faptul ca vine o comisie pentru acei care nu au predat cota fata de Stat, care va cofisca ori ce cantitate gasită de cereale pentru completarea cotei fapt care sa si dus seara pela mai multi tarani casăi anunte săsi ascundă cerealiile pe care le mai iau casa nu fie cofiscate, susnumitul sa mai exprimat si in ziua de alegeri ca el nare se voteze ca acesta votare este numai undruc ca sa votează deputatii ci pentru pace, in sa sub masca acestor alegeri se optin voturi pentru pace, tot odata si la sectia de votare a sătui aomenii pentru anularea voturilor.-

In ce priveste sarea de spirit in rândurile taranilor sarace si mijlocase, raportam ca mi egzist me multumiri in rândurile taranilor saracă si mijlocasa in vedere colectărilor si a aprovizionării taranilor saraci si mijlocasi, precum si alte semnalări cu privire prodese de alte fapte petrecute in comunele din sectorul nostru.-

Nise mai semnalează că preceptorul din comuna Valeapai, este en element care cauta mai mult să preseze taranimea saraca si mijlocasă in vederea inpozitului iar pe de alta parte primeste mita de la cheaburi, pentru casa le reducă impozitul.-

Din aceiași sursă infarmativa mai reese ca acest preceptor numit CRAIOVAN IOAN, a autorizat pe numitul BONTILA PETRU sis BURDA casă poată duce la Bocsa o cantitate de 50 litri tuică sub pretextu op duce la M.A.T. iar acesta tuica a fost pentru vânzare.-

Aceste fapte a susnumitului a produs in comuna Valeapai, o stare de spirit ne sănătoasă pentru organele de Stat, si P.M.R. creind tot odată o situatie favorabila comintărilor chiaburesti asupra fuctionarolr aparatului de Stat, ai regimului in felul cum stiu ei ca sa si duca munca. Mentionăm ca acest preceptor are fata de taranime o comportare urâtă si ne demnă fapt pentru care este ocolit de catre majoritatea taranilor.-

Deoarece aceste fapte nusunt sănptose si favorabile specificului acei comuni vom verifica temeinic cele semnalate si vom cere intepartarea sa din postul pe care il ocupă iar pe linie informativă va fi urmarit pentru ase cunoaste manifestarile sale dusmanoase contra regimului.-

Datele sale personale nu le putem da deoarece senalările sunt prezente si nu am reusit săne deplasăm dela primirea lor până in prezent in comuna Valeapai, pentru a procura datele sale însă in urma cele ce vor reesi din munca informativa, vom transmite si aceste date personale.-

La fel nise semnalează in comuna Bezovia, sa produs nemulțumiri in aceia ce priveste distribuirea grăului pentru însămantare, sar fi făcut oarecare fraude prin supstragerea si ne regularitatea la care fapt prin care se bănuie că Agentul Agricol sar fi insusit mari cantități de grâu.-

Cazul na putut fi inca stabilit precis insa fapt concret este numitul ACHIM FLUIERAS, care a fost proglamat să primească 500 Kg. de grâu si când la cântărit acasa a văzut căi lepeste circa 51 Kg. grâu.-

Acest caz se comentează in treaga comuna ne favorabil spunând ca de ce organele se Stat, nu supraveghează distribuirea grăului, care cu toate ca este puțin se mai si fură.-

Nise mai semnalează ne multumiri in comuna Valeapai referitor la Presedintele Sfatului Popular, deoarece ce acesta Presedinte are o comportare foarte brutală fata de populatie iar in mai multe cazuri chear a lovit cu bătul in mai multi tarani sub diferite pretexe, si in serviciul este ne păsător fata de munca si apelurile cele fac tarani in diferite chestiuni care cer rezolvare e din partea lui, sau când uni dintre tărani apelează la dânsul pentru semnarea a vriunui act necesar celui care il solicită.-

Susnumitul se numeste MARGAN IOAN nascut la data de [redacted] in comuna Valeapai, este casătorit fara copii are 7 clase primare, cu serviciul militar satisfăcut, cu domiciliul actual in comuna Valeapai, in trecut na făcut politică a fost pe frontul de est, in prezent incadrat in Frântul Plugarilor.-

La fel nise semnalează un caz asemanator si in comuna Bocsă Română tot in inlegatura cu Presedintele Sfatului Popular.-

Asfel tarani iau cerut căna au sosit grăul pentru semana t casă scoata dela Cooperativasi sala distribuie taranilor pentru u casa fie in samântat, insa el a neglijat acest fapt întârziind prin acesta campania de insamântare, si din care fapt sa produs o stare de ne multumiri in rândul tăranelor, deoarece grăul după

246 237 224
289

sosirea sa la Cooperativa, a mai stat in ca in magazie până acest Presedinte a binevoit casal scoata si sal distribuie.-

Susnumitul se numeste FLOREI PETRU, nascut la data de 28 Oct. 1898 in comuna Bocsa Română are 6 clase primare, este casatorit cu un copil, cu serviciul militar satisfăcut la Austria Ungaria a fost pe frontul din Italia in 1918, in anul 1947 sa inscri in P.S.D. iar in același an sa incadrat in P.M.R. unde activeaza si in prezent, intrecut a facut politica Liberală fin inscri in acest partid din anul 1933 până in anul 1938 undeplinind functia de sub Secretar al Org. locale Bocsa Română, in anul 1936 sa inscri in sindicatul galben a activat până in anul 1940 in timpul războiului anti Sovietic a contrebuit la ajutorul Legionarilor.-

Dela aceea data nu sa mai incadrat in nicio Org. până in anul 1947.- In prezent indeplineste functia de Presedintele Statului Popular Bocsa Română.-

Un alt caz nise semnalează, de populatia din comuna Carasova, care este agitata deoarece comuna lor nu a fost proklamata cu grâu pentru insamântare astfel aproape jumătate din terenul comunei a rama ne insamântat pentruca populatia na primit ca si cele lante comune grâu inprumut dela Stat, astfel intreaga populatie se manifest contra Sotului Popular Comunal din acarua vina se crede ca ei na primit grâu pentru insamântare.-

La fel nise mai semnalează că unele cooperative in loc sa distribuie marfa egală la tarani, la uni da foarte mult iar la alti nu dă de loc, asefel in comuna Târnova sosind sandale de pele, aceste sandale in loc sa fiie distribuite taranilor după necesitate lor au fost distribuite intrun mod foarte ne just si ne multumitor, deoarece pantofariu din comuna a cumpărat cu sacul iar altul a jus sa cumpere nicio pereche, iar acest pantofari după ce lea cumpărat la desface si le foloseste ca pingele la reparatiile solicitate, deoarece aceste sandale sunt facut din talpă deo calitate foarte trainică.-

Acelasi caz de destribuirea mărfurilor anormale de destribuirea mărfurilor nisa semnalat si la alte mărfuri chear si la Textile, care la cooperativele sătesti sosesc intro cantitate mai mică de cât este necesar, astfel ca cu toate aceste lucrui nici nu sunt distribuite egal uni primesc câte 5-6 feluri de marfuri air alti nu primesc deloc.-

Nise semnaleaza ca in comuna Comorâste in cooperativa face parte din cadrele de conducere numai elemente vândute cheaburilor, care la primirea mărfurilor in cooperativa le inparte numai la cheaburi.-, ./.

iar saracimea c^{and} merge să ceara sisei spune ca trebuie sa aduca mai nainte un Kg. sau două de brânză, casa poate căpăta.-

Noi vom căuta sa urmarim informativ astfel de cazuri concrete pe care le vom raporta la fiecare sinteza in parte precum si masurile luate in aceasta directie, date pe linie informativa cât si marusile directe pentru remedierea asemenea cazuri întâmplate.-

Tot odata raporta ca persoanele mentionate mai sus sunt puse in stricta sepraveghere de catre organele noastre prin informatori pentru ale cunoaste toate actiunile lor dusmanoase.-

3552
CAPITAN DE SECURITATE
HABANU IOSIF

295 297 298 299
din 5 Ianuarie 1954.
SLTĂ DE SECURITATE
MAGARIM GHEORGHE

SERVICIUL JUNTAN DE SECURITATE AL POPORULUI CARAS

ORAVITA

La ordinul D-voastra Nr.1/8e37 din 29 Nov.1954.
referitor la inaintarea de sinteze referitoare la starea de

Doc. 11

17 septembrie 1951. *Raport informativ* despre zvonurile, manifestările, comentariile și stările de spirit ale populației din regiunea Timișoara, întocmit de Direcțiunea Regională a Securității Poporului Timișoara, semnat de lt. colonel de securitate Moiş Aurel și lt. maj. de securitate Gedö Andrei.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 3389, ff. 277 - 284)

Nr. 31 ~~12703~~din ~~17~~ Sept. 1951

C ă t r e

DIRECTIUNEA GENERALA A SECURITATII STATULUI

B U C U R E S T I

Inaintăm anexat, materialul informativ sintetizat, despre diferite svonuri, manifestări, comentări și stări de spirit a populației din Regiunea Timișoara, în legătură cu operațiunile de manevră a trupelor de uscat al R.P. R.- ce se desfășoară în prezent în Regiunea noastră.-

Menționăm, că elementele apărute în aceste material informativ și neidentificate până în prezent și care până în prezent nu au figurat în evidențele acestei Direcțiuni Regionale, sunt în curs de identificare, urmând ca din partea acestei Direcțiuni, să luăm măsurile cele mai indicate.-

LT COLONEL DE SECURITATE
MOIS AUREL

Lt.Maj. de Securitate
Gedö Andrei

278 200
272

NOTA S I N T E Z A

despre materialul informativ în legătură cu manevrele

Încă la sfârșitul lunii August a.c., în câteva comune din Raionul Timișoara, populația a comentat agitat apariția unor rampe mobile, care au fost comentate ca semne prevestitoare a unor operațiuni militare.-

Și până la aceea dată, au fost slabe comentarii despre iminența războiului între cele două tabere, însă neconcretizate și vagi. De la această dată, în urma apariției unor mici unități de geniu și transmisiuni, care pregăteau terenul și din rândurile cărora, provine anumite știri, - comentariile se înmulțesc în rândurile populației, așa că deja la începutul lunii Septembrie, populația din Raioanele respective au început să comenteze sistematic pregătirea unor operațiuni militare de manevră,-

În 28 August 1951, numitul CÎNCA PETRU dela Societatea Comercială COMBUSTIBIL din Timișoara, într-o convorbire cu doi cunoscuți ai lui a afirmat, că a auzit dela un ofițer, că în ziua de 10 Sept. a.c. va fi o mare manevră în această regiune.- Urmează ca noi să trecem la verificarea directă, pentru stabilirea identității ofițerului respectiv.-

Odată cu apariția Trupelor în zonă de manevră, comentariile au început să circule, producând o stare de spirit încordată în sânul populației din zonele respective. Astfel, au început să circule știri despre o apropiată evacuare totală a populației din zona de frontieră. Numitul VALKAY CAROL, maestru de dans și instructor la diferite echipe sindicale-culturale, afirmând că în satele vizitate de el, cetățenii ar fi fost anunțați să fie gata de plecare. Numita ILA CAZACU, solistă la Opera de Stat din Timișoara, răspândșete știri că cu ocazia marilor manevre militare în Regiunea noastră, populația nu va avea ce mânca și recomandă cunoscuților ei, să se aprovizioneze din timp cu alimente.-

Numitul KOHN ANDREI, din Timișoara, str. Panet [redacted], răspândește știrile că, la frontiera Jugoslavă, la Grabați, a fost ciocniri, fiind mulți morți și răniți. Totodată afirmă că mulți ostași români merg spre frontiera Jugoslavă cu armament de război și tunuri. Afirmă în continuare, că acești soldați nu merg să facă manevră ci merg să facă război.-

279 275 201

Dr. HOFFMANN, medic dentist din Jimbolia, care stă în legături de prietenie cu soția colonelului activ [redacted], care face serviciul la un Regiment din Infanterie din Timișoara, răspândește șovonul că, susnumitul colonel ar fi afirmat că din toate mișcările de trupe, rezultă clar că războiul contra Jugoslaviei, este iminent.-

Funcționarul IRINA dela Judecătoria Populară Jimbolia, afirmă că în Regiunea Arad, toate gările sunt ocupate de niște gărzi militare și sunt mari pregătiri militare pentru o manevră, însă se șovonește că ar fi pregătiri de război. În general, afirmă IRINA, în ultimele 8 zile, se întărește șovonul că războiul din Jugoslavia, devine iminent.-

Vice președintele Sfatului Popular din Jimbolia, cu numele de BERTA, a afirmat, că au sosit ordine ca hotarele comunelor să fie curățite cât mai urgent de tutei etc. și el crede că "este ceva în aer".-

În ziua de 13 Sept. 1951, s-a răspândit șovonul în Jimbolia că începând din 15 Sept. nu vor mai circula trenuri. Astfel șefa de cadre, Tov. ZACHARI dela fabrica HORIA din Jimbolia, a afirmat că toate întreprinderile vor fi anunțate ca nimeni să nu călătorească cu scop urgent. Această știre a fost comunicată în rândul populației din Jimbolia, în felul următor:

- Că vor fi evacuări masive în regiunile cu frontieră
- va începe un război contra Jugoslaviei
- că vor avea loc mari manevre militare
- că vor avea loc din nou dislocări

Un anume LEOVICI, casier la Stația de mărfuri CFR Timișoara, comentând manevrele, a afirmat către numitul SANDULESCU delegat al APROZAR-ului, că, "luna aceasta ne scăpăm de comuniști" - a mai afirmat acest LEOVICI, că s-a anunțat la Postul de radio "Europa Liberă" - că generalul American Eisenhower a plecat spre Jugoslavia cu armată franceză, italiană și spaniolă, pentru a-i ajuta pe aceștia.-

Numita MARINESCU EUGENIA, funcționară la Întreprinderile Regionale de Construcții locale, Secția Lugoj, domiciliată în Lugoj, a afirmat: că se fac concentrări mari de trupe în Banat, sub motiv că sunt manevre, exprimându-și părerea: "să fie ceva odată, ca să scăpăm și să știm ce-i de făcut". Totodată a mai afirmat că a auzit că, la Arad este foarte multă trupă maghiară la frontiera Jugoslavă, că săptămâna trecută ar fi fost câteva ciocniri grave.-

280 274 202

Biroul de Securitate Sânicolaul Mare, cu Nr. 1836 din 15 Sept. 1951, raportează apariția unui grup de 20~~000~~ ofițeri MFA, specialiști, tehnicieni, și transmisioniști, în vederea pregătirii manevrelor. Lt. [REDACTED], locțiitorul politic din acest grup, la câteva zile după sosirea lor a făcut cunoștință cu o tânără nemțoaică din Sânicolaul Mare, BACH ELENA, căreia i-a promis căsătorie și căreia a divulgat că este ofițer specialist uc sediul în București, și în prezent este în manevră și că vor sta o lună de zile după care se va reîntoarce la București. Că, specialitatea lui este lucrări de planuri și schițe și că nu de mult a făcut o lucrare importantă militară, pentru care i s-a plătit o sumă de 150.000 lei.-

Susarătatul raport, mai relatează că în acelaș detașament, Lt.Col. de transmisiuni, un căpitan și Lt.Maj., la 2 zile după sosirea lor în Sânicolau, au apărut în anturajul lor patru femei frumoase și elegante, de care sunt însoțiți tot timpul. Femeile sunt străine de orașul Sânicolaul Mare și nu sunt soțiile ofițerilor, cum caută să arate aceștia. De noi s-au luat măsuri pentru semnalarea acestui caz, xxxxxxxx DGSS și a organelor contra-informative, urmând ca noi să supraveghem în continuare acele femei.-

Cu Nr. 1835 din 15 Sept. 1951, Biroul Sânicolaul Mare, raportează că populația din comuna Comloșul Mare, situată aproape de frontiera Jugoslavă, este neliniștită, prin faptul că în Jugoslavia se fac manevre de trupe în apropierea frontierei și se aud bubuituri de tunuri. Din această cauză, în rândul populației se manifestă păreri despre probabilitatea unor încercări apropiate de invadarea teritoriului nostru de către trupele Jugoslave și populația s-ar simți în mai mare siguranță dacă s-ar afla trupel noastre în comuna Comloșul Mare.-

Cu Nr. 1838 din 15 Sept. 1951, Biroul Sânicolaul Mare, raportează, că numitul PINNEL IOAN, vânzător la cooperativa din Cenadul Mare Raionul Sânicolau, a afirmat că el a auzit ciculând svonul în Cenadul Mare, că fostul rege Carol al II-lea s-ar afla în prezent în Jugoslavia și ar organiza o armată din români aflați în Jugoslavia, precum și din alte elemente fugite peste frontieră din R.+.R., precum și din alte elemente de naționalitate română din Jugoslavia. Acest svon după raportul Biroului Sânicolaul Mare a apărut și în Reședința Biroului.-

Cu Nr. 1839 din 15 Sept. 1951, Biroul de Securitate Sânicolaul Mare, raportează, că în urma apariției Trupelor MFA în
./.

181 278 203

sectorul Periam și într-un număr mai mic în Sănicolaul și Teremia. precum și apariția unui Batalion de Trupe de Securitate în vederea comasărilor care s-a instalat în Sănicolaul Mare, starea de spirit a populației a devenit neliniștită, și au început să circule diferite șvonuri:

- că se vor face noi dislocări, din care cauză ~~populația~~ aceea parte dintre populație care s-a simțit vizat de o eventuală dislocare a asaltat magazinul de Stat și cooperativa, pentru cumpărarea bocancilor și efectelor de iarnă.-

- populația a început să se aprovizioneze cu articole de primă necesitate, în urma șvonurilor apărute că la începerea manevrelor nu vor mai circula trenurile și nu se vor mai aduce mărfuri.-

- se dau termene, ba la 15 Sept., ba la 20 Sept, ba la 1 Oct. a.c. că va începe războiul cu Jugoslavia.-

Majoritatea acestor șvonuri au pornit de la faptul că Sfaturile Populare din comunele din Raion, au bătut tobele, anunțând că până la 15 Oct. a.c. să fie cules tot porumbul și sfecla de zahăr și să fie făcute însămânșările de toamnă pe jumătate.-

În urma acestor șvonuri, unii dintre cetățeni, s-au pregătit pentru dislocare, iar în comuna Chegelevici, numitul CURTA IOAN, dălonist, a plecat din comună cu întreaga lui familie noaptea, și în prezent este în loc necunoscut.-

Dela coșa boratului "EVA":

Semnaleză pe numitul BUJOR, șofer la Centrul de Colecție a cerealelor din Timișoara/in curs de identificare/ că, vorbind despre grupele concentrate în Banat, a afirmat că ar fi bine să se înceapă ceva, căci aceasta nu este o viață de durată lungă, își exprimă teama de începerea unui război și că în acest caz, Timișoara va fi bombardată și praf se va alege din oraș. Totodată și-a mai exprimat teama de a nu fi auzit de către vreun membru de Partid că vorbește așa, căci ar fi spânzurat pentru aceasta.

Numitul GASSNER HEINRICH, agricultor din Semlacul Mare Reg. Timișoara, fost la muncă obligatorie în URSS, s-a exprimat față de informatorul nostru, că este multă armată aici în Banat, se va începe războiul și vin americanii. Își exprimă speranța ca să treacă cât mai repede războiul, ca să fim eliberați ~~de comunism~~ de sub comuniști.-

Colaboratorul nostru, ne semnalează că, în Piața Timișoara și între CFR-ști se vorbește și se comentază că aceste pregătiri nu sunt manevre, ci pregătiri pentru război, căci sunt trupe

Polone, Bulgare și Cehoslovace și că ar fi și o delegație militară din R.R. Democrată Germană.--

Informatorul "Carte" :

In 13 Sept. 1951, semnalează că in Jimbolia, numitul MIHAI STAMIN, agricultor din aceea comună, și-a exprimat îngrijorarea referitor la manevrele, spunând că acestea nu sunt manevre obișnuite, ci ceva neobișnuit, căci armata ungară vine la noi să facă manevră și armata română merge in Ungaria.....

Informatorul "Wiliy":

In 14 Sept. 1951, arată că stand de vorbă cu numitul ECHERT HANZ/Ioan/ care face serviciul la Restaurantul Militar sovietic din Timișoara, in calitate de cofetar, acesta i-a spus informatorului nostru, că la manevrele vor participa soldați maghiari, ~~polonezi~~ Polonezi și Bulgari in uniforme sovietice. Mai spune in continuare, că sala de mese in Restaurantul Sovietic se mărește intrucat acolo vor fi ospătați ofițerii superiori din străinătate. Mai afirmă acest ECHERT că el are ocazie să audă multe acolo in acel restaurant sovietic.--

In 16 Sept. 1951, arată că din idferite discuții in restaurantul gării CFR și între CFR-iști și civili se desprinde că se vorbește despre ~~o~~ foarte mare manevră care se pregătește, la care vor participa trupe străine, ca: maghiare, poloneze, Cehoslovace, bulgare și sovietice și oamenii nu cred intr-o manevră, ci spun că desigur că acesta va fi un război, căci vin ziua și noaptea trenuri cu echipament complet de război din toate direcțiile și sunt descărcate aici in Timișoara.--

Informatorul "Pavel":

In 16 Sept. 1951, numitul LIUBA GHEORGHE, funcționar la Opera de Stat din Timișoara, a afirmat către informatorul nostru, că unități ale armatei noastre au fost trimise in Ungaria și Cehoslovacia, și crede că acesta pentru a participa la manevrele militare ce se desfășoară in acele țări și pentru a se cunoaște între ele mai bine, Armatele se vor lupta împreună in războiul care nu mai poate întârzia prea mult.--

Menționăm, că acest LIUBA GHEORGHE este cunoscut in evidențele noastre ca fost PSD-ist, element suspect care in 1948, a fost pe bordul avionului TARS, care a fugit in străinătate, LIUBA GHEORGHE fiind între acei care apoi s-a reintors.--

Numitul GHERZANICI ZOLTAN, pictor scenograf la Opera de Stat, afirmă că au venit unități militare Polone și Ungare, care

183 201
277

vor participa activ la manevrele militare din Banat.-

GYÖRGYÖSI TIBERIU, angajat la Opera de Stat din Timișoara, spune că, prezența agenților militari de circulație în oraș, arată că se așteaptă evenimente grave ce se pot întâmpla în chiar cursul manevrelor din Banat, dar că s-au luat măsurile necesare ca în cazul că se întâmpla un conflict cu Jugoslavia, Timișoara să fie bine apărată. Nu este exclus ca în timpul desfășurării manevrelor în Banat să se ajungă până spre frontiera Jugoslavă și să se treacă eventual peste ea, declanșându-se astfel războiul, pe care-l așteaptă foarte multă lume.-

GHEORGHE CIULEI, fost profesor universitar la Facultatea de Drept din Cluj, în prezent funcționar la Întreprinderile Regionale de Electricitate din Timișoara, spune că manevrele militare din Banat sunt replica sovietică, la manevrele din Germania Occidentală și în același timp o repetiție generală a războiului, care nu va începe în anul acesta ci în vară sau primăvara anului 1952.

IERONIM MAXIM, solist la Opera din Timișoara, spune că are mari nădejdi, că războiul să înceapă curând, rostul manevrelor mari din Banat, este ca URSS să verifice practic potențialul nostru tehnic și moral, de război, stabilindu-se astfel în ce măsură se poate conta pe armata noastră.-

În urma sesizărilor primite dela fabrica de Zahăr din Timișoara-Treidorf, am aflat că între muncitorii sezonieri din această fabrică, s-au răspândit șvonuri alarmiste în legătură cu iminența războiului, și în urma acestor șvonuri, majoritatea acestor muncitori sezonieri /originari din Regiunea Bihor și Secuieni/ - au cerut decontarea, pentru a pleca acasă, periclitată astfel buna desfășurare a muncilor de prelucrarea sfeclii de zahăr. Au fost lămuriiți de organele de partid și s-au liniștit rămânând pe loc. Din cercetările noastre la fața locului, am dat de urma instigatorilor, a căror identificare completă este în curs, urmând a raporta detaliat de u mare.-

Informatorul "Nicu":

În 17 Sept. 1951, arată că, Dr. MASALICI FRANCISCO, fost avocat, NICULESCU NICOLAE, proprietarul unei librării din Timișoara Gen. în pensie POP AMOS, HAAS HERMAN profesor din Timișoara, /toți cunoscuți de noi din evidențele noastre/ - comentează și răspunde următoarele șvonuri:

- că mișcările militare au un alt scop decât cele de o mare vră militară,

259 278 206

- că mulți CFR-iști au fost trimiși în diferite gări din zonă, având ordin să nu părăsă serviciul lor nici o secundă. Aceștia sunt puși în serviciu pentru dirijarea transporturilor de muniție și Trupe.-

- Că se transportă cantități mari de munițiuni, însă nu munițiuni de manevră, ci munițiuni de război.-

- discută despre liniile de apărare de beton și buncher, construite și sub construire, pe linia frontierei în Regiune.-

- că, circulațiile pe liniile ferate principale din Ardeal spre Banat a fost redusă la câte un tren, în vederea transporturilor militare și că în urma acestor restricțiuni, nu mai putem vorbi despre o manevră militară, ci despre pregătirea unui război, sub pretextul manevrei.-

- În cercurile de mai sus se vorbește că războiul va începe în mod sigur sub pretextul manevrei, și că se va provoca reciproc incidente la frontiera Jugoslavă, și așa se va ivi războiul

- Dr. MASALICI afirmă, că în cercurile sârbești din Timișoara, este o mare agitație și se vorbește că Armata Sovieto-Română va trece în Jugoslavia, și că sârbii cred că Jugoslavia va fi ocupată de trupele Sovieto-Române, în scurt timp și că anglo-americanii vor lăsa în baltă pe Tito.-